

Møte fredag den 11. desember 2009 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 29):

1. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010 vedrørende kapitler under Arbeidsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Justisdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Nærings- og handelsdepartementet (rammeområdene 1 og 6) (Innst. 16 S (2009–2010), jf. Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010))
2. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Kommunal- og regionaldepartementet (Innst. 78 S (2009–2010), jf. Prop. 43 S (2009–2010))
3. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. 80 S (2009–2010), jf. Prop. 42 S (2009–2010), kap. 651, 652, 690, 3651, 3653 og 3690)
4. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i lov om Statens Pensjonskasse, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere (tidsbegrenset unntak fra avkortingsregler) (Innst. 79 L (2009–2010), jf. Prop. 34 L (2009–2010))
5. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. 77 S (2009–2010), jf. Prop. 49 S (2009–2010))
6. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lov om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem (Innst. 54 L (2009–2010), jf. Prop. 9 L (2009–2010) og Ot.prp. nr. 109 (2008–2009))
7. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover (Innst. 55 L (2009–2010), jf. Prop. 10 L (2009–2010) og Ot.prp. nr. 101 (2008–2009))
8. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i utlendingsloven (Innst. 76 L (2009–2010), jf. Prop. 30 L (2009–2010))
9. Referat

Presidenten: Fra representantene Erling Sande og Line Henriette Hjemdal foreligger søknad om permisjon i tiden fra og med 14. desember til og med 17. desember – begge for å delta i høynivådelen av den femtende partskonferanse under FN's klimakonvensjon og det femte partsmøte under Kyotoprotokollen i København.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentantene, for Sogn og Fjordane fylke Knut

Magnus Olsen og for Østfold fylke John Thune, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Representanten Kjell Ingolf Ropstad vil framsette et representantforslag.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:02:49]: På vegner av representantane Laila Dävøy, Dagrun Eriksen og meg sjølv har eg gleda av å fremje eit forslag om abortførebyggjande tiltak for å halvere aborttala innan 2013.

Presidenten: Representanten Gunnar Gundersen vil framsette et representantforslag.

Gunnar Gundersen (H) [10:03:15]: Jeg vil på vegne av representantene Anders B. Werp, Frank Bakke Jensen, Svein Harberg, Lars Myraune, Torbjørn Røe Isaksen og meg selv framsette et forslag om inngrepsfrie naturområder, INON.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglemessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet om nødvendig fortsetter utover den reglemessige tid kl. 16 til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Ingen innvendinger har kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:04:13]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010 vedrørende kapitler under Arbeidsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Justisdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Nærings- og handelsdepartementet (rammeområdene 1 og 6) (Innst. 16 S (2009–2010), jf. Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 5 minutter, og at taletiden fordeles slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 30 minutter, Høyre 20 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Heikki Holmås (SV) [10:05:49] (komiteens leder):

Det er i kommunene folk bor, og det er kommunene som har det overordnede ansvaret for å sørge for at folk bor bra, har det bra og i det hele tatt har muligheten til å virke rundt omkring. Derfor har det å sørge for å ha en god kommuneøkonomi alltid vært et av de viktigste grepene fra de tre regjeringspartiene, slik at folk kan stole på at det er en god velferdsstat.

Vi synes at en sterk og sunn kommuneøkonomi er en god forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet, og vi har en målsetting om at vi skal styrke kommunesektorens frie inntekter i løpet av perioden. Vi må huske på at det å ha en god kommuneøkonomi er den beste distriktspolitikken som er mulig å føre. Det sier også forskningsrapporter som går inn på det området.

Vi vil styrke kommuneøkonomien på en sånn måte at man får et godt tjenestetilbud, både for de gamle og for de unge. Det er kommunene som sørger for at skolen tar godt vare på ungene våre sånn at de blir gagns mennesker og lærer det de trenger å lære for å kunne bidra til fellesskapet senere, og realisere seg selv. Og vi vet at kommunene er nødt til å få styrket økonomien sin hvis vi skal kunne gjøre den jobben som er så viktig for å hindre frafall i videregående skole.

Kommunene har også gjort en kjempejobb i forbindelse med det som jeg mener var den viktigste velferdsreformen, i den første perioden den rød-grønne regjeringen satt, nemlig barnehagereformen. Jeg har selv tidligere fortalt om hvordan det da jeg ble født, og da jeg var liten, nesten ikke fantes barnehageplasser. Det var bare 2–3 pst. som gikk i barnehage. Selv fikk jeg ikke barnehageplass før jeg var seks år gammel, og på grunn av det året jeg var i barnehage, ble jeg barnehagefundamentalist. Jeg jobber for det – jeg er rett og slett tilhenger på min hals av at alle unger skal få et skikkelig tilbud. Det er et løft vi lovet, og det klarte vi å gjennomføre. Men vi hadde ikke klart å gjennomføre det hvis det ikke hadde vært for en god kommuneøkonomi og folk og lokalpolitikere rundt omkring over det ganske land som forsto viktigheten av det løftet det var nødvendig å gjøre.

Vi styrker kommuneøkonomien også i 2010, og da styrker vi særlig de frie inntektene. Det er altså sånn at de samlede midler som kommunene disponerer i 2010, er på 333 milliarder kr. Det er et formidabelt beløp. Økningen er på 4 milliarder kr – drøyt 4 milliarder – i frie inntekter, samlet sett 8 milliarder kr.

Vi vet at 2008 var et tøft år for kommunene. En kan si at finanskrisen rammet kommunene hardt, sånn som den rammet mange andre. En hadde hatt et skikkelig løft, en fikk høyere lønninger enn vi hadde forventet, og det gjorde at ganske mange kommuner slet i 2008. Men gjennom 2009 og inn i 2010 mener vi at de samlede pengene som vi har bevilget fra Stortinget, og som Regjeringen har lagt til rette for, skal sørge for å få kommunene konsolidert og få en bedre ryddighet og mer stabil økonomi. Men vi mener også at det skal være mulighet for et løft innenfor flere av områdene.

En av de tingene vi trekker fram som spesielt viktig, er muligheten for kommunene til å ansette flere folk i bar-

nevernet. Vi har store økninger i statlige utgifter til barnevernet, og vi vet at den beste måten å hjelpe ungene på, er å være tidlig inne, før de har behov for hjelp fra det statlige barnevernet. Derfor legger vi til rette for at det skal være plass til 400 nye årsverk.

Det er mange ting jeg kunne sagt om styrkingen av kommuneøkonomien: Hvordan det gir rom for flere timer i grunnskolen, hvordan vi sørger for å ruste opp skolebygninger som er, hvordan vi sørger for når vi nå overfører ansvaret for veiene til fylkeskommunene og overfører 1 milliard kr ekstra, at fylkeskommunen skal få frihet til å kunne drive vedlikehold av veier, vedlikehold av skoler og få en satsing på videregående skole.

Vi har i kommunalkomiteen også ansvaret for den offentlige forvaltningen. Vi mener at det å sørge for en god offentlig forvaltning som tilbyr de tjenestene som trengs, er ekstremt viktig. Vi gjør også en satsing: Vi har ansvar for Statsbygg og ønsker å gjøre en satsing innenfor mange områder ved bygging av viktige bygg for samfunnet. Vi gjør en jobb for å dra lasset for å møte klimautfordringene ved å la Statsbygg gå i front og være arbeideren og figuren – frontfiguren – for en skikkelig effektivisering i energibruken. Det trenger vi for å løse klimaproblemene.

Vi har også en jobb å gjøre for å sørge for likelønn. De to ministrene som sitter her som har ansvar for og jobber fra statens side med likelønn og med likestilling, har en jobb å gjøre for å sørge for at vi faktisk lykkes med likestillingsarbeidet. Soria Moria-erklæringen viser klart vei for hvordan vi skal klare å gjøre dette i samarbeid med partene.

Vi satser stort på innføring av nye datasystemer, opprusting av datasystemer, fordi det å gi folk mulighet til å benytte seg av IKT og eID slik at flere av tjenestene kan være tilgjengelige for folk, betyr en viktig effektivisering innenfor offentlig sektor, og det er viktig for at folk faktisk får det tilbudet de har behov for. Høyre hadde et helt vanvittig forslag under valgkampen, der de foreslo mye, mye lengre åpningstider i offentlig sektor. Jeg vil heller si: Når vi vet at flesteparten av søknadene om barnehageplass leveres kl. 2 om natten av foreldre som vil sende ungene sine i barnehagen – så kan vi jo selvfølgelig alltid stille spørsmål om det er bra at foreldre er våkne kl. 2 om natten – må vi legge til rette for dataløsninger og de muligheter for åpningstider i offentlig sektor som er der, og gjøre offentlig sektor tilgjengelig for folk når de trenger det. Det er det vi satser på fra Regjeringens side.

Så har vi også i kommunalkomiteen ansvaret for distrikts- og regionalpolitikken og boligpolitikken. Det er ingen tvil om at det at vi har en husbank, er det viktigste redskapet vårt for å sørge for sosial boligbygging – det er det aller viktigste – og den styrker bostøtten, som gir et løft for de mange som har behov for ekstra støtte, ekstra hjelp, så de klarer høye bokostnader. Dette er et viktig grep for å sørge for å utjevne forskjeller og bekjempe fattigdom. Men i tillegg har det vært avgjørende at vi har en husbank i disse tider for å sørge for en ordentlig motkonjunkturpolitikk. Hadde vi ikke hatt en husbank, hadde vi hatt mye

større problemer i byggenæringen enn det vi har når vi har en husbank. Og Regjeringen har lagt til rette for å bruke mer penger til lån for å sørge for å utjevne svingningene i økonomien. Det har vist seg viktig og nyttig.

Vi gjorde viktige satsinger i løpet av året som gikk, for å sørge for å bygge flere utleieboliger. Vi fortsetter i år med å bygge flere utleieboliger. Når jeg ser på Fremskrittspartiets og Høyres merknader – Fremskrittspartiets merknader spesielt, hvor de sier at det frie markedet burde vært også innenfor boligsektoren – mener jeg at vi skal peke på Oslo, og da vil vi se at i den byen som styres av Fremskrittspartiet, der Fremskrittspartiet har ansvar, blir det mer marked og flere bostedsløse. Det er konsekvensen av Fremskrittspartiets politikk, selv om de til enhver tid prøver å late som noe annet.

På innvandrings- og inkluderingsfeltet gjør vi en kjempejobb. Når vi nå har en økning i antall asylsøkere, gjør vi en jobb for å sørge for å rigge opp og bemanne bedre det systemet vi har, for raskt å kunne behandle antallet asylsøknader. Jeg kommer tilbake med kritikk av Fremskrittspartiets voodooforslag på innvandringsfeltet, der de nærmest skal få halvparten av menneskene som bor i asylmottak, til å forsvinne, uten noen kontroll med hvor de drar hen, og samtidig påstår de at deres politikk vil halvere antallet asylsøkere nærmest fra 1. januar 2010. Alle skjønner at det er voodoo og ikke virkelighet.

Distriktpolitikken er også viktig for vår regjering, og der ser vi hvordan vi satser mer for å sørge for at det skal kunne skapes arbeidsplasser over hele landet. Det trenger vi når vi skal møte en økende arbeidsløshet, som vi særlig ser innenfor deler av næringslivet, og som spesielt finner sted i distriktene, innenfor verftsindustrien og andre deler av industrien som sliter, ikke fordi ikke Regjeringen gjør nok, men fordi etterspørselen etter varene deres er lavere enn det den har vært tidligere.

Når det gjelder bosetting og arbeidet for et mer inkluderende samfunn, gjør vi grep i budsjettet for å sørge for at flere mennesker blir bosatt rundt omkring i alle landets kommuner. Vi samarbeider godt med landets kommuner. I år skal kommunene ta imot flere flyktninger enn de noensinne har gjort. Til neste år har vi også nye, ambisiøse mål. Det å sørge for at integreringen begynner i asylmottakene og fortsetter i det øyeblikk en kommer til landets kommuner, er viktig. Derfor har vi styrket kommunene i det arbeidet, vi har økt bevilgningene. Og vi har sørget for at dette skal gå bra.

Til slutt vil jeg ta opp det forslaget som vi har levert inn i dag, som handler om flytting av noen penger.

Presidenten: Representanten Heikki Holmås har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir åpnet for replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:16:21]: Framstegspartiet er enig i at det er viktig med ein god kommuneøkonomi, og vi ønsker å styrke kommuneøkonomien. Men vi er ikkje enig i at det budsjettet som er framlagt her frå Regjeringa, inneber ei reell styrking av kommuneøkonomien. Det er riktignok meir pengar til kommunane,

men samtidig blir kommunane pålagde nye oppgåver, nye krav, som gjer at ein samla sett ikkje kjem betre ut økonomisk. Eit av dei siste nummera av Kommunal Rapport slår også fast at seks av ti rådmenn seier at kommunane sin økonomiske situasjon vil bli forverra frå 2009 til 2010.

Då er mitt spørsmål til representanten Holmås: Når rådmennene og økonomisjefane i seks av ti kommunar seier at økonomien blir forverra, kva er det dei då har misforstått med forslaget frå Regjeringa?

Heikki Holmås (SV) [10:17:38]: Takk skal du ha, Hagesæter, for det spørsmålet.

Hvis du ser på det vi har overført til kommunene nå – vi ser det spesielt i overføringene til fylkeskommunene – ligger det enormt mye mer penger, som skal gi bedre handlingsrom for kommunene til å foreta en opprustning av den offentlige skolen og av det veinettet som ligger der, og til en satsing på kollektivtrafikk, hvis fylkeskommunene mener det er bedre.

Vi reiser land og strand rundt. Jeg var i Bø i Vesterålen nå i helgen, og jeg har vært i Aust-Agder og snakket med folk der. Der mener folk at sett i forhold til 2008-budsjettet er 2009-budsjettet og 2010-budsjettet mye bedre budsjetter for framtiden. De mener – det er det inntrykket som jeg får når jeg reiser rundt og hører på folk – at det er stramt, det er tøffe tider rundt omkring i Kommune-Norge, men det er likevel slik at overføringene gir betydelige velferdsforbedringer i kommunene.

Michael Tetzschner (H) [10:18:55]: Representanten Holmås var inne på at det brukes store beløp i kommunesektoren – 333 milliarder kr. Da er kanskje ikke økningen i de frie inntektene på 4 milliarder kr så imponerende, samtidig som man har gått bort fra det opprinnelige målet, som man var felles om, om å ha 50 pst. overføringsinntekter og skatteinntekter i kommunene. Når vi da også vet at selskapsskatten ble tatt fra kommunene, blir det jo også i større grad å leve på overføringer.

Samtidig er statens ukoordinerte sektorer også med på å presse frem forventninger og kostnader som de lokale kommunene ikke har hånd om. Resultatet er også, som SSB beskriver, det dårligste målte resultat noen gang.

Mitt spørsmål til Holmås er om han har noen tanker om at man ikke er i stand til å forbedre tilbudet til publikum selv om man har voldsom ressursinnsats, og om Holmås er fornøyd med produktivitetsutviklingen i kommunesektoren.

Heikki Holmås (SV) [10:19:57]: Jeg mener at det ikke er riktig det som Michael Tetzschner sier, at det ikke er en positiv velferdsutvikling i kommunesektoren. Det gis mer tjenester til de eldre. Jeg synes det var litt artig å lese Høyres merknader, der en sier at det i løpet av perioden var nesten ubetydelig økning i pleien til de eldre. Men det er altså slik at det var en 5 pst. økning i pleie og omsorg og stillingen til hver enkelt eldre. Jeg tror at de aller fleste som får en 5 pst. økning, vil føle at det er til det bedre og definitivt ikke til det verre, slik det var under hele den perioden da Høyre styrte selv.

Vi ser hvordan vi har ansatt flere folk rundt omkring i sektoren i løpet av de siste årene. Vi ser at antallet ledere har gått opp i løpet av de årene som har vært. Vi ser at antallet folk som yter pleie- og omsorgstjenester, har gått opp. Vi ser de økningene som nå ligger til fylkeskommunene, som skal gi rom for både oppussing av skoler og bedre veistandard.

Jeg tror dette samlet sett blir noe som kommunene setter pris på, og mener blir bra. De yter bedre tjenestetilbud, og folk er fornøyd.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:21:21]: Innenfor integreringsfeltet er det mange som gjør en stor og viktig oppgave. Jeg tenker spesielt på de frivillige organisasjonene – SEIF, NOAS, KIA, for å nevne noen. I det framlagte forslaget til budsjett har flertallet økt denne posten med 300 000 kr – et lite håndtrykk som jeg hadde håpet skulle bli enda fastere.

Mitt spørsmål til representanten Holmås er: Er dette et tegn på en anerkjennelse av hva de frivillige organisasjonene arbeider med og jobber for, og kan vi forvente at vi ved neste korsvei kan øke denne potten ytterligere?

Heikki Holmås (SV) [10:22:22]: Det er definitivt ment som et signal fra komiteen og fra flertallet om at de frivilliges innsats er kjempeviktig. Jeg har utfordret Frivillighets-Norge – og ønsker å fortsette å gjøre det – til å ta et større ansvar for selve integreringsarbeidet. Her er det mulig å hente inspirasjon fra mange andre land, f.eks. Canada, der frivillige organisasjoner er mye sterkere inne i mottaket av flyktninger og integreringsarbeidet. Vi snakker veldig ofte om flyktninger, for det er der vi har mye penger på budsjettet, men de store innvandringsgruppene er arbeidsinnvandrere, som er den aller største gruppen, eller folk som er familiegjenforent. Det er mye mindre bevilgninger til det arbeidet. Der har de frivillige organisasjonene etter min oppfatning en særdeles viktig rolle å spille.

Jeg tenker som så at det er viktig ikke bare å gjøre innvandring og mottak av innvandrere til et arbeid der vi skal integrere – der noen skal gi og andre skal motta. I det å klare å gjøre frivillighetsorganisasjonene til arenaer for inkludering, tenker jeg det er mye ugjort arbeid, der frivilligheten har en viktig jobb å gjøre.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Ingalill Olsen (A) [10:24:01]: I dag skal vi behandle den delen av statsbudsjettet som trolig angår flest mennesker i dette landet – kommune- og fylkessektoren. Hver dag berøres vi som mennesker av de vedtak som fattes for denne sektoren, enten vi er barn, voksne eller eldre, om vi yter hjelp til andre, eller om vi mottar hjelp fra det offentlige.

Kommunesektoren er velferdssamfunnets motor. Kommunene skal tilby barnehageplasser, ha kvalitativt gode skoletilbud, være aktive på kultursiden, drive et forsvarlig barnevern, ha en god eldreomsorg og tilby tilstrekkelig med pleie- og omsorgsplasser til dem som trenger det.

Kommunene skal sørge for at kommunale veier er kjørbare, at det er godkjent vann i kranene, at søpla blir forsvarlig tatt hånd om, at piper feies, at det kommunale brannvesenet er tilstrekkelig utdannet innen røykdykking, at hyttefelt utvikles, at basseng fylles med vann, de skal stille opp med lærlingsplasser og mye, mye mer.

Kortversjonen av denne oppstillingen er at kommunesektoren er vår største velferdsprodusent, og Stortinget skal vedta budsjettet som skal sikre ressurser og handlingsfrihet til å gjennomføre viktige velferdsoppgaver.

For å greie denne viktige og store oppgaven er en sunn og robust kommuneøkonomi en forutsetning. Ressursene må brukes på de viktigste områdene, slik at tjenestetilbudet kan styrkes, kvaliteten forbedres og vedlikehold av offentlige bygninger ivaretas. Alle nye statlige reformer eller pålegg må fullfinansieres. Det slår Regjeringen fast i Soria Moria-plattformen. Det må være forutsigbarhet i kommuneøkonomien dersom kommuner og fylkeskommuner skal ha en sunn økonomi og en sterk økonomistyring.

Kommunesektoren er også en viktig arbeidsgiver med svært mange ansatte. Totalt er det 479 000 sysselsatte – dette er 2008-tall – i kommuner og fylkeskommuner. 80 pst. av årsverkene i kommunene er innenfor helse og sosiale tjenester, innenfor barnehager og i skole.

I tillegg er sektoren også en viktig myndighetsutøver, samfunnsutvikler og tjenestetilbyder. Dette er krevende arbeid, og mange ordførere føler det som om pengene ikke strekker til. Sektoren har blitt tilført store økonomiske ressurser. Fra og med 2006 til og med 2009 kan en anslå realveksten i de samlede inntektene til 33,8 milliarder 2009-kroner. Disse pengene har vært brukt til aktivitets- og tjenesteøkning, som har gitt flere barnehageplasser, flere ansatte innen pleie og omsorg, flere pleie- og omsorgsplasser, for å nevne noe.

Til tross for denne enorme styrkingen innen kommunesektoren, sliter mange kommuner med økonomien. Grunnene til det er flere. Aktivitetsvekst med sterk økning i lønnsutgiftene er en av årsakene, økte rente- og avdragsutgifter som følge av store låneopptak, sterkere kostnadsvekst enn forventet og tap på finansielle plasseringer er andre forklaringer. Kommunene må bruke de økte frie inntektene til å styre kommuneøkonomien i en retning som gjør driften mer økonomisk bærekraftig.

Enkelt sagt kan man si at ingen må bruke mer enn man har, ingen bør låne mer enn man kan betale tilbake, og konklusjonen er at det er lettere sagt enn gjort. I tillegg er norske kommuner preget av stort mangfold med hensyn til antall innbyggere, areal, avstander og bosetting.

Turister som kommer til Norge fascineres av vår vakre og varierte natur. Dette er Kommune-Norge. Variasjon er ikke et problem, det viser styrken i vår distriktpolitikk. Hele landet er bebodd, hele landet har utviklingsmuligheter – ulike riktignok, men mulighetene er til stede.

I tillegg har Kommune-Norge en annen styrke: lokalpolitikere som bryr seg om sin kommune, og som nedlegger masse timer med frivillig arbeid for at forhold skal bli bedre i akkurat deres kommune.

Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på ca. 8 milliarder kr i

2010. Av dette er 4,2 milliarder kr frie inntekter. Av disse midlene er 230 mill. kr knyttet til forebygging i tilknytning til Samhandlingsreformen. Vi vet også at det er store utfordringer innenfor barnevern, og veksten i økonomien gjør det mulig å realisere 400 nye stillinger innenfor barnevernet i 2010.

Kommunesektoren har den siste perioden hatt en betydelig økning i sine årsverk knyttet til kommunal omsorgstjeneste, med 10 900 flere årsverk fra 2004 til 2008. Hvis man går inn og ser på årene 2006, 2007 og 2008, var veksten på 12 500 nye årsverk. Det betyr at tjenestenivået i kommunene har økt formidabelt de siste årene. Budsjettet for 2010 gir ytterligere rom for flere nye årsverk i pleie- og omsorgstjenesten.

Når vi først er inne på tall, vil jeg peke på at den samlede reelle inntektsveksten for kommunesektoren fra og med 2006 til og med 2010 anslås til 40,9 milliarder 2010-kroner i årlige inntekter. Dette er så store tall at det nesten er vanskelig å forholde seg til, men det er f.eks. mer enn det samlede forsvarsbudsjettet. Regjeringen styrker sektoren, og det gir sektoren mulighet til å styrke kvalitet og tilbud til innbyggerne.

Kommunesektoren vil i 2010 disponere om lag 333 milliarder kr. Av dette er om lag 226 milliarder kr frie inntekter, dvs. at de frie inntektene utgjør i underkant av 70 pst. av de samlede inntektene. De øvrige inntektene for kommunesektoren er øremerkede tilskudd, momskompensasjon og gebyrinntekter. Det betyr at 1 pst. effektivisering gir et økt handlingsrom på 3 milliarder kr.

Noen områder styrkes ekstra. Det gjelder de syv nordligste kommunene i Troms, som styrkes med 10 mill. kr i 2010. Kommunene i Nord-Troms har spesielle utfordringer knyttet til geografi, demografi og avstandsuremp, og forslaget fra Regjeringen er en god økning for disse kommunene.

Noen kommuner har særskilte utfordringer knyttet til ressurskrevende tjenester. I 2008 ble det innført et system der kommunene fikk kompensert 85 pst. av egne netto lønnsutgifter utover innslagspunktet. Det ble i 2009 utbetalt 3 998 mill. kr – altså nesten 4 milliarder kr – til kommunene på denne tilskuddsposten. Det er en nominell økning på 1 030 mill. kr – altså over 1 milliard kr – sammenlignet med tilskuddet for 2008. Antall tjenestemottakere økte med 17,6 pst., eller med 794 personer. Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet utover prisstigningen og redusere kompensasjonsgraden fra 85 til 80 pst. Det er en reduksjon, men det er fremdeles en god ordning.

Til slutt vil jeg peke på at kommunene i Norge trenger gode arbeidsvilkår for å utføre sin viktige jobb. Kommunenes beste venn er den rød-grønne regjeringen. Det er et vennskap som er ekte og varig. Det er et vennskap som skaper resultat i form av gode velferdstilbud til hele Norges befolkning. Og det er en vennskap som gjør meg stolt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:34:35]: Jeg slutter egentlig aldri med å la meg forbløffe over representantene

fra regjeringspartienes feilaktige beskrivelse av kommuneøkonomien – det selvskrytet, den selvforherligelsen man kan oppleve at man nærmest framstiller det som.

Representanten Olsen var på slutten av sitt innlegg innom ressurskrevende tjenester. Det er en ordning hvor man nå øker innslagspunktet, fra 835 000 kr til 865 000 kr, og man gjør også statens andel mindre. Dette har store konsekvenser. Det vil bety mye, særlig i mange små kommuner, hvor man faktisk opplever at det er en negativ konkurranse. Kommuner som har et godt tilbud når det gjelder ressurskrevende tjenester, blir altså straffet økonomisk, og man har nesten et ønske (presidenten klubber) om å redusere disse utgiftene. Det har dessverre blitt slik.

Mener virkelig (presidenten klubber) representanten Olsen at dette er en god utvikling (presidenten klubber) i norsk kommuneøkonomi?

Presidenten: Taletiden er ute. Representanten Olsen skal få anledning til å svare – i den grad det ble stilt noe spørsmål.

Ingalill Olsen (A) [10:35:52]: Når det gjelder kommuneøkonomi, har jeg 14 års erfaring som ordfører. Jeg har vært ordfører både under en borgerlig regjering og under en rød-grønn regjering. Jeg vet hva jeg foretrekker, og vi har hatt en kommuneøkonomi som er til å leve med. Vi har mye ugjort. Det er mange ting som kan gjøres bedre, men definitivt har den rød-grønne regjeringen gitt Kommune-Norge muligheter som ingen andre har gjort. Som jeg sa, er jeg stolt av det, og jeg synes at det er bra.

Så til spørsmålet om ressurskrevende tjenester. Det er uten tvil enorme summer som brukes på dette – 4 milliarder kr er utrolig mange penger. Vi får mye velferd for det. Det er en innskjerping, men jeg står for at det fremdeles er gode tjenester, det er en god ordning for kommunene, og det er god hjelp for dem som mottar disse tjenestene. Hvis man spør ordførere som har jobbet under både den borgerlige regjeringen og den rød-grønne regjeringen, vet jeg hva de svarer alle sammen.

Trond Helleland (H) [10:37:20]: Det er tydelig at representanten Olsens hjerte banker for Kommune-Norge. Det var en hyllest til Kommune-Norge som jeg langt på vei deler, både når det gjelder engasjementet som utvises lokalt, ønsket om å produsere gode velferdstilbud for sine innbyggere osv. Det ble også brukt begreper som robust og solid kommuneøkonomi, og at alle reformer skulle være fullfinansiert. Jeg kan ta et eksempel, og det er den vegreformen som Regjeringen nå har vedtatt, der det i vegloven heter at når en veg skal overdras fra én eier til en annen, så skal vegen være i god stand. Dette opphevet Regjeringen i forbindelse med at de ga en gave til fylkeskommunene: alle riksvegene. Er det et eksempel på at en reform er fullfinansiert når Kommune-Norge må overta et nedslitt vegnett?

Ingalill Olsen (A) [10:38:21]: Når det gjelder det med kommuneøkonomi, tror jeg all styring er avhengig av at man har en sunn og robust kommuneøkonomi. Det er

vanskelig fordi det er så mange oppgaver. Som jeg prøvde å vise i mitt innlegg, har vi et utrolig spekter. Det er kanskje den mest kompliserte sektoren, nettopp fordi det er så enormt mye. Reformen pålegges kommunene for at det skal bli bedre for innbyggerne som bor der. Det betyr selvfølgelig også at når nye ting skal inn, er det uten tvil krevende økonomisk, og det krever prioritering. Vi står på det at nye reformer skal fullfinansieres. Jeg kan ikke svare på om denne milliarder som er lagt inn, er nok til veg, men jeg er nokså overbevist om at det blir starten på et arbeid hvor vegene blir oppgradert, og det er en begynnelse på at vi får bedre vegstandard i dette landet.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:39:54]: Vi i Framstegspartiet er opptekne av at Noreg skal bli eit endå betre land å bu og leve i. Det er det som er drivkrafta og fundamentet i Framstegspartiets politikk. Vi ønskjer heile tida å gjere Noreg endå betre for folk flest. Då er grunnleggjande velferdstenester i kommunane heilt avgjerande, og derfor er sjølvsgt kommuneøkonomien veldig viktig. Men på sikt ønskjer vi å ha ei behovsstyrt, statleg finansiering av grunnleggjande velferdstenester i kommunane, der ein har det slik at om ein konstaterer eit behov, vil det også utløyse statleg finansiering. Det gjer at ein vil få dekt behovet for grunnleggjande velferdstenester, uavhengig av om ein bur i ein rik eller ein fattig kommune. Vi innser jo at vi ikkje får gjennomslag for den politikken dei første par åra iallfall, og inntil vi får gjennomslag for den politikken, må vi sjølvsgt ta utgangspunkt i dagens budsjettssystem og dei utfordringane det gir.

No har det vore fleire oppe frå dei raud-grøne, sosialistiske partia som har hevda at dette budsjettet medfører ein reell styrkt kommuneøkonomi. Ein bruker kanskje ikkje det omgrepet – ein bruker i staden omgrepet «ein reell inntektsvekst». Det var også det representanten Ingalill Olsen brukte. Det er klart at viss ein har ein inntektsvekst, men samtidig ein like sterk utgiftsvekst, så vil ikkje økonomien forbetrast.

Kommunane opplever altså ikkje nokon forbetra økonomi. Eg viste i min replikk til Heikki Holmås i stad til eit av dei siste nummera av Kommunal Rapport. Der seier seks av ti rådmenn at neste års budsjett blir dårlegare. Den økonomiske situasjonen i seks av ti kommunar blir altså forverra i 2010 samanlikna med 2009 – og ikkje forbetra, slik som regjeringspartia påstår. I det same nummeret av Kommunal Rapport er bl.a. rådmann Magnus Mathisen i Notodden intervjuet. Notodden er ein av dei kommunane som slit. Det står:

«I budsjettforslaget foreslår han maks eiendoms- skatt og fjerning av bunnfradraget, redusert lærertett- het, å gjøre 54 sykehjemsplasser om til omsorgsboliger og å fjerne all støtte til idrettsanlegg og til den lokale flyplassen, som dermed blir nedlagt. Han vil gjen- nomgå skolestrukturen, fjerne betalt matpause og refor- handle lokalavtalen med lærerne, med sikte på å fjerne funksjonstillegg.»

Det var ikkje noko her som tydde på styrkt kommune- økonomi, slik representantar frå regjeringspartia prøver å fortelje her i denne salen.

Då er spørsmålet korleis dette heng saman. Det heng sjølvsgt saman med at ein riktignok har auka overførin- gar, men samtidig får kommunane auka oppgåver, det blir strengare krav, det blir auka forventningar frå innbyggja- rane, og det medfører større ressursbruk og større kostna- der. Ressurskrevjande tenestene er eit av dei områda, og her har kostnadene auka ganske sterkt. Nokon vil kanskje seie at kostnadene her har auka dramatisk – då vil Fram- stegspartiet svare at vi synest det er flott at kostnadene har auka så mykje her. For når kostnadene til ressurskrevjande tenester aukar så sterkt som dei gjer, betyr det at mottaka- rar av ressurskrevjande tenester får eit betre tilbud, dei får ein betre kvardag og dei får også eit betre liv. Det er det som bør bety noko i denne salen her – ikkje å snu på skil- lingen og tenkje på kva dette kostar og ikkje kostar. Her må utfordringa vere å gi dei som sit nedst ved bordet, eit betre liv, ein betre kvardag.

Derfor, når regjeringspartia og Regjeringa ser at kost- nadene for denne gruppa og desse ressurskrevjande tenes- tene aukar så mykje, burde staten ha gått inn og teke ein større del av dette, slik at kommunane ikkje hadde fått så stor auka belastning som dei gjer. Men det paradoksale er at Regjeringa ikkje gjer det, Regjeringa gjer akkurat det motsette. Når kommunane får auka kostnader, går den rike staten inn og seier at då skal dei få endå større kostnader, for dei skal få meir av det som staten tok seg av tidlegare. Då aukar ein innslagspunktet frå 835 000 kr til 865 000 kr, som er langt meir enn inflasjonen, og ein reduserar også den statlege delen frå 85 til 80 pst. Dette skjer attpåtil med tilbakeverkande kraft. Framstegspartiet er heilt ueinig i det, vi ønskjer å behalde den statlege delen på 85 pst. Vi ønskjer også å redusere innslagspunktet, i første omgang til 800 000 og over nokre år nedtrappe det til 400 000. Det trur vi vil sikre at dei som treng det mest – denne svake gruppa, dei som har behov for ressurskrevjande tenester – får eit verdig og godt tilbud. Med Framstegspartiet sin poli- tikk vil vi sikre at dei får ein betre kvardag, eit betre liv. Med regjeringspartia sin politikk er eg dessverre redd for at denne gruppa vil få eit forverra tilbud i åra som kjem.

Når det gjeld eldreomsorg som skin, er det viktig – for å få det til – at vi gjer meir enn å snakke om dette i val- kampen. Framstegspartiet gjer meir, vi aukar tilskotstaket når det gjeld bygging av omsorgsbustader og sjukeheims- plassar frå 647 000 til 862 800. Vi foreslår også å auke den statlege tilskotsdelen frå 30 til 40 pst. på sjukeheims- plassar. Det trur vi vil vere eit godt bidrag til å stimulere til at kommunane satsar meir på bygging av omsorgsbu- stader og sjukeheims plassar. Vi er klar over at KS ønskjer 50 pst. statleg tilskot. Vi foreslår 40 pst. på sjukeheims- plassar. Vi er ikkje sikker på at vårt forslag er nok til å få fortgang i dette, men det er i alle fall eit langt betre for- slag enn det regjeringspartia har. Det er i alle fall eit skritt i riktig retning. På grunn av desse forbetringane legg vi opp til, og budsjetterer med, at det blir bygd 3 500 nye omsorgsbustader og sjukeheims plassar. Det er 1 000 meir enn Regjeringa legg opp til.

Andre forbetringar som vi har i vårt alternative stats- budsjett, er meir pengar til fagskulane, 115 mill. kr. Vi går også inn for styrkt skulehelseteneste, vi går inn for meir til

fylkeskommunale vegar, og vi har også betydeleg meir frie midlar. Totalt sett aukar Framstegspartiet overføringane til kommunane med 4,2 milliardar kr meir enn Regjeringa. Det fører til meir pengar til alle kommunane i landet. For å bruke som eksempel to kommunar som kommunalkomiteen sin leiar, Heikki Holmås, kjenner godt til – Bergen og Oslo – så ville Bergen kommune ha fått 165 mill. kr meir, og Oslo kommune ville ha fått 362 mill. kr meir med Framstegspartiet sitt alternative budsjett. Det er ganske sikkert ikkje nok til å løyse alle utfordringar desse kommunane står overfor, men det vil vere eit skritt i riktig retning. Ein annan kommune, som andre nestleiar i kommunalkomiteen, Ingalill Olsen, kjenner godt til, Måsøy kommune, ville ha fått 864 000 kr meir med Framstegspartiet sitt alternative statsbudsjett i forhold til det dei får med Regjerings budsjett. Eg trur det ville ha vore pengar som hadde kome godt med, og som kanskje ville løyst ein del av dei utfordringane som Måsøy kommune har med omsyn til utflytting osv.

Lærdal kommune, som kommunalminister Liv Signe Navarsete kjenner rimeleg godt til, antar eg, ville fått 1,8 mill. kr meir med Framstegspartiet sitt alternative statsbudsjett enn det dei får med det statsbudsjettet Regjeringa har lagt fram. Det kan vere at kommunalministeren meiner at Lærdal kommune ikkje fortener eller burde ha fått desse pengane. Framstegspartiet foreslår i alle fall dette, og vi trur at Lærdal kommune har gode og kloke politikarar som hadde forvalta desse pengane på ein god og fornuftig måte til innbyggjarane sitt beste. Det er kanskje nokre som trur at dersom kommunane blir svelteføra lenge nok, blir dei meir effektive. Det er ein taktikk som Framstegspartiet ikkje har nokon tru på. Vi trur at kommunane må få tilstrekkelege midlar overført. Samtidig må vi leggje til rette for konkurranse, både intern og ekstern konkurranse. Vi meiner at konkurranse er sunt, og at det er det som vil gjere kommunane meir effektive og rasjonelle. Vi trur ikkje svelteføring er den rette taktikken. Vi trur derfor at ei slik utvikling, med konkurranse, vil medføre at vi får betre kommunar til glede for innbyggjarane og tenestemottakarane.

Etter dagens system har vi eit budsjettssystem og eit rekneskapssystem som tildekkjer den reelle økonomiske situasjonen i kommunane. Det er det at ein har avdrag som ein kostnad, men ikkje avskrivning. Det gjer at kommunebudsjetta, rekneskapane, viser betre tal enn dei ville ha gjort viss kommunane hadde brukt det same systemet som det private næringslivet. Viss vi hadde gjort om dette over natta, ville det ha medført at veldig mange kommunar – kor mange veit eg ikkje, men veldig mange – ville ha fått blodraude tal. Det er sjølv sagt noko som Regjeringa sannsynlegvis ikkje ønskjer å synleggjere.

Eit anna punkt er at vi har for mange kommunar i dette landet. Vi har 430 kommunar. Med den infrastrukturen vi har i dag, er det altfor mange. Vi kunne redusert talet på kommunane atskilleg, kanskje til og med til under 100. Eg innser at det ligg nokre år fram i tid, men uansett trur eg at det er viktig at vi startar prosessen. Då er det viktig at kommunane òg har økonomiske incitament for å slå seg saman.

Eg stilte spørsmål til kommunalministeren, spørsmål nr. 265. Eg viste til to kommunar på 3 000 innbyggjarar i Nord-Troms og spurde korleis det ville slå ut i overføringar til kommunane dersom dei slo seg saman. Då viste det seg at etter 15 år ville staten tene 31,6 mill. 2010-kr på at desse kommunane slo seg saman, mens kommunane etter 15 år ville tape tilsvarende. Eller med andre ord: Dei må effektivisere for 31,6 mill. kr for å kome i balanse og ikkje kome ut dårlegare en tidlegare. Ein treng ikkje å vere synsk eller spesielt smart for å forstå at med eit slikt system blir det ikkje mange kommunesamanslåingar dei neste åra.

Det er her nødvendig med både kortsiktige og langsiktige grep. Dei kortsiktige er å tilføre kommunane nok pengar, slik at dei kan utføre jobben sin og førebu seg på framtidige utfordringar. Vi har òg langsiktige grep som må takast, og det er at vi må endre regnskapssystemet og stimulere til at vi får meir hensiktsmessig kommunestruktur i Noreg. Meir og betre velferd for kvar krone kommunane disponerer er viktig, og det er avhengig av at vi har ein rasjonell og hensiktsmessig kommunestruktur i Noreg.

Avslutningsvis vil eg på nytt fremme dei forslag som Framstegspartiet står bak, anten aleine eller saman med våre vener i Høgre og Kristeleg Folkeparti.

Presidenten: Representanten Gjermund Hagesæter har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Håkon Haugli (A) [10:55:14]: Det er spesielt å høre representanten Hagesæter omtale en vekst på 8 milliarder kr som sulteføring, når vi vet hva Fremskrittspartiet var med på under forrige regjering. Fremskrittspartiet foreslår en rekke store generelle kutt i statens driftskostnader. Det begrunner partiet med at en NOU fra 1991 mot bedre vitende konkluderte med at effektiviseringspotensialet i offentlig sektor ikke var hentet ut. Det har skjedd en del siden 1991. Det året kom verdensveven, World Wide Web, to år senere kom mobiltelefonene og GSM-nettet. Altinn, som kom i 2003, og Minside, som kom i 2006, er eksempler på løsninger som gjør det enklere for folk og bedrifter å kommunisere med det offentlige.

Mitt spørsmål er: Er det bare det 18 år gamle utredningsarbeidet, den 18 år gamle analysen, som ligger til grunn for Fremskrittspartiets kutt, eller legger partiet også andre analyser til grunn – og i så fall hvilke?

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:56:18]: Eg kan ikkje sjå at vi har vist til nokon 18 år gamal utgreiing, men utgreiingar gjennom mange år og drøftingar og vurderingar viser at det er rom for effektivisering av offentlig sektor. Effektivisering og rasjonalisering er ikkje noko ein blir ferdig med, det er ein kontinuerleg prosess. Det ser ein òg i det private næringslivet. Der har ein eit incitament til å forbetre seg og effektivisere, for om ein ikkje gjer det, går ein konkurs. Det same incitamentet har ein ikkje i offentlig sektor, derfor er ein nøydd til å ta grep for å få det til. Vi meiner at dette er noko som kan gjennomførast, og det er viktig at òg kommunane får behalde gevinsten, slik

at det kan brukast til grunnleggjande velferdstenester til innbyggjarane.

Heikki Holmås (SV) [10:57:34]: Fremskrittspartiet er jo motstander av sosialisme og alt som lukter av å backe opp folk, regulere markeder og gjøre ting som gjør at folk får grunnleggjande velferdsordningar på plass. Fremskrittspartiet er direkte eller gjennom samarbeid med på å styre begge de to største byene her i landet, Bergen og Oslo.

Kan Fremskrittspartiet forklare hvorfor de to byene også er de som merker økning i antall bostedsløse, samtidig som disse byene nekter å føre en sosialistisk boligpolitikk der man sørger for flere utleieboliger? Oslo er en av byene som i stor grad lar være å benytte seg av muligheten til statlige tilskudd til utleieboliger. Konsekvensen: Mer fremskrittspartipolitikk gir flere bostedsløse.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:58:41]: Det er heilt riktig som representanten Holmås innleier med, at Framstegspartiet er motstandar av sosialisme. Han viser til desse to byane, og det er klart at det er store utfordringar både i Bergen og i Oslo. Eg viste òg til at med Framstegspartiet sitt alternative statsbudsjett ville Bergen fått 165 mill. kr meir og Oslo 362 mill. kr meir enn med Regjeringa sitt budsjett. Det ville sannsynlegvis hjelpt på nokre fleire av dei utfordringane som eg veit at våre folk både i Oslo og Bergen jobbar med skal bli løyste. Men ein må få verkemiddel til det. Med meir overføringar, som er viktig, og auka rammevilkår på nokre område er eg heilt sikker på at desse byane går i riktig retning, og at dette kjem på plass.

Ola Borten Moe (Sp) [10:59:46]: Fremskrittspartiet skriver i sine merknader i innstillingen at «dagens bosettingsmønster er et resultat av hvordan markedet fungerte i tidligere tider», og at det også kommer til å være historien framover.

For det første har jeg lyst til å bestride historieskrivningen, rett og slett fordi dagen bosettingsmønster også er et resultat av mye politikk – av politiske valg og et ønske om at man skal utvikle gode lokalsamfunn over hele landet. Så det første spørsmålet mitt går rett og slett på om Fremskrittspartiet anerkjenner at dagens bosettingsmønster også er et resultat av politikk, og at politikk er viktig for å utvikle mulighet for gode liv.

Det andre går på forståelsen av hva det er som fører til den største verdiskapingen totalt sett i dette landet. Ressursene ligger i stor grad i distriktene, og skal man klare å utnytte disse ressursene best mulig totalt sett, krever det gode lokalsamfunn som ligger rundt. Bli det ikke da bakvendt å abdisere i regional- og distriktspolitikken, slik Fremskrittspartiet gjør, og bør man ikke rett og slett anerkjenne behovet for politikk også på dette området?

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:01:00]: Eg les litt ut av det spørsmålet at ein har ei grenselaus beundring for moglegheta politikken har til å styre og detaljstyre, og at det liksom skal løyse alle utfordringane. Det trur ikkje Framstegspartiet.

Vi ser sjølvsagt ikkje vekk ifrå at politisk vilje og politiske vedtak påverkar ting i samfunnet, slik er det. Men vi synest ikkje at det er føremålstenleg å bruke politiske vedtak for mykje til å detaljstyre busetjing eller slike ting. Vi trur dette skal skje mest mogleg ved ei naturleg utvikling. Det trur vi vil vere mest berekraftig. Det trur vi vil vere det som vil skape mest tilfredsheit og best resultat.

Når det gjeld distrikta, er det snakk om store ressursar, og då er det viktig å leggje til rette for at dei får utvikla seg på ein god måte – både når det gjeld olje og fisk.

Trond Helleland (H) [11:02:23]: Kommuneopplegget for 2010 baserer seg på regjeringen Stoltenberg IIs inntektssystem for kommunesektoren, som ble innført i 2009.

Da inntektssystemet ble behandlet, tok Høyre flere initiativ for at det skulle sikres bred politisk enighet om inntektssystemet for å sikre et mer forutsigbart, enkelt og rettferdig system. Regjeringen valgte imidlertid å vedta et system som kun fikk helhetlig støtte fra regjeringspartiene. Etersom dette systemet avviker betydelig fra det alternative Høyre hadde, er det svært vanskelig og komplisert å fremme vårt alternative system på alle områder.

Regjeringen Stoltenberg II har forlatt målet om at kommunene skal finansieres med 50 pst. av egne skatteinntekter. Høyre mener at målet fortsatt må være 50 pst., og at den kommunale skattøren burde vært satt høyere som følge av dette, ettersom grunnlaget gjennom inntektssystemet nå er endret og forslag om høyere skattøre vil ha andre fordelingsmessige virkninger enn under det tidligere systemet. Jeg vil derfor vise til hovedtrekkene i vårt alternative inntektssystem og begrense forslaget til å fore slå å opprettholde ordningen med å tilbakeføre deler av selskapsskatten til kommunene.

Det er viktig at kommunene får beholde deler av selskapsskatten lokalt. Det skaper et viktig grunnlag for at kommunene kan føre en positiv og framtidsrettet næringspolitikk. Dette standpunktet ble støttet av både NHO og KS i høringen i forbindelse med nytt inntektssystem. Høyre vil derfor at 4,25 pst. av selskapsskatten tilbakeføres til kommunene. Kommuner som legger til rette for næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser, bør belønnes for dette, ikke straffes.

Regjeringens opplegg for kommunesektoren i 2010 er et nøkternt og stramt opplegg som vil kreve omstilling og kutt fra kommunenes side. Den økonomiske balansen som Regjeringen i sin første regjeringserklæring varslet at kommunene skulle oppnå, er lenger unna enn noen gang. Om kommunene skal kunne forbedre velferdstilbudet innenfor denne rammen, må de effektivisere driften og fokusere på å få mer kvalitet i tjenestene innenfor de samme økonomiske rammene.

I 2005 overtok regjeringen Stoltenberg II en kommunesektor med utgifter under kontroll, med voksende inntekter, og som var økonomisk i stand til å sette av mer enn 3 pst. til framtidige investeringer og utrygge tider. Nå opplever kommunesektoren, utenom Oslo, for første gang et negativt driftsresultat, noe som betyr behov for kutt og omstilling.

Regjeringen gjør ikke nok for å bistå kommunene i den vanskelige situasjonen eller for å dempe den forventningskrisen den har skapt. Tvert om mener Høyre at Regjeringen fortsetter å gi inntrykk av at handlingsrommet i kommunene er større enn det som er realiteten. Det er bare å ta for seg de siste ukers lokalaviser. I kommune etter kommune strammes det nå inn. Over 100 skoler er nedlagt, og kuttene går rett inn i kommunenes kjernevirksomhet. I det rød-grønne fyrtårnet Trondheim er økonomien på felgen og stemningen på bunn etter budsjettforliket som nylig ble inngått mellom de rød-grønne.

Høyre mener det er behov for en kommunereform som sikrer lokalsamfunn mer frihet og større ansvar. Høyre vil derfor gjennomføre en omfattende oppgave- og kommunereform som skaper bedre tjenester og større og mer robuste kommuner. Nedleggelse av fylkeskommunen, stimulan til kommunesammenslåing, en reduksjon i antall fylkesmannsembeter samt å begrense Fylkesmannens mulighet til å overprøve kommunale vedtak, til legalitetskontroll og klage på saksbehandling vil være en del av denne reformen.

Velferdssamfunnet står overfor store utfordringer. Vi trenger nyskaping og nytenking i offentlig sektor for å sikre varig velferd. Nye løsninger for drift og en aktiv og moderne arbeidsgiverpolitikk er påkrevd dersom målet om en god og effektiv offentlig sektor skal nås.

Stadig flere faller utenfor arbeidsmarkedet. Veien ut av arbeidslivet er for kort, og veien tilbake er blitt for lang. Antall tapte årsverk grunnet uførepensjon, tidsbegrenset uførestønad, rehabilitering, nedsatt arbeidsevne, arbeidsledighet og ordinære tiltak økte med 25 000 til 595 000 årsverk fra 2007 til 2008. Det var først og fremst et økt antall arbeidsledige og økt sykefravær som bidro til denne økningen. Målt som andel av befolkningen i yrkesaktiv alder økte antall tapte årsverk med 0,3 pst. til 18,6 pst. i 2008. I helse- og sosialsektoren er sykefraværet størst, med 9,6 pst. Dette rammer selvsagt i stor grad kommunesektoren.

Høyre har lagt fram et budsjett for ny vekst og trygge bedrifter, et løft for utdanning og forskning og et krafttak for samferdsel. Statens oppgave er først og fremst å legge til rette for at mennesker i virksomheter og institusjoner kan fungere og skape verdier for seg selv og samfunnet. Næringsliv og lokalsamfunn etterlyser mer ressurser til vei og til utdanning og forskning for å legge til rette for vekstkraftige lokalsamfunn. Derfor prioriterer Høyre disse områdene i kombinasjon med en økonomisk politikk som sikrer fundamentet for eksisterende næringsliv.

Allerede nå ser vi at Regjeringen ikke oppfyller bevilgningene de har lovt gjennom Nasjonal transportplan. Bevilgningen til stamveiene er for lav, og satsingen på trafikksikkerhet for svak. Høyre stemte imot statens ansvarsfraskrivelse ved å overføre riksveiene til fylkeskommunene. Vi er redd for at disse vil forringes ytterligere, ikke fordi fylkene nedprioriterer det, men fordi det følger for lite penger med fra staten. Etter vår mening er gode kommunikasjoner den beste distrikts- og regionalpolitikken. Derfor foreslår vi å redusere posten for regional utvikling i fylkene med 800 mill. kr og setter av dette til veiformål.

Høyre mener det er et behov for sterkere fokusering på integrering av dem som velger å bosette seg i Norge. Det er viktig å bruke den første fasen etter at noen har kommet hit til landet og fått opphold, til økt språk- og samfunnsopplæring og inkludering i arbeidslivet. Det er viktig at tiltakene for økt integrering i særlig grad retter seg mot kvinner og barn.

Høyre ønsker å forsterke introduksjonsarbeidet. I sitt alternative forslag til statsbudsjett for 2010 foreslår Høyre bl.a. å gi deltakere på introduksjonskurs med barn i barnehagealder tilbud om gratis barnehageplass.

Det foreslås også en utvidelse av tilbudet om språkkartlegging av alle fireåringer – det skal gjelde hele landet. Når en leser om språkkartlegging både fra IMDi og fra Regjeringen, synes jeg det er veldig rart å se at Regjeringen nå velger å kutte dette helt ut. Jeg finner faktisk ingen annen begrunnelse – det står ikke eksplisitt heller – enn at de politisk vil at alle barn skal gå i barnehage, fordi det er noe de mener er det beste for barna. Alle de som ikke går i barnehage eller kommer til å gå i barnehage, vil derfor starte med et handicap når de begynner på skolen. Men etter å ha hørt representanten Holmås' innlegg, der han beskrev seg selv som en «barnehagefundamentalist», kan jeg jo skjønne at den rød-grønne regjeringen vil tvinge foreldre til å sende barna i barnehagen. Da er det rart at en straffer barna ved å fjerne verktøyet, som språkkopplæringskartleggingen er. Språkkartlegging er jo et verktøy som brukes til å avdekke behov. Kanskje barnehager vil være ett virkemiddel som kan brukes, som følge av kartleggingen. Uansett vil gratis kjernetid kunne komme noen til gode, og det er heller ikke gitt at det når dem som burde nås.

Høyre mener det er viktig å legge til rette for at introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og flyktninger omfatter hele familien. Et viktig virkemiddel for å oppnå dette er gratis barnehagetilbud til denne gruppen, under forutsetning av at både mor og far deltar i ordningen, eller er i arbeid eller utdanning. Dette vil legge bedre til rette for integrering av kvinner og barn i det norske samfunnet.

Grunnleggende ferdigheter i norsk er avgjørende for barns mulighet til å lykkes i Norge. Derfor er det viktig at vi fanger opp alle barn som har språkproblemer, på et tidligere tidspunkt enn i dag. Vi ønsker altså at ordningen med språkkartlegging blir landsomfattende, og at ordningen utvikles i takt med kunnskapen som oppnås som en følge av gjennomførte evalueringer.

Det er kommunene som har hovedansvaret for introduksjonsarbeidet. Høyre ønsker fortsatt tilskudd til kommunale introduksjonstilbud, og jeg er glad for at et bredt flertall nå ber om at Norsk senter for flerkulturell verdiskaping, i Drammen, fortsatt skal få støtte til sitt banebrytende arbeid med å legge til rette for innvandrere som ønsker å starte egen virksomhet. Det som er skremmende, er at et så vellykket tiltak, som koster så lite, ikke var funnet verdig til en eneste krone i neste års budsjett. Tvert imot burde inkluderingsarbeid vært fylt av denne type positive tiltak.

Regjeringen har lagt til grunn at det kommer 18 500

asylsøkere i 2010. Siden 2005 har antallet asylsøkere økt fra 5 500 til ca. 18 000 i år. Høyre mener det er nødvendig å stramme inn asylpolitikken, slik at det kommer færre grunnløse asylsøkere til Norge. Vi vil derfor fremme flere konkrete forslag som vil innebære en strengere asylpolitikk. I vårt alternative statsbudsjett reduseres anslaget asylsøkere med 5 000, men vi fremmer da forslag som vil bidra til dette, bl.a. forslag om å reversere Regjeringens liberalisering i asylpolitikken, få på plass flere returavtaler, økt krav til underhold ved familiejenforening og informasjonstiltak i land hvor de fleste grunnløse asylsøkerne kommer fra. Samtidig foreslås det etablert en instruksjonsmyndighet for Regjeringen overfor UNE i prinsippsspørsmål. Dessuten bes Regjeringen om å gjennomgå prosedyrene for hvordan straffbare forhold som framkommer gjennom saksbehandlingen og asylintervjuet i UDI og UNE, blir viderefremmet og fulgt opp overfor statsadvokaten.

Nå har justisminister Storberget begynt å vise gode takter, ved å sende ut grunnløse asylsøkere og ved å begynne arbeidet med retur – til Irak, bl.a. – men dette må ikke bli et stunt, dette må følges opp gjennom hele perioden.

Til slutt tar jeg opp Høyres forslag og det forslaget vi har sammen med Kristelig Folkeparti.

Presidenten: Representanten Trond Helleland har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Lise Christoffersen (A) [11:12:46]: Selskapsskatten har de siste ti årene gått som en sprettball mellom stat og kommune, med skiftende flertall i Stortinget. Alt i 2000 slo Teknisk Beregningsutvalg fast at statlig selskapskatt ga mer rettferdig fordeling mellom kommunene. Den har ingen dokumentert effekt på næringsutvikling. Likevel ønsker Høyre nok en omkamp, selv om skattesvake kommuner taper på ny kommunalisering.

I Hellelands og mitt hjemfylke, Buskerud, vil bl.a. kommuner som Øvre Eiker og Nedre Eiker, med skatt på bare 87 pst. og 81 pst. av gjennomsnittet, komme dårligere ut med en ny omlegging, mens de tjente på den forrige. Mitt spørsmål til Helleland er: Har han som Buskerud-politiker rådført seg med sine partifeller, inklusive Høyres ordførere i de to Eiker-kommunene, om Høyres forslag til ny kommunal selskapsskatt? Hvis ja, var de glade for å få enda lavere skatteinntekter enn de allerede har?

Trond Helleland (H) [11:13:43]: Jeg skjønner, ut fra replikantlisten, at det er av sine egne man skal ha det!

Det er selvsagt slik at jeg som representant for Buskerud har rådført meg med ordførerne i alle de kommunene i hele nedre Buskerud som nå er Høyre-styrt. Det er jo et sammenhengende Høyre-belte nå fra Oslo til Flesberg. Det viser at vår politikk tydelig vinner gjenklang ikke bare hos ordførerne, men hos de brede lag i folket.

Vi har et ønske om at kommunene skal være aktive pådrivere i næringsutviklingen. Vi har et ønske om å gi kommunene større frihet, mindre detaljregulering og mindre øremerking. Det å overføre selskapsskatten til kommune-

ne kan i en startfase selvsagt være negativt for noen kommuner, men samtidig vil det være en spore til at nettopp de kommunene vil drive en aktiv næringsutvikling. Og når KS, som jo omfatter alle norske kommuner, har støttet dette i høringsuttalelsene sine, synes jeg faktisk at Arbeiderpartiet også burde revurdere sitt standpunkt.

Presidenten: Representanten Helleland skal få spørsmål fra representanter fra andre fylker etter hvert, men neste replikant er representanten Per Olaf Lundteigen – deretter representanten Heikki Holmås.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:15:02]: Representanten er litt romslig når han sier fra Oslo til Flesberg, det er dog Kongsberg imellom, og der er det en arbeiderpartiordfører. Men vedkommende fører kanskje Høyre-politikk, ut fra representantens holdninger.

Jeg har lyst til å følge opp spørsmålet om inntektssystemet og hvorfor ikke representanten Helleland kan si det samme til sine ordførere i Øvre Eiker og Nedre Eiker med hensyn til inntektssystemet. Det er en stor svakhet at en ikke kan være kar for å si det samme ute blant folk som en sier her fra Stortingets talerstol.

Men det var ikke det som var hovedpoenget mitt, det var kommunereformen, større frihet og større ansvar. Kjernen i det er sentralisering av makt og større avstand mellom innbyggere og ledelse. Det er veldig lite snakk om sosiale kostnader i forbindelse med kommunesentraliseringen. I Buskerud er sykefraværet i Hemsedal på 4,7 pst., mens det i Nedre Eiker er på vel 8,2 pst. Hvorfor kan ikke Høyre ta fram de gode eksemplene når det gjelder sosiale kostnader som vi finner i en rekke utkantkommuner, som har nær avstand mellom innbyggere og ledelse og små sosiale kostnader for det offentlige?

Trond Helleland (H) [11:16:17]: Da jeg nevnte «fra Oslo til Flesberg», hadde jeg lagt inn den nye veien som burde komme mellom Hokksund og Svene, for da kunne man kjørt rett til Flesberg.

Når det er sagt, er det slik at Hemsedal er et stjerneeksempel. Mange av hallingdalskommunene er gode eksempler på små kommuner som ser at de trenger å samarbeide. Det siste som har skjedd nå, er at barnevernet i hele Hallingdal er samlet og lokalisert til Ål. Det skjer på område etter område.

Den gangen jeg studerte statsvitenskap, ble Hallingdal trukket fram som et område med særlig vekt på interkommunalt samarbeid. Det betyr rett og slett, med hensyn til det representanten Lundteigen spør om, at vi med Samhandlingsreformen som nå kommer, må finne gode løsninger som gjør kommunene robuste, men samtidig i stand til å samarbeide på tvers av kommunegrensene. Vi har ikke satt noe endelig tak når det gjelder hvordan Kommune-Norge skal se ut, men vi ønsker mer frihet til kommunene – større selvråderett.

Heikki Holmås (SV) [11:17:30]: Det er jo litt underlig at når vi – regjeringspartiene – stiller opp med 3 mill. kr og flytter dem til Norsk senter for flerkulturell verdiskaping,

slik at de får penger av staten, jubles det fra Trond Hel-
leland, men muligheten for fylkeskommunene til å støt-
te opp under verdiskapingsprosjekter regionalt har altså
Høyre fullstendig tenkt å knuse.

Når vi ser behovet for verdiskaping rundt omkring i
distriktene, og hvordan lokalkommuner i samarbeid med
fylkeskommunene har et engasjement og et ansvar, og tar
ansvar, nettopp for å sørge for å styrke arbeidsplasser, mu-
ligheter for bedrifter til å etablere seg, muligheten for grun-
dere til å komme frem med sine ideer, blir det underlig å si
at her er det Høyre-politikk å kutte i verdiskapingen, mens
man istedenfor roper på at staten skal stille opp for tilsva-
rende prosjekter. Er ikke dette bare et utslag av Høyres hat
mot fylkeskommunen mer enn fornuftig politikk?

Trond Helleland (H) [11:18:42]: Det er vanskelig å
hate en arbeidsplass der jeg selv er ansatt – jeg har permis-
sjon fra fylkeskommunen. Jeg har ikke noe hat mot fyl-
keskommunen, men det vi har sett, er at når man er rundt
omkring i landet – som representanten Holmås har rede-
gjort for at han har vært – og spør representanter fra kom-
munene, både vanlige innbyggere og næringslivet og andre
som er opptatt av regional utvikling, om de ønsker fyl-
keskommunale utviklingsmidler eller bedre vei, er svaret
entydig. Det folk ønsker seg, er bedre kommunikasjoner,
sterkere satsing på samferdsel og infrastruktur.

Det er mulig SV er det eneste partiet der det ikke er
kamp om veiresolusjonene på alle fylkesårsmøter – i andre
partier er det det. Det skyldes at folk i distriktene har sett
at gode kommunikasjoner er det viktigste for å få en god
utvikling i sin region. Da er det den beste regionalpolitik-
ken, og da gjør Høyre noe som er ukjent for SV, nemlig å
prioritere. Vi prioriterer veisatsing.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ola Borten Moe (Sp) [11:20:09]: En trygg kommu-
nøkonomi er svært viktig for Senterpartiet, rett og slett
fordi det er et fundament for det gode liv i lokalsamfun-
nene der folk bor. Derfor videreføres satsingen fra forrige
periode i denne perioden, med dette statsbudsjettet.

Mange kommuner opplever likevel utfordringer nå når
budsjettene skal sys sammen, på tross av stor vekst i inn-
tektene. Dette skyldes vekst i oppgavene og økte forvent-
ninger. Det eneste svaret på kommunenes utfordringer i
framtiden ligger ikke i økte bevilgninger. Hele den offent-
lige sektor vil i tiden som kommer måtte øke fokuset på
effektivisering og på omstilling. Det er ikke bare negativt,
det gir også en del muligheter, som mulighet for kreativitet
knyttet til nye løsninger.

Men det ligger også store muligheter i budsjettet som
er lagt fram. Regjeringen presenterte før sommeren Sam-
handlingsreformen, en reform som gir folk et bedre og mer
komplett helsetilbud der de bor. Det er etter mitt skjønn en
av de viktigste reformene som er lagt fram på lang tid, og
representerer et paradigmeskifte når det gjelder tenkingen
rundt norsk helsepolitikk. Reformen vil stille kommunene
overfor store utfordringer knyttet til samarbeid, både seg
imellom og opp mot helseforetakene, for bygging av nye

fagmiljø og for etablering av nye tjenester. Uten at kom-
munene lykkes i dette arbeidet, vil det heller ikke bli noen
reform. Det er dermed bra at det bevilges penger til dette
i budsjettet.

Stadig flere av de kommunale oppgavene løses gjen-
nom ulike former for interkommunalt samarbeid, og Sam-
handlingsreformen kommer til å forsterke dette bildet. I
forbindelse med dette tror jeg det er viktig å bruke an-
ledningen til også å drøfte demokratiperspektivet i lokal-
samfunnene. Det er viktig at kommunale oppgaver også
i fremtiden kan etterprøves og kontrolleres direkte, gjen-
nom valg av innbyggerne. Det er også viktig at ansvar kan
plasseres direkte og kontrolleres.

En aktiv distrikts- og regionalpolitikk er avgjørende for
å løse det store potensialet for vekst og verdiskaping som
ligger i dette fantastiske landet. Det er for en stor del i
distriktene at våre ressurser ligger, og forutsetningen for å
klare å hente ut disse ligger i velfungerende samfunn rundt.
Det krever aktiv politikk – ikke for å forhindre forandring
og omstilling, men rett og slett for å legge de beste forut-
setningene til grunn for vekst og velstand og gode liv for
hele landet der folk bor.

Det er flere som har vært inne på frie valg, og at man
har overdreven tro på politikk i distrikts- og regionalpo-
litikk. Frie valg krever også valgmulighet, og uten et
godt tjenestetilbud og uten et velfungerende arbeidsmar-
ked over hele landet vil denne valgfriheten i realiteten ikke
eksistere.

En av de største utfordringene for samfunnet ligger i
en vellykket integreringspolitikk. Den sveitsiske folkeav-
stemningen som resulterte i et forbud mot minareter, min-
ner oss om at kampen for grunnleggende menneskerettig-
heter i Europa ikke er vunnet en gang for alle. Den minner
oss også om at resultatet av en integreringspolitikk som
ikke er god nok, ikke er til å leve med. Det er med andre
ord ikke en mulighet å mislykkes.

I tillegg til det som er vår ordinære tilnærming til dette
feltet, som handler om penger, tiltak og system, mener
jeg at det er viktigere nå enn det har vært tidligere å få
en større fokusering på et felles verdigrunnlag i et Norge
som blir stadig mer forskjellig, med andre ord et sterkere
verdifokus i integrerings- og samfunnsdebatten.

I Norge gjelder religions- og ytringsfriheten, demokra-
tiet og respekten for enkeltmennesket. Dette må også kom-
muniseres ut klart og tydelig – ikke bare overfor dem som
velger å komme til Norge, men også overfor oss selv. En
bevisstgjøring rundt dette har vi alle sammen godt av. Det
er først ved trygghet og tillit – et minste felles multiplum
av verdigrunnlag – at vi virkelig kan dra nytte av den kraf-
ten som ligger i forskjellighet, og denne tilliten og trygg-
heten mangler i Norge og Europa i dag. Det er derfor en
stor jobb og et stort ansvar som ligger på oss alle på dette
feltet framover.

Presidenten: Det blir adgang til replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [11:25:25]: Eg oppfattar Borten
Moe slik at han meinte at det kanskje ikkje var så vel-
dig stort behov for meir pengar til kommunane, at det

var større behov for omorganisering og effektivisering i kommunane.

Eg lurar då på korleis ein skal effektivisere kommunane ytterlegare. Når vi les aviser i dag, kan vi nesten ikkje finne ei einaste ei der vi kan unngå å sjå at kommunar diskuterer og foreslår nedlegging av grendeskular og nedtrapping i talet på tilsette.

Vi har i dag ein situasjon der dei aller fleste kommunane rundt omkring har eit mannskap på sjukeheimane som er så lite at dei nesten spring seg i hel. Er Borten Moe fornøgd med den økonomiske situasjonen i kommunane, og meiner han verkeleg at det er meir effektivisering innanfor dei områda dei no har, som er det beste?

Ola Borten Moe (Sp) [11:26:30]: Jeg sa ikke at vi ikke skulle tilføre kommunene økte økonomiske muskler. Det gjør vi gjennom dette budsjettet. Det er godt over 8 milliarder kr ekstra i forhold til det som var situasjonen i fjor. Men jeg sa at det eneste svaret på de utfordringene som kommunen står overfor, er ikke økte ressurser, det ligger også i å tenke gjennom hvordan man gjør ting. Jeg er overbevist om at det ligger i omstilling, og jeg er overbevist om at det er rom og mulighet for effektivisering.

La meg peke på et felt som jeg mener for samfunnets del åpenbart vil medføre et stort rom og en stor mulighet for effektivisering og bedre ressursbruk, og det ligger nettopp i Samhandlingsreformen, der man kan bruke midlene totalt sett på en langt bedre måte, både redusere kostnadsforbruket og ikke minst etablere bedre og tryggere helsetjenester for folk flest.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:27:35]: Fylkeskommunene overtar nå det meste av riksveinettet rundt om i landet, ca. 17 000 km. Kun 1 milliard kr utover 2009-nivået er bevilget til denne viktige forvaltningsreformen.

Som det distriktsvennlige partiet Senterpartiet er, mener representanten Ola Borten Moe at denne forvaltningsreformen, slik den nå er tenkt finansiert, er en distriktsvennlig og distriktsfremmende reform?

Ola Borten Moe (Sp) [11:28:09]: Jeg tror at kombinasjonen av de økte midlene som er tilført fylkeskommunen og det faktum at fylkeskommunen har fått disse oppgavene og har mulighet til å låne penger for å gjennomføre prosjektene, kommer til å resultere i en betydelig aktivitetsvekst på vårt riksveinett. Så svaret er klart og tydelig ja – dette er en god distriktsreform. Det kommer til å føre til betydelig økt aktivitet og en betydelig bedre standard på vårt riksveinett.

Trond Helleland (H) [11:28:51]: Representanten Borten Moe har vært på studietur i Danmark og sett på innstramminger som er foretatt i asyl- og innvandringspolitikken der, og har – etter det jeg kunne skjønne – sett mange positive ting som vi bør gjennomføre i Norge. Nå har vi sett at Regjeringen, tilsynelatende i hvert fall, har startet en offensiv for å sende tilbake folk som ikke har krav på opphold i Norge. Utover det som nå er gjort, hvilke tiltak

ønsker representanten Borten Moe at Regjeringen nå skal sette i verk for å få fart på returarbeidet og for å få ned tilstrømmingen av grunnløse asylsøkere til Norge?

Ola Borten Moe (Sp) [11:29:35]: Det er et utakknemlig spørsmål å skulle svare på i løpet av 1 minutt. Men jeg har egentlig stor tiltro til at det i denne salen er en ganske bred og felles tilnærming knyttet til behovet for å få ned tilstrømmingen, behovet for raskere saksbehandling og behovet for å få bedre flyt og gjennomføringskraft i returarbeidet. Jeg opplever ikke at virkelighetsforståelsen er forskjellig hos de aller, aller fleste medlemmene i denne salen. Senere i dag skal vi jo behandle en ny utlendingslov der det foreligger en enstemmig innstilling fra komiteen. Så vi skal ikke se bort fra, Helleland, at vi kan komme til å bli ganske enige om disse tingene etter hvert.

Presidenten: Det er koselig at folk blir enige, men selv enighet må formidles via presidenten.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:30:47]: Kommunene er den viktigste leverandøren av grunnleggende velferdstjenester i samfunnsfellesskapet. Dette krever en forutsigbar og god kommuneøkonomi. Noe som ikke bærer preg av forutsigbarhet, er Regjeringens håndtering av refusjonsordningene for ressurskrevende tjenester.

I kommuneproposisjonen for 2008 roste Regjeringen seg av at de hadde forbedret kompensasjonsordningen som skulle skape forutsigbarhet i kommunene knyttet til denne viktige tjenesten. I kommuneproposisjonen som ble lagt fram i våres, kom det ingen signaler om endringer i denne ordningen. Derfor var skuffelsen stor da Regjeringen foreslo å øke innslagspunktet fra 835 000 kr til 865 000 kr, og at man reduserte kompensasjonsgraden fra 85 pst. til 80 pst. Én ting er at man har sendt en regning til kommunene på 300 mill. kr – det som er mye verre, er at man har valgt å ramme en svært sårbar gruppe mennesker, for Regjeringen mener vel ikke at det blir flere og bedre ressurskrevende tjenester rundt om i kommunene når Regjeringen handler så uforutsigbart.

Kristelig Folkeparti lyttet til de innspillene som kom fra kommunene under komiteens åpne høring om statsbudsjettet. Vi tok konsekvensen av det og fremmet i vårt alternative budsjett forslag om å videreføre ordningen på det nivået som den var på i fjor.

Kommuneopplegget er i år ikke bedre enn det må være. Det er et stramt budsjett som ikke øker handlingsrommet for kommunene. Regjeringen har skapt forventninger som kommunene ikke kan innfri med den rammen som legges til grunn i statsbudsjettet for 2010. Det må være frustrerende for kommunepolitikere rundt om i landet vårt som må ta støytten for den politikken som Regjeringen fører. Det er de som møter innbyggerne ansikt til ansikt og må forklare hvorfor de legger ned skoler, kutter i omsorg og psykiatri, og ikke ruster opp bygg og anlegg med store vedlikeholdsetterslep. På nasjonalt tv står statsråden og ber kommunene om ikke å kutte i skolesektoren. Men kutte må de jo likevel. Og da tror jeg flere med meg stiller dette spørsmålet: Hvor mener statsråden at vi skal kutte?

Jeg må i mitt innlegg også få lov til å uttrykke en bekymring knyttet til Forvaltningsreformen og fylkeskommunenes nye ansvar for det meste av dagens riksveinett – ca. 17 000 km. Vi har et stort vedlikeholdsetterslep på veiene over hele landet, og jeg må si jeg reagerte ganske sterkt da jeg leste kommuneproposisjonen fra Regjeringen. Her løper man fra veiregningen og lar fylkeskommunene i stikken. Kun én ekstra milliard er avsatt til dette utover 2009-nivået – og dette skal fordeles på alle fylkene. Det er ikke nok til å ta igjen forfallet på grusveiene rundt omkring i landet vårt engang. For Kristelig Folkeparti er investering i sikre veier et viktig trafikkisikkerhetstiltak. Derfor fremmet vi forslag om én ekstra milliard i forbindelse med kommuneproposisjonen. Jeg er alvorlig bekymret for den regningen staten nå lempet over på fylkene.

En annen sak som alltid har vært viktig for Kristelig Folkeparti, er satsing på frivillig sektor. Ikke minst viktig er dette når det kommer til arbeid knyttet til innvandring og integrering. De frivillige organisasjonene på dette feltet har en unik kompetanse og et nettverk som det offentlige må benytte seg mer av. De er medmennesker og bindeledet mellom den enkelte innvandrer og staten. For mange innvandrere og flyktninger er de første årene i Norge tøffe. Det er mye å sette seg inn i. Når man ikke kjenner det norske systemet godt, kan det være vanskelig å finne fram. Kristelig Folkeparti går inn for en ordning med flyktning guider i alle kommuner. Guiden vil kunne hjelpe til med å opplyse om hvem, hva og hvor når det gjelder språkoppfølging, helsekontroller og barnehage. Vi mener dette må gjøres i samarbeid med de frivillige organisasjonene. Generelt bør også satsingen i kroner og øre økes til disse organisasjonene. Kristelig Folkeparti har derfor lagt inn 8 mill. kr ekstra til dette i sitt alternative budsjett. Regjeringspartiene har funnet 300 000 kr for å øke denne budsjettposten. Det er et stykke fra vårt eget forslag, men jeg synes allikevel det er positivt, og jeg håper at det nettopp kan være et signal om at vi kan vente ytterligere økninger i neste års budsjett. Jeg håper de rød-grønne kan skrive seg det bak øret.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [11:36:15]: På borgerlig side er det delte meninger om hvordan vi skal få til gode strukturer i kommunene i vårt langstrakte land. Høyre ønsker å tvinge kommuner til å slå seg sammen, mens Kristelig Folkeparti legger seg på en linje med interkommunalt samarbeid. En utfordring i interkommunalt samarbeid er at dette kan sette demokratiet gjennom folkevalgte kommunestyre på prøve. Vi ser at det brukes interkommunale selskaper og regionalråd, der beslutningene fjerner seg fra kommunestyrene.

Mitt spørsmål til representanten Bekkevold er følgende: Hvordan vil Kristelig Folkeparti sikre god demokratisk styring også der man velger interkommunalt samarbeid?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:36:51]: Interkommunalt samarbeid tror vi kan være viktig på mange områder i og med at kommunene har fått mange oppgaver de

skal løse. Det som er viktig, er at ikke disse interkommunale selskapene blir såkalte lukkede rom, der viktige beslutninger blir tatt over hodet på de folkevalgte. Det som er viktig, er at man har en god forankring i de folkevalgte organer. Jeg tror at når det gjelder interkommunale selskaper og interkommunalt samarbeid, er dette mulig å få til uten at det går på bekostning av demokratiet. Det er Kristelig Folkepartis holdning til dette spørsmålet.

Håkon Haugli (A) [11:37:55]: Kristelig Folkeparti har sluttet seg til en rekke av regjeringspartienes merknader på innvandrings- og integreringsfeltet. Det er vi glad for. Vi tolker det som en invitasjon til et framtidig samarbeid på dette viktige feltet.

Jeg er nysgjerrig på hvordan representanten Bekkevold vil karakterisere den flyktning- og asylpolitikken vi ser konturene av i Høyres – og særlig Fremskrittspartiets – budsjettforslag, og hva han mener er forskjellen mellom regjeringspartienes innvandrings- og integreringspolitikk og Høyres og Fremskrittspartiets innvandrings- og integreringspolitikk.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:38:28]: Jeg hadde egentlig tegnet meg til replikk på Fremskrittspartiets hovedtalsmann, men jeg skjønnte at jeg stilte veldig langt bak i køen akkurat når det gjaldt det, nettopp for å peke på noen av forskjellene på Fremskrittspartiets asyl- og innvandringspolitikk og Kristelig Folkepartis asyl- og innvandringspolitikk.

Det er helt klart at også regjeringspartiene går inn for en innstramning – en innstramning som vi på noen områder kritiserer Regjeringen for. Det jeg kan si, er at det er stor avstand mellom Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti når det gjelder asyl- og innvandringspolitikk. Det som er bra, og det som vi har sluttet oss til i regjeringspartienes merknader, er at de vil ha et realistisk budsjett når det gjelder asyl- og innvandringspolitikk. Det er vi også veldig opptatt av. Vi vil ikke føre den budsjettformen som Fremskrittspartiet gjør på dette området, som er svært urealistisk, i hvert fall hvis man er opptatt av integrering og integreringsfeltet.

Heikki Holmås (SV) [11:39:48]: Først vil jeg bare si at jeg ikke er så bekymret for at det skal være nok penger til fylkeskommunene, slik at de skal klare å håndtere vedlikeholdsetterslepet, men det vil ta litt tid. Det er jo derfor vi legger inn den ekstra milliard, som nettopp vil kunne brukes over tid. Sammen med den rentekompen sasjonsordningen som vi har lagt opp til i budsjettet nå, vil det være rom for fylkeskommunene til å håndtere det etterslepet på vedlikehold som representanten ganske riktig påpeker fins. Det har vi altså tatt høyde for, etter vår oppfatning.

Jeg vil stille et spørsmål, for jeg var i Grimstad kommune. Der møtte jeg ordføreren og rådmannen. De fortalte at i forbindelse med spørsmålet om ressurskrevende brukere hadde de fått besøk fra konsultentselskaper, som hadde tilbudt dem å vise hvordan de kunne flytte penger som ellers ville gått under de ordinære driftsmidlene, inn under

ordningen som handlet om ressurskrevende brukere. De hadde sagt nei. Men det er nettopp denne typen kommuner som nå tar initiativ til å rydde opp. Er ikke representanten enig i at det er nødvendig å få til en opprydning?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:40:57]: Det kan godt hende at det i enkelte kommuner kan være behov for et opprydningsarbeid for å se på om det er mulig å flytte penger fra et område til et annet. Poenget er at rammen er for små. Det er tilbakemeldingene fra enkelte kommuner nå. Jeg kan snakke på vegne av min egen hjemby, Skien, som har fått en ekstraregning på 6–7 mill. kr. Det som redder situasjonen nå, er nettopp det at de skal få lov til å beholde noe av skatteinntektene. Man vet jo ikke helt hvordan det faller ut, men det er kun for 2009. Det er ikke lagt inn forslag om dette i 2010-budsjettet. At det i enkelte kommuner kan være måter å løse dette på, er greit. Men generelt får vi tilbakemeldinger, også fra KS, om at dette forslaget i forbindelse med ressurskrevende tjenester var et usedvanlig dårlig forslag fra de rød-grønne.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trine Skei Grande (V) [11:42:13]: Venstre er ikke representert i kommunalkomiteen, noe vi sjølsagt beklager sterkt. Vi har likevel lyst til å komme med våre bemerkninger, spesielt når det gjelder kommunefeltet, til den innstillingen som nå foreligger.

Regjeringa har rett i at det har vært en vekst for kommunene de siste årene. Den har faktisk vært ganske stor på noen felt. Det store problemet er jo at det aller, aller meste – faktisk alt – er knyttet opp til bundne oppgaver og bundne midler. Det har vært en dramatisk økning av den delen som kommunene ikke sjøl bestemmer over, under denne regjeringa.

Det er flere faresignaler ute i kommunen om at låneveksten øker og skaper mer og mer uforutsigbare utgifter for hele kommunesektoren. Dette er skumle bilder med tanke på utviklingen framover, når vi vet at renta antakeligvis kommer til å gå opp. For Venstre handler kampen for kommuneøkonomien ikke bare om kroner, men like mye om det å få handlingsrom og frihet til å bestemme over de kronene man faktisk har fått fra staten.

Så tror jeg at man må være ærlig og innrømme at den kommunestrukturen vi i dag står overfor, ikke er laget for de oppgavene vi i dag står overfor. Jeg tror at det over tid vil svekke folkestyret, som bakgrunnen til noen av disse partiene i denne salen faktisk var tuftet på, hvis man ikke ser på kommunestrukturen på en mer offensiv måte. Det er mange modeller å gå ut fra. Men det er klart at i framtida kommer kampen til å handle om de gode hodene, de gode organisatorene og de gode strukturene. Da må ikke kommunene gjøres om til små grendelag, med et ekspertstyre over og et styre av kommunale selskap som skal overta for oss.

I Venstres alternative budsjett er et av de store feltene som vi vil løfte, bekjempelse av fattigdom. Mange av de tingene går på kommunenes muligheter. Det ene er å få økt sosialhjelpssatsene til en fast minstenorm, som

vi kanskje tror er et viktig tiltak for å nå dem som har aller dårligst råd. Det andre er at vi har mistet mange av de gamle funksjonene som vi hadde, som ofte var drevet av frivillige organisasjoner, som f.eks. helsesøstertjenesten i min barndom. Mange av de tradisjonelle, gode institusjonene som hadde en stor funksjon i oppveksten til oss som i dag er 40-åringer, mister dagens barn, fordi de ikke fins. Derfor ligger det hos oss midler til både flere spesialpedagoger og flere skolehelsesøstre i den tiltakspakken som når akkurat dem som faller utenom i systemet.

Så må jeg knytte noen kommentarer til det med bolig. Vi øker boligtilskuddet i vårt alternative budsjett, men i dag har jeg lagt fram et forslag som jeg håper skal være en hyggelig klapp på skulderen, en hyggelig, liten dytt, til Regjeringa. Det gjelder husleieregulering. Jeg tror ikke det er så mange partier her i salen som har sagt at man er for at husleiereguleringa skal fortsette. Det er klart at den får mange negative utslag, spesielt for enkelte gamle, som blir kastet ut av hus de har bodd i hele sitt liv. En enstemmig helse- og sosialkomité i Oslo bystyre har bedt om å få litt bedre tid for å lage et regelverk som når akkurat dem det gjelder. Jeg mener at Oslo må få den tida. Det er ingen grunn til å kaste folk i 90-årsalderen ut på gata, og jeg håper at Regjeringa og Oslo kommune sammen kan finne det regelverket som når dem som skal nås, og at man ikke skal ri sine kjepphester eller gjøre dette til en politisk kamp mellom by og regjering, men at vi faktisk får til et grep her for dem det gjelder.

I tillegg har Venstre en rekke andre forslag med hensyn til bolig, både om å utvide startlån fra 20 til 30 år – som jeg egentlig forventet at Regjeringa skulle komme med, men som de ikke har gjort – om hjemkjøp, om «skjeve boliger», som er for dem med dårlig boevne, og om at kommunen skal lage bedre planer for det sosialfaglige.

Jeg hadde ellers også lyst til å snakke om både barnevern og personvern, med det har jeg ikke tid til innenfor min ramme. Men jeg vil gjerne ta opp de tre forslagene fra Venstre som er omdelt i salen, for at også de skal bli behandlet.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Eirik Sivertsen (A) [11:47:23]: Slik jeg har oppfattet Venstre, er nyskaping og støtte til etablering av nye bedrifter veldig viktig. Venstre sto også sammen med flertallet i merknaden til kapittel 551, post 60, tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, i behandlingen av statsbudsjettet for 2009 i fjor. Der framheves bl.a. betydningen av at fylkeskommunen selv prioriterer midlene ut fra regionale utfordringer, slik at man kan sikre ny verdiskaping.

Så blir jeg overrasket når jeg i Venstres alternative budsjett for 2010 ser at den samme posten omtales som «rød-grønne symbolpenger», og det foreslås kutt.

For meg blir det viktig at Venstre oppklarer hva som har endret seg så dramatisk på ett år. Kanskje representanten Skei Grande kan hjelpe meg med det?

Trine Skei Grande (V) [11:48:12]: Det å lage alternative statsbudsjett betyr at en prioriterer. Vi har sett at dette ikke har noen stor virkning. De enorme virkningene som dette skulle få ved disse utviklingsmidlene, har vi ikke sett.

Vi ønsker at fylkeskommunen skal ha stor handlefrihet innenfor de midlene de har til rådighet, men mange av symbolmidlene på dette området har ikke hatt den virkningen vi ønsket.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:49:01]: Den raudgrøne regjeringa har lyfta kommuneøkonomien med 41 milliardar kr sidan me tok over. Kommunesektoren har vist seg tilliten verdig og har levert. Sidan siste kvartal i 2005 har talet på tilsette i kommunesektoren auka med over 62 000 frå fjerde kvartal i 2005 til tredje kvartal i 2009.

Bondevik II-regjeringa si sveltetføring av kommunesektoren er erstatta av eit langt betre tilbod til både unge og eldre. Det er langt fleire varme hender og kloke hovud i omsorgstenesta, i skulane og i barnehagane landet rundt. Det er eg stolt over. Det er menneska som dagleg yter tenester, som er med å gjere kommunane til gode og vekstkraftige lokalsamfunn for små og store. Målet, om me lukkast, må vere aktivitet – menneske, teneste – ikkje Høgre sin kalkulatorøkonomi som har netto driftsresultat som mål. Det er ikkje vanskeleg å få gode netto driftsresultat dersom ein ikkje tilset folk, dersom ein lèt vere å auke aktiviteten, dersom ein lèt vere å auke kvaliteten på tenestene i kommunesektoren.

Øg neste år legg Regjeringa opp til ei satsing på lokal velferd med 8 milliardar kr. 4,2 milliardar kr kjem som vekst i frie inntekter. Skule og eldreomsorg får eit lyft. Det er rom for 2 500 nye omsorgsbustader og sjukeheimplassar i 2010. Øg i skule og barnevern er det rom for fleire årsverk.

Fylkeskommunane vert styrkte frå 1. januar ved at dei overtek viktige oppgåver frå staten, ikkje minst ansvaret for øvrige riksveggar og tilhøyrande ferjer. Ein milliard av veksten i frie midlar i tillegg til det sektoren tidlegare har fått overført, er grunna dei nye samferdsleoppgåvene.

Kommunal sektor forvaltar ein stor del av fellesskapet sine ressursar til beste for landet sine innbyggjarar. Sektoren sine samla inntekter for neste år er 333 milliardar kr.

Det er rett at 2008 var eit krevjande år for kommunesektoren, men det økonomiske opplegget for inneverande år og neste år legg til rette for betre balanse i økonomien og utbygging av velferdstenestene. Den siste rapporten til Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi, TBU, syner vekst i kommunale og fylkeskommunale tenester òg i år. Utvalet ventar at økonomien i kommunesektoren vert betre i 2009 og anslår netto driftsresultat for sektoren samla til om lag 2,5 pst. i 2009. Det er ei styrking frå 2008. Utvalet slår òg fast at veksten i dei frie inntektene legg til rette for auka tenestetilbod utover det som følgjer av den demografiske utviklinga.

Regjeringa ynskjer å gi folk reell fridom til å velje kvar

dei vil bu, sikre likeverdige levekår og ta ressursane i heile landet i bruk. Me vil oppretthalde hovudtrekka i busetningsmønsteret. Det krev innsats på fleire sektorområde. Me leverer på samferdsleområdet, der Regjeringa har sytt for eit solid taktskifte både for veg og for jernbane. Nasjonal transportplan vil redusere reisetida og avstandsulemper for folk og næringsliv når planen vert gjennomført.

Me leverer i distriktpolitikken. Me styrkjer vekstkrafta i distriktsområda, bl.a. ved å leggje til rette for nye verksemder og styrkje dei som alt er etablerte. Difor styrkjer me fylkeskommunane som utviklingsaktør med meir midlar til regional utvikling, til bedriftsstøtte, tilrettelegging for næringsutvikling og utvikling av attraktive stader.

Regjeringa har fleire satsingar i distriktpolitikken. Me går inn for 25 mill. kr til ei ny satsing på «Bolyst», som skal stimulere til nye møteplassar og vidareutvikle kunnskap om kva som skal til for at folk vil trivast og verte buande. Me føreslår 30 mill. kr til lokal samfunnsutvikling som skal gjere kommunane betre til å planleggje og gjennomføre utviklingsprosjekt, og dei skal verte best mogleg vertskapskommunar for det lokale næringslivet.

Me prioriterer entreprenørskap. Me aukar løyvinga til ny vekst av kommunale næringsfond med 30 mill. kr til begge tiltaka. Me ynskjer servicetilbod der folk bur, og styrkjer nærbutikane med 26 mill. kr. Me ynskjer infrastruktur som kan gi vekst og utvikling, bl.a. skal det nyttast 100 mill. kr til å byggje ut framtidretta breiband neste år.

Regjeringa styrkjer innsatsen for ein sosial bustadpolitikk betydeleg. Det gir fleire moglegheiter til ein trygg heim. Me har frå 1. juli sett i verk nytt regelverk for bustøtta. Heile 50 000 fleire kjem inn under ordninga. I 2010 vil omlegginga innebere ein auke i bustøtta på 800 mill. kr og ei samla løyving på 3,6 milliardar kr.

Husbanken er den viktigaste reiskapen i kampen for at alle skal ha ein trygg plass å bu. Regjeringa har på fleire felt innanfor den sektoren styrkt budsjettet betrakteleg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Presidenten gjør oppmerksom på at når det er fem replikker, tilsier den matematiske fordelingen at Fremskrittspartiet kan få to replikker, Høyre to replikker og Kristelig Folkeparti én replikk. En forutsetning er imidlertid at de partiene som har anledning til det, har tegnet seg til to replikker. Hvis ikke, vil det bli gitt anledning til at det partiet som ikke normalt ville fått replikk, altså Venstre, får replikk dersom ingen av de to store partiene på opposisjonssiden har tegnet seg for to – dette til orientering fordi det har vært noen spørsmål om det under tidligere replikkordskifter med adgang til inntil fem replikker.

Det betyr altså at vi nå går løs på replikkordskiftet – først Gjermund Hagesæter.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:55:16]: Bodskapen frå kommunalministeren var at kommunane hadde fått det betre, og det var også ei lang skrytliste over alt det flotte som Regjeringa har gjort overfor kommunane. Men eg fekk ikkje med meg at ho nemnde kva for grep ein hadde gjort når det gjeld ressurskrevjande tenester. Det stod altså ikkje på den skrytlista. Det skjønar eg godt, for her er det

altså nokre kommunar som har bygd opp eit veldig godt tilbud når det gjeld ressurskrevjande tenester, andre har ikkje gjort det. No er det slik at staten med til og med tilbakeverkande kraft reduserer sin del frå 85 pst. til 80 pst., og veltar det over på kommunen. Ein aukar også innslagspunktet langt meir enn prisstigninga. Spørsmålet mitt til statsråden er: Trur ikkje statsråden at dette også vil vere veldig negativt for tilbudet til denne gruppa i åra framover?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:56:20]: Når det gjeld dette tilbudet, vil ein, samanlikna med slik det var i den perioden Framstegspartiet støtta Bondevik II, neste år bruke 800 mill. kr meir til ressurskrevjande brukarar, sjølv med den reduksjonen på 300 mill. kr som ligg inne i budsjettet. Då må vel spørsmålet tilbake til representanten verte: Kva var det for slags tilbud ein då kunne gi kommunane? Dei 300 mill. kr er ein tredel av den auka skatteveksten, den ekstra skatteveksten, som kommunane får neste år. Eg meiner at sjølv med den endringa er det i det systemet som no ligg føre, moglegheit til å gi eit godt og verdig tilbud til dei som treng det.

Presidenten: Representanten Hagesæter har bedt om ytterligere en replikk.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:57:15]: Først vil eg opplyse om at Framstegspartiet altså ikkje var ein del av Bondevik II-regjeringa. Det veit sannsynlegvis stastråden utmerkt godt. Vi støtta subsidiært enkelte av desse budsjetta, men eg synest at Regjeringa først og fremst bør byrje å ta ansvar for sin eigen politikk i staden for å vise til Bondevik II heile tida.

Framstegspartiet fekk gjennomslag for ein del ting og fekk forbeta ein del ting, men vi står altså ikkje bak det som Bondevik II gjorde.

Mitt spørsmål, som eg ikkje følte at eg fekk noko som helst svar på, er framleis: Vil ikkje det at ein svekkjer den statlege delen av eit spleiselag når det gjeld ressurskrevjande tenester, og veltar dette over på kommunane, føre til at tilbudet i åra framover for denne svake gruppa, desse som sit nedst ved bordet, bli vesentleg dårlegare? Fryktar ikkje statsråden det?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:58:20]: Det er rett at Framstegspartiet ikkje var ein del av Bondevik II-regjeringa, men Framstegspartiet var ein del av det grunnlaget som gjorde at denne regjeringa både såg dagens lys og vart sitjande, og det veit representanten Gjermund Hagesæter veldig godt. Når det gjeld ressurskrevjande brukarar, så aukar budsjettet, altså forbruket, med 1 milliard kr frå 2008 til 2009. Veksten er altså likevel stor òg inn i neste år, sjølv om ein har redusert budsjettet noko.

Eg gjentek det eg sa i stad, som er mitt svar, at denne ramma gir eit grunnlag, saman med inntektsveksten til kommunane. Dette er eit tillegg til ramma som kommunane elles får. Det gir eit grunnlag for eit godt og verdig tilbud.

Presidenten: Da gjør presidenten oppmerksom på at

når representanten Hagesæter fikk sin andre replikk umiddelbart etter den første, så er det den praksisen som Presidentskapet har diskutert og konkludert med at vi skal praktisere, fordi vi skal ha muligheten til å få en mer levende debatt. Derfor får et parti som har rett til to replikker, de to replikkene påfølgende hverandre.

Neste replikant er Michael Tetzschner. Jeg gjør da oppmerksom på, i tråd med den informasjon jeg ga innledningsvis, at utover det har Geir Jørgen Bekkevold tegnet seg til replikk, og deretter Trine Skei Grande, fordi Høyre ikke har bedt om to replikker.

Michael Tetzschner (H) [11:59:49]: Statsråd Navarsete hadde en liten visitt til Høyre – med en kalkulator-tilnærming. Nå står det jo på statsrådens hjemmeside at hun er ansvarlig for veiledning og kontroll når det gjelder den økonomiske forvaltningen i kommunene, så helt uten å snakke om penger kommer vi vel ikke.

Trondheim kommune ble i forrige kommunevalgkamp framhevet av de rød-grønne som selve utstillingsvinduet for rød-grønn politikk. I mellomtiden har man altså pådradd seg store løpende underskudd og finansiert dette ved en enorm gjeldsoppbygging. På denne bakgrunn tillater jeg meg å spørre statsråden: Er statsråden bekymret for den økonomiske utviklingen i Trondheim kommune? Og hvis hun er det: Hvilken veiledning har hun gitt kommunen? Og, vil statsråden vurdere å sette Trondheim kommune under administrasjon? Og i så fall: Vil det skje før eller etter kommunevalget i 2011?

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:00:40]: Dei folkevalde i Trondheim har vist stort ansvar gjennom det budsjettet dei no har sydd saman og vorte einige om. Dei gjer det som dyktige lokalpolitikarar skal gjere. Dei tilpassar drifta etter dei rammene dei har. Dei skal redusere gjelda si, og dei skal ha eit nivå på drifta som skal gi både gode tenester og ein god økonomi framover. Det er grunn til å gi dei ros for det.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag gir rettleiing til kommunane, og eg forventar at Trondheim får den rettleiinga dei skal ha gjennom fylkesmannen sine gode, flinke folk. Eg har ingen planar om å setje Trondheim kommune under administrasjon.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:01:42]: Antall bostedsløse har økt dramatisk bare den siste tiden, og situasjonen her i Oslo er spesiell.

Jeg vet at vår dyktige statsråd er opptatt av dette. I et intervju i Aftenposten uttalte hun seg om dette og pekte på at kanskje kunne også finanskrisen være en mulig årsak.

Mange av de bostedsløse er jo mennesker som bl.a. sliter med store rusproblemer, og var vel knapt nok i arbeid før finanskrisen heller. Mitt spørsmål til statsråden er: Hva vil hun gjøre for å møte den akutte situasjonen som er nå? Og hva vil hun gjøre med tanke på tiltak på lang sikt for de bostedsløse?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:02:40]: Eg er ikkje sikker på korleis eg var sitert i Aftenposten, men det eg sa, var at me må no arbeide for at finanskrisa saman med ei mogleg veksande rente og eventuelt veksande arbeidsløyse ikkje òg vert ei bustadkrise. Det var mitt poeng. Eg peikte ikkje på finanskrisa som ei direkte årsak til at me har fleire bustadlaus.

Som eg sa – eg fekk litt lita tid i innlegget mitt på slutten – er Husbanken den viktigaste reiskapen me har i bustadpolitikken – det å sikre alle ein heim. Me syter no for at fleire får bustøtte, me syter for at fleire kan få bustadtilskott, og me syter òg for at me kan ha startlån til fleire som kan få eigen bustad. Kommunane har ansvar for å sikre folk tak over hovudet. Me har ansvaret for, saman med kommunane, å gi dei reiskapar som set dei i stand til å gjere jobben. Der har me hatt ei satsing, og det skal me òg ha i tida framover. Det er eit viktig område i Regjeringa sin politikk og i fattigdomssatsinga.

Trine Skei Grande (V) [12:03:51]: Jeg vil følge opp samme tema, sjøl om vi er fra to forskjellige partier – vi klarer det – og det gjelder bostedsløse.

I Oslo er det jo sånn at alle får et tilbud om et sted å bo, men det er ikke alle som passer inn i det tilbudet de får, pluss at mange har en manglende boevne – det er et fælt ord – og mange klarer ikke å bo i et vanlig boligmiljø. Da må man ha alternative tilbud. Et slikt tilbud er noe som bygges nå, og det kalles «skjeve boliger».

Nå har statsråden hatt ansvaret for dette en tid og har kunnet sette seg inn i problematikken. Ser ikke statsråden at det like mye er manglende finansiering når det gjelder psykiatri og rusomsorg som fører til antall bostedsløse, som det at man egentlig har mange gode system i det offentlige for å ta vare på dem – for når man ikke klarer å gjøre bruk av det, vil man likevel stå i køen for bostedsløse? Det er jo ikke først og fremst arbeidsledighet som bringer folk ut i bostedsløshet, det er først og fremst rus og psykiatri.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:04:58]: Det er heilt klart at Regjeringa si forsterka satsing innafor rus og psykiatri er viktig for å sikre at færre kjem ut i ein situasjon som ingen ynskjer – sjølvsgatt aller minst dei det rammar – nemleg at ein vert bustadlaus. Men når det skjer, er det viktig at det finst reiskapar som kan hjelpe kommunane til å få dei inn igjen under tak. Det finst sjølvsgatt dei som ikkje ynskjer det – me må òg ha respekt for dei. Det finst dei om ikkje ynskjer å ha ein bustad. Alle dei prosjekta som no har gått føre seg i mange kommunar, handlar om bustad. Eg delte seinast ut bustadløyseprisen for nokre dagar sidan til prosjektet FRI i Drammen, der dei innsette får hjelp på brei skala til å takle samfunnslivet når dei kjem ut frå fengsel. Dette handlar om bustad, men det handlar òg om fritidsaktivitetar, det handlar om korleis ein held seg til økonomi, det handlar om å få vener og eit sosialt nettverk. Eg har stor tru på den breie tilnærminga som mange kommunar no legg opp til i sitt arbeid for dei bustadlaus. Eg vil vere med og støtte opp om det.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Lise Christoffersen (A) [12:06:26]: Regjeringens tiltak på innvandringsfeltet begynner å gi resultater. Antall asylsøkere uten behov for beskyttelse går ned, og det er viktig av flere grunner. Én er at kapasitet frigjøres til bedre inkludering av personer som skal bli. Her er vi ikke i mål.

Første generasjon, så vel som personer født i Norge, faller utenfor i skole, arbeid og fritid. Det verste som kan skje, er at vi får et klassesdelt samfunn som følger etniske skillelinjer, der personer med innvandrerbakgrunn har dårligere levekår og lavere deltakelse i samfunnet enn andre. Rask bosetting, bedre språkopplæring, kvalifisering, enklere godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse er viktige stikkord.

Samtidig må vi evne å se hele bildet. Det store flertallet av innvandrere deltar i arbeidslivet, er økonomisk selvstendige, behersker norsk og bidrar i samfunnet. Men det er altså forskjeller i levekår mellom innvandrere og resten av befolkningen. På den positive siden kan vi notere at forskjellene er blitt mindre de siste ti årene. En ny OECD-rapport skryter av introduksjonsordningen vår og viser at vi kommer bedre ut enn land som Sverige, Danmark og Nederland. Men det skal ikke bli en sovepute.

Vi gjør mye. For femte år på rad har vi en handlingsplan for inkludering – nå 890 mill. kr – som må ses sammen med handlingsplanen mot fattigdom, på nær 4 milliarder kr. Spørsmålet vi må stille, er om vi får resultater i forhold til denne innsatsen. Innvandrere er overrepresentert blant de fattige. Det er en utfordring for myndighetene, men også for de fattiges egne organisasjoner, hvor innvandrerperspektivet er så godt som fraværende. Vi trenger et tydeligere innvandrerperspektiv i kampen mot fattigdom.

Fattigdom henger sammen med yrkesdeltakelse. Ledigheten blant innvandrere er høyere, sysselsettingen lavere. Kun 24 pst. av innvandrerbarn lever i familier med to inntekter. Det forteller samtidig at sysselsetting blant innvandrerkvinner er lav, og at vi også trenger et kjønnsperspektiv når det gjelder inkludering. Dårlig råd stenger barn ute fra fritidsaktiviteter. Det får konsekvenser for deltakelsen også i voksen alder, og forplanter seg videre til neste generasjon.

Mange innvandrere med høy utdanning må ta til takke med lavt betalte jobber. Det er ille for dem, og det er ille for samfunnet. I Drammen har Norsk senter for flerkulturell verdiskaping gode resultater med etablerervirksomhet for høyt utdannede innvandrere som er lei av å være sosialhjelpsmottakere. I innstillingen er senteret sikret videre drift. Støtten er tverrpolitisk, og det gir rom for å tenke langsiktig og utvikle gode metoder gjennom løpende drift i stedet for å tenke på stadig nye prosjekter. I den forbindelse vil jeg be representanten Helleland om å vurdere om forslag nr. 29 kan gjøres om til et oversendelsesforslag, slik at enigheten blir så tydelig som mulig.

Kunnskap er veien til bedre resultater. Integrerings- og mangfoldsdirektoratets integreringskart 2009 lister opp viktige kunnskapshull: hvorfor kvinner har dårligere resultater etter introduksjonsprogram enn menn, hvorfor

innvandrere er sterkt overrepresentert blant langtidslidende, oftere overkvalifiserte, hvorfor innvandrerungdom er overrepresentert blant dropouts fra videregående skole, og hvordan vi kan få et effektivt system for registrering av medbrakt utdanning. European Commission Against Racism and Intolerance – en menneskerettighetskomisjon under Europarådet – publiserte i februar i år sin 4. rapport om Norge, med mye av det samme bildet: Framgang, men mye ugjørt. Samtidig roper de et par varsku som vi bør lytte til. De mener at innsatsen vår er for fragmentert, at vi ikke vet nok om hvorvidt tiltakene våre virker, eller om årsakene til forskjeller mellom innvandrere og andre skyldes fordommer, manglende kunnskap, tankeløshet eller rasistiske stereotyper. De sier også at vi mangler data om direkte og indirekte diskriminering. De fant høyreorientert rasisme på Internett, stereotyper i media, generalisering av muslimer og det de kaller overtoner av fremmedhat i den politiske debatten. Det er ikke bra. Jeg vet ikke om noen føler seg truffet, men noen bør i hvert fall føle seg kallet, for det handler om vårt ansvar som politikere for å føre en anstendig debatt om innvandring og inkludering.

Helt til slutt har jeg lyst til å komme med en liten kommentar til Høyres påstand om at det heretter er slutt på viktig språkkartlegging av fireåringer. Det er ikke tilfellet. Det er tvert imot en feilaktig påstand. Prosjektet er over, men erfaringer og verktøy innarbeides nå i utdanningen av helsesøstre og spres til helsestasjoner i alle kommuner, akkurat slik det bør gjøres når et prosjekt har vært vellykket.

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:11:42]: Regjeringens asylpolitikk fungerer ikke. Det er det ikke Fremskrittspartiet som sier, men det er det norsk forskning – Institutt for samfunnsforskning – som slår fast i en forskningsrapport som kom i forrige uke.

Det har gått over 15 måneder siden Regjeringen med brask og bram holdt en pressekonferanse med statsminister Jens Stoltenberg og den gang arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen, hvor de lanserte såkalte asylinnstramminger. I tiden etter har det blitt ganske klart at disse asylinnstrammingerne man har annonsert, overhodet ikke har hatt det omfanget eller den effekten som man har søkt å gi inntrykk av. I tiden etter har man lansert en rekke nye såkalte asylinnstramminger, men selv om man for så vidt har en del fornuftige formuleringer i Soria Moria II, er det ganske klart nå at asylinnstrammingen ikke har fungert. Tvert imot – siden man lanserte innstrammingsforslagene i september i fjor, har antall asylsøkere fortsatt å øke.

Regjeringen selv tror jo ikke på sin egen politikk. Den gjør jo ikke det når den i budsjettet fremdeles legger opp til 18 500 asylsøkere til neste år. Det er rimelig åpenbart at den politikken som føres på dette området, ikke fungerer.

Norge ligger fremdeles på verdenstoppen blant de landene i verden som mottar flest asylsøkere i forhold til antall innbyggere. Hvis man skal stramme inn asylpolitikken, nytter det ikke å gjøre minimale endringer, f.eks. i forhold til forståelsen, og hvordan man velger å følge Dublin-regelverket. Det må altså langt sterkere lut til. Det

må bli slutt på den naive politikken som blir ført av dagens regjering.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative statsbudsjett basert seg på sin alternative utlendingslov – og jeg håper at vår politikk faktisk kan få muligheter til å fungere. Da ville vi ha fått en dramatisk reduksjon i antall asylsøkere, særlig de som åpenbart er grunnløse. Vi hadde også fått betydelige innsparinger på budsjettet, for sannheten er jo at vi i dag bruker mer penger i dette landet på utlendingsfeltet – på innvandring og integrering – enn vi gjør på politiet. Vi bruker mer på dette området enn vi gjør f.eks. på landbruksoppjøret. Det er en ganske spesiell situasjon – dette begynner etter hvert å koste svært mye for skattebetalerne. Når man trekker linjen videre, ser ikke utviklingen spesielt god ut. Det er klart at kostnadene som oppstår i første ledd – altså når man tar imot asylsøkere, innkvarterer dem – er en liten andel av de totale kostnadene som løper når svært mange skal bosettes og integreres i norske kommuner. Men til tross for det er det åpenbart at det er enorm sprengkraft innad i Regjeringen. Det er kanskje derfor – og i lys av det – vi kan forstå at denne politikken ikke henger i hop retorisk sett og rent faktisk sett med det vi observerer. Det gir seg slike ekstreme utslag som at en lokal SV-representant i Bergen gikk ut og nærmest beskyldte egen regjering for å drive en politikk som minnet om nazisme. Det forteller litt om sprengkraften mellom Arbeiderpartiet og SV i innvandringspolitikken, og særlig på asylfeltet.

Integreringspolitikken er også et kapittel for seg selv med den sittende regjeringen. Det er vel kanskje få områder hvor man har vist så lite prinsippfasthet, så lite klare tanker, som det man registrerer nettopp på integreringsfeltet under denne regjeringen. Det går en rød tråd – kanskje en rød-grønn tråd – fra Muhammed-tegningen i 2006 frem til forslag i løpet av dette året, som handler om politi-hijab, som handler om innskrenkning av grunnleggende rettigheter og ytringsfrihet nettopp av hensyn til integrering.

Denne regjeringen kommer til å ha et dårlig ettermæle når det gjelder å stå for grunnleggende prinsipper og grunnleggende verdier. Heldigvis har de to siste forslagene, om politi-hijab og det som går på innskrenkning av ytringsfriheten, blitt stoppet, faktisk gjennom at folk flest har sagt ifra.

Men her ligger problematikken – en regjering som ikke ser den åpenbare sammenhengen mellom de signalene man på den ene siden sender ut, og hva integrering handler om. Det er en sånn åpenbar greie. Hvis vi går tilbake og ser på hvordan vi historisk sett har utviklet oss som samfunn – trekker de lange linjene – vet vi at vi har gjort noen prinsipielle valg opp gjennom historien som har plassert oss der vi er i dag. Vi er et samfunn i den vestlige kulturkrets, hvor man kanskje aldri i historien har hatt det bedre. Men det er fordi man har gjort noen valg. Én ting er selvfølgelig at man har innført fri økonomi og styrket eiendomsretten, men denne sivilisasjonen tok faktisk skrittet ut av middelalderen og inn i det opplyste samfunnet gjennom opplysningstiden og klarte på et tidspunkt å sette et skille mellom samfunn på den ene siden og re-

ligion på den andre siden. Det er her denne regjeringen har et grunnleggende problem, i og med at den ikke er i stand til å sette de samme grensene for kulturelle utslag av islam, som man tidligere har gjort i forhold til kristendommen. Denne prinsipløsheten, som jeg snakker om, er en slik dobbel standard som så åpenbart kommer til uttrykk i norsk integreringspolitikk. For det er viktig når man skal bo sammen, når vi får et mer sammensatt samfunn av mennesker med ulik religiøs bakgrunn – et mer mangfoldig samfunn, om du vil – at vi har noen kjøregler vi alle er forent om, hvor vi setter noen grenser mellom religion, den private sfære og samfunnet, noen regler som skal gjelde likt for alle, noen umistelige rettigheter alle mennesker skal ha. Da snakker jeg om ytringsfrihet, religionsfrihet, likestilling, likeverd og demokrati, de fundamentale rettighetene, der jeg heller ikke opplever at man i integreringens navn er villig nok til å sette inn ressurser og tiltak for nettopp å sørge for at hele befolkningen får ta del i dem, også de som har innvandret til Norge de siste årene, og deres etterkommere.

Men det skjer endringer i Europa – det var for så vidt noen som trakk det frem tidligere i debatten – vi er i ferd med å få en motreaksjon mot den naive politikken som har blitt ført på integreringssiden i Europa. Den tause majoritet, om du vil, sier ifra. Man sier nei til denne inkonsekvente forskjellsbehandlingen basert på religion. Mennesker er mer enn sin religion, mennesker er mer enn sin kultur som man tar med seg. Og man sier fra i Europa. Det gir seg slike utslag som vi har sett i Sveits, som ikke Fremskrittspartiet er noen tilhenger av. Men det viser viktigheten av en debatt som et politisk klima over hele Europa, særlig i Norge, har prøvd å undertrykke.

Nå sier folk ifra. Folk aksepterer ikke lenger denne doble standarden. Når man kommer til Norge, må man også følge de reglene og de verdiene som dette samfunnet er tuftet på, og da er ikke religion på noen som helst slags måte en unnskyldning for å forgripe seg på grunnleggende menneskerettigheter. Man kan ikke i religionens navn forlange særtilpasninger i samfunnet. Dette aksepterer ikke folk lenger, og når man sier ifra og motreaksjonen kommer, gir det seg dessverre ekstreme utslag.

Fremskrittspartiet har vist at vi er det eneste partiet som har en realistisk og fullstendig tilnærming til dette (presidenten klubber) problemfeltet, noe de andre partiene i denne sal ikke har vist.

Presidenten: Presidenten har lyst til å legge til at hun heller ikke aksepterer særrettigheter når det gjelder å gå utover taletiden.

Michael Tetzschner (H) [12:22:16]: Kommunalkomiteens budsjettkapitler har et stort spenn. Innenfor kommunesektorens rammeområder brukes til sammen 333 milliarder kr – et imponerende beløp.

Etter å ha hørt på budsjettdebattene i denne sal i ukene som har gått, er jeg slått av at veldig mye av vår diskusjon går på hvor mange penger som brukes på et felt, fremfor hvilke mål for service, for produksjon eller andre goder pengene skal realisere. Vi må for fremtiden vri budsjett-

debattene til ikke bare å bli en konkurranse om hvem som kan bruke mest mulig penger, men å bruke de pengene vi har, enda bedre.

Pengene som står til disposisjon for det offentlige, kommer nemlig fra ansiktsløse kilder, vanlige arbeidende mennesker, og vi må hele tiden være oss bevisst at alle penger har en alternativ anvendelse.

Ja, ofte oppnår vi mer samfunnsmessig velferd ved å la folk disponere sine egne penger friere. Under finansdebatten fremkom det ganske klart at vi har et uttak fra oljefondet som ikke er bærekraftig. I tillegg til det etisk uakseptable ved å rane våre barns sparegris, kan det også oppstå problemer av pressart i økonomien med fare for sysselsettingen på lengre sikt. Derfor skulle kanskje mer av tilpasningen skjedd allerede i dette årets budsjett, så oppbremsingen senere ikke blir så ubehagelig for passasjerene. Det virker som om årets budsjett har et preg av å være siste runde før baren stenger.

I motsetning til en del andre komiteers budsjettområder, som er preget av lovbundne utgiftsstigninger, og derfor overlater liten frihet til de folkevalgte å prioritere nye aktiviteter, inneholder faktisk det området som vi behandler her i dag – kommunalkomiteens område – temaer hvor frihetsgraden er større. Vi kan f.eks. gjøre noe med kommunestrukturen. Den kan endres. Vi kan gjøre noe med fylkene våre. Fylkeskommunene kan nedlegges. Kommunene kan også få større frihet og ansvar til å organisere sine aktiviteter mer rasjonalt. Det er merkelig at staten ikke også ser det effektiviseringspotensialet som ligger i nettopp å spille på det kommunale selvstyret, som ledd i ansvarliggjøring og bedret ressursutnyttelse ut fra lokal kunnskap.

Høyre har fremmet forslag som ville bidratt i denne retning. Vi har fremmet forslag om at selskapsskatten skal tilbake til kommunene. Dermed kan man også få kommunene til å interessere seg mer for hvordan samfunnets inntektsside er sammensatt, og hvor kommunen innser at også den har et ansvar for å arbeide for lokale vilkår for det næringslivet vi alle lever av. Det hadde også vært med på å bevisstgjøre at oppgaven ikke er å stimulere ved selektive regionale virkemidler, f.eks. regionale vekstfond, men å rydde av veien hindringer som er skapt av det offentlige selv. Det kan være etableringsvilkår i form av byråkrati, reguleringer, konsesjonskrav, tillatelser, bevillinger m.m.

Vi vil heller ikke anbefale at det er kommunen selv som skal overta næringslivets beslutninger om hvor det skal investeres, og hvilke produkter det skal satses på. Vår motstand mot kommunale næringsfond må også ses i denne sammenheng, for vi ønsker heller ikke å ha en konkurransevridding.

Også staten kan modernisere sine arbeidsformer og omstille seg. Stat og kommune er ikke bare forvaltningsoppgaver. De er også part som arbeidsgivere og har i den forbindelse inngått utallige, tusenvis, hundretusenvis av privatrettslige arbeidskontrakter. Både lønnsdannelse, forhandlinger, arbeidsgivers styringsrett og det generelle arbeidsgiveransvaret kunne vært benyttet bedre for å fremme en mer effektiv organisering og omstilling.

Det er vårt inntrykk at under den rød-grønne regjering

har omstillingsarbeidet gått i stå i offentlig sektor. Det offentlige er blitt stadig dyrere uten at det er blitt bedre.

Jeg lar den danske sosialdemokraten Frank Jensen stå som et kanskje ufrivillig, men klart uttrykk for hva man egentlig tenker i sosialdemokratiet om ressursbruk. Han sa nemlig under det danske kommunevalget, i et møte med rasende foreldre som klaget over barnehagetilbud, og ikke minst over kvaliteten: Jeg er økonom av utdanning, og det er simpelthen noe her som ikke stemmer. Våre institusjonsplasser er blant landets dyreste. Hvorfor er det så stor misnøye?

Utsagnet demonstrer klart at etter sosialdemokratisk ordbok er ordet «dyrt» et annet ord for «bra».

Stortinget må altså i større grad interessere seg for utviklingen i kommunesektorens effektivitet. Det er et ord som noen synes det smaker kalkulatorholdninger av, for etter rød-grønn oppfatning ser det ut som om effektivitet oppfattes som kalde avgjørelser, oppdrevet arbeidstempo og fravær av medmenneskelighet. Effektivitet er rett og slett ikke i de kretser et populært mål eller et honnørord. Det er likevel to grunner til at effektivitet skal være styrende for våre beslutninger om bevilgninger på kommunesektoren.

For det første mener jeg at aversjonen mot effektivitet og effektivitetsbegrepet stort sett bygger på misforståelser. Effektivisering betyr ikke først og fremst slit og svekke, men å få mer velferd og større verdiskapning uten å øke innsatsen. Hvis ressursene er knappe, og det vet vi jo at de stadig er når vi snakker med våre kolleger i kommuner og fylker, må det være ineffektivitet som krever særskilt etisk begrunnelse, mens effektivitet og effektivitetsforbedring må ses som et nødvendig og nyttig bidrag til realiseringen av god samfunnsstyring og, for våre medborgere, et godt liv.

For det andre legger kommunesektoren beslag på en høy og voksende andel av samfunnets ressurser, og mye tyder på at lokalforvaltningen vil fortsette å vokse. Viktige grunner til dette er, som kjent, økte omsorgsbehov som følge av en aldrende befolkning, og fortsatt lav produktivitetutvikling innenfor helsetjeneste og utdanning.

Jeg tror også at man gjennom en klarere oppgavefordeling mellom stat og kommune kan legge grunnlaget for en forbedret tillit mellom forvaltningsnivåene i Norge. Høyre mener jo, som kjent, at man kan redusere et av forvaltningsnivåene. Staten må også avstå fra å detaljstyre kommunene gjennom detaljerte standarder og, som sagt, satse mer på det kommunale selvstyret.

Min utmerkede komitékollega Ingalill Olsen fra det ikke fullt så utmerkede Arbeiderpartiet var inne på noe helt riktig i sitt innlegg. Hun nevnte dette voldsomme beløpet på 333 milliarder kr, at det med en effektiviseringsforbedring på bare 1 pst. vil bli et ganske stort beløp, 3,3 milliarder kr. Det er en helt riktig observasjon. Men hvis det er toner som anslås fra Arbeiderpartiet, kan jeg i hvert fall love Høyres bidrag, slik at vi sammen finner metoder som nettopp setter den typen tenkning i system, og at vi også tenker gjennom vårt overføringssystem, vår kommunestruktur, og at man er villig til å diskutere kommunesammenslåinger for å skape større enheter som kan

styrke det lokale selvstyret og ansvarliggjøre dem til alles beste.

Så langt her jeg dessverre – og det må jeg innrømme – ikke sett at den rød-grønne regjeringen er særlig nytenkende verken i sin rolle som statens øverste forvaltningsnivå eller som regelsetter for kommunesektoren eller som arbeidsgiver.

Statsråd Rigmor Aasrud [12:31:19]: For å fornye offentlig sektor må vi øke effektiviteten og kvaliteten i forvaltningen. Vi må sørge for at innbyggerne har et godt møte med det offentlige, og vi må gjøre det mulig for innbyggerne å velge digitale løsninger.

I årene som ligger foran oss, må vi skaffe oss økonomisk handlingsrom uten bare gjennom økning av budsjettene. Vi må skape rom for å kunne prioritere viktige velferdstiltak. Vi kommer til å mangle arbeidskraft, og innbyggerne må få førsteklasses tjenester. Offentlig sektor i Norge er bra, men vi har likevel mer enn nok å ta tak i. Derfor må vi fortsatt fornye og effektivisere offentlig sektor.

Vi skal fortsette arbeidet med de sentrale byggeklossene for et digitalt førstevalg for innbyggere og næringsliv. Elektronisk postjournal er et viktig bidrag til økt åpenhet, som lanseres over nyttår. Bruk av elektronisk faktura i staten er under utvikling, og vil representere betydelige innsparinger både for næringsliv og for forvaltningen. Samtidig har vi fullt trykk på arbeidet med standarder og felles IT-løsninger som er nødvendig for å samordne på tvers. Dette er små, men krevende tiltak for å virkeliggjøre et digitalt førstevalg.

Regjeringen ønsker en sterk og effektiv offentlig sektor som evner å forbedre og fornye seg. Lånkassen f.eks. sparer nå flere titalls millioner kroner på årlig drift gjennom IKT-løsninger og automatisering. Skatteetaten har frigjort store deler av arbeidsstokken sin til viktigere oppgaver gjennom automatisering av rutinearbeid. Innbyggerne har spart mye tid gjennom enklere utfylling av selvangivelsen. Dette er veien å gå. Vi trenger en forvaltning som har styrke til å holde høy kvalitet, som ikke er kuttet til benet, og som ikke er privatisert bort.

Sametinget er etablert gjennom sameloven for å etterleve Grunnlovens § 110a. Regjeringen har i sitt budsjettforslag økt Sametingets totale budsjetttrammer med ca. 17 mill. kr og har således fulgt opp de prinsippene som følger av både nasjonale rettsregler og internasjonale konvensjoner. Regjeringen har ingen intensjon om å legge ned Sametinget. Den politikken som Regjeringen har lagt fram gjennom sametingsmeldingen, vil bli videreført.

Samisk språk er fortsatt i en utsatt stilling. Regjeringen la fram Handlingsplan for samisk språk i mai i 2009. Regjeringen vil i handlingsplanperioden legge grunnlag for en sterkere innsats for samisk språk på alle nivåer og samfunnsområder. Regjeringen prioriterer arbeidet med å legge til rette for samisk i IKT-sammenheng. For noen år siden opplevde vi alle problemer med de særnorske bokstavene æ, ø og å. For samiske bokstaver er disse problemene ennå ikke løst. Fra nyttår innfører vi derfor nye obligatoriske regler for tegnsett. Det gjør at samiske tegn kan

overføres riktig mellom offentlige virksomheter og innbyggere og næringsliv. Det langsiktige målet er at alle offentlige registre skal kunne registrere samiske bokstaver korrekt, og at utviklingen og utvekslingen av slike data mellom registre skal fungere.

Regjeringen vil i større grad sette samiske brukeres møte med offentlig forvaltning og tjenesteyting på dagsorden. Dette krever at offentlige virksomheter har kunnskap om samiske forhold innenfor egen sektor, og at de har personell med samisk språk- og kulturkompetanse.

Ubeskjedent, langsiktig arbeid brolagt med hverdagsreformer har gjort at Norge har det beste utgangspunktet for å ha en forvaltning som kan møte det neste tiårets utfordringer. Til det arbeidet er jeg glad for å se at jeg har forvaltnings- og kommunalkomiteen med meg i målet om kvalitet og effektivitet i forvaltningen.

Likelønn og utjevning av lønnsforskjeller er et viktig mål for inntektspolitikken. Regjeringen har i Soria Moria II sagt klart fra at partene i arbeidslivet må komme til enighet om hvilke yrkesgrupper som skal prioriteres. Det må være enighet om at nye relative lønnsforskjeller ikke skal utløse kompensasjonskrav fra andre grupper. På dette grunnlaget vil Fornyings- og administrasjonsdepartementet som arbeidsgiverpart ha en konstruktiv dialog med hovedsammenslutningen i arbeidet for likelønn.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [12:36:15]: Eg hørde at fornyingsministeren ville effektivisere kommunane for å spare pengar. Lat meg då få lov til å bruke eit eksempel frå det fylket som eg kjenner best til, mitt heimfylke. Der har sannsynlegvis dei aller fleste kommunane gått til innkjøp av utstyr for å serve stort sett alle sektorane i sin kommune. Problemet er berre det at utstyret er så omfattande at desse kommunane kunne sannsynlegvis ha serva alle dei andre kommunane i Sogn og Fjordane med det same utstyret. Så har ein kjempestore årlege driftskostnader til dette utstyret.

Vil fornyingsministeren sjå at her er det betydelege moglegheiter dersom ein kunne få desse til å samarbeide eller – kanskje det aller beste – til å slå seg saman, slik at ein verkeleg kunne spare pengar og få effektiv drift i kommunane?

Statsråd Rigmor Aasrud [12:37:21]: I mitt innlegg sa jeg ikke noe særskilt om kommunene, men jeg tror at innenfor kommunesektoren er det mulig å bidra med effektiviseringstiltak.

Innenfor kommunesektoren er det i dag fullt mulig å få til gode og praktiske ordninger gjennom interkommunalt samarbeid. For mange kommuner er det gode løsninger. Jeg tror også at det er viktig at de som bor i kommunene, er de som nærmest kan se hvilke utfordringer man har, og kan tilpasse løsningene lokalt. Om det, som representanten antyder, skal skje gjennom frivillig samarbeid, eller om man skal gå til sammenslåinger, tror Regjeringen at det er viktig at det bygges opp nedenfra. Jeg kommer selv fra en kommune som ble slått sammen for mange år siden, og

opplever at det fortsatt ikke er full oppslutning om det. Så jeg tror det er viktig at vi jobber med dem som bor i kommunene. Hvis man finner fram til at kommunesammenslåing er en hensiktsmessig løsning, så er det greit. Men det er altså fullt mulig å bidra til gode effektiviseringstiltak uten å gå veien om kommunesammenslåing.

Michael Tetzschner (H) [12:38:26]: Statsråd Aasrud har mye å tenke på for tiden siden hun bestyrer to departementer, og noe av det som ligger under statsrådets ansvarsområde, er å samordne statens rolle som arbeidsgiver.

Regjeringen har under sykelønnsdebatten pekt på at arbeidsgiverne har et slags førstelinjeansvar for arbeidstakernes sykdom og ansvar for å holde det lavest mulig. Samtidig vet vi at uttak av sykelønn ligger markant høyere i offentlig sektor enn i privat sektor, og staten ligger betydelig over dette. Da er mitt spørsmål, som går på statsrådets rolle som arbeidsgiverrepresentant: Er hun enig med meg i at sykefraværet i staten er urovekkende høyt? Hvilke tiltak vil hun i så fall iverksette for å bringe dette ned?

Statsråd Rigmor Aasrud [12:39:19]: Det må bero på en misforståelse når representanten Tetzschner sier at sykefraværet på mitt ansvarsområde er høyere enn i resten av samfunnet. Det er det ikke. På det ansvarsområdet jeg har, er sykefraværet langt lavere. Men når man trekker inne helsesektoren og helseforetakene, er det riktig at sykefraværet høyt. Derfor har helse- og omsorgsministeren nylig satt ned et utvalg som skal se konkret på sykefraværet i helsesektoren. Men også innenfor statlig sektor er sykefraværet for høyt. Derfor er det viktig at fornyings- og administrasjonsministeren som part i de IA-avtaleforhandlingene som vi går inn i, bidrar til å finne enda bedre løsninger angående sykefraværet enn det vi har i dag. Jeg er ikke fornøyd med at sykefraværet i den delen av statens virksomhet som jeg har ansvar for, er på det nivået vi har nå. Vi må bli bedre. Det er enkeltbedrifter og enkeltvirksomheter som trekker sykefraværet for høyt opp.

Michael Tetzschner (H) [12:40:20]: Referansen gikk på det totale arbeidsgiveransvaret som ligger til statsrådets område, selv om departementsgrensene er snevrere.

Jeg kunne tenke meg å høre om statsråden har ett konkret forslag å iverksette for å bringe sykefraværet ned i staten – ett eneste.

Statsråd Rigmor Aasrud [12:40:42]: Hvis Tetzschner vil ha svar, kan han bli stående.

Det er slik at vi nå har startet et arbeid sammen med partene. Jeg har respekt for at man går inn i et arbeid sammen med dem. Da ville det være merkelig om vi skulle komme med nye forslag før vi har diskutert det med partene. Jeg vil gå konstruktivt inn i samtalen med partene om nye tiltak. Jeg tror mye dreier seg om å ha gode ledere som kan følge opp de enkelte medarbeiderne. Det å bli sett også når man er fraværende fra jobben, tror jeg betyr mye. Det er iallfall noe vi kan ha fokus på i den lederut-

viklingen vi driver i staten. Jeg tror det kan være et av de viktige tiltakene for å få ned sykefraværet. Men det kan være langt flere. Det skal vi ha en god dialog med partene om i det arbeidet vi skal ha i tiden framover.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:41:39]: Jeg vil gjerne stille vår dyktige statsråd et spørsmål angående energieffektiviseringstiltak knyttet spesielt til Statsbygg, som jo er statlig byggherre, eiendomsforvalter og eiendomsutvikler.

Jeg tror at nettopp Statsbygg kan bidra vesentlig til å redusere energiforbruket i Norge ved å velge energieffektive løsninger. Er statsråden enig i at Statsbygg har en viktig rolle her? Er hun enig i at Statsbygg bør sette seg kanskje høyere og mer ambisiøse miljømål enn både det som er lovregulert, og det som er situasjonen i dag?

Statsråd Rigmor Aasrud [12:42:22]: Jeg er enig i at Statsbygg har en særskilt rolle i å gå foran når det gjelder å planlegge og bygge effektive bygg, og at vi kan ha gode energieffektiviseringstiltak i byggene. Det vil vi bidra til, og Statsbygg går foran.

Jeg er veldig opptatt av at vi kan bruke IKT-politikken sammen med den rollen som Statsbygg har. Å bruke IKT til å bidra til energieffektivisering tror jeg er viktig i statens byggmasse. Men så er det også noen bygg som Statsbygg har ansvar for, som er ganske krevende. Som representanten er kjent med, hender det at Riksantikvaren legger noen bestemmelser for noen av byggene våre. Da kan det være krevende å oppnå den mest optimale løsningen. Men samtidig som man skal ha gode bygg, tror jeg det er viktig at vi legger vekt på hvordan vi organiserer driften inne i byggene. Blant annet er det slik at IKT-sektoren forurenser like mye som flytrafikken. Det å skru av PC-en er ett enkelt tiltak for å få ned bruken av energi i statlige bygg.

Gjermund Hagesæter (FrP) [12:43:43]: Tidlegare i debatten har effektivisering av offentlig sektor og kva muligheter ein har i den samanhengen, vore teke opp. Det har også vore sagt at Framstegspartiet har vist til ein litt gammal rapport. Derfor kunne eg tenkje meg å spørje statsråden om ho meiner at det er betydeleg rom for effektivisering av offentlig sektor. Kva grep meiner statsråden ein bør ta frå no av og framover – ikkje vise til det som er gjort, men at ein ser framover på kva nødvendige grep ein må ta for å få ut mest mogleg effekt av offentlig sektor? Er konkurranseutsetjing og å stimulere til konkurranse eitt av dei grepa som ein med fordel kan ta for å få meir effektivitet i offentlig sektor?

Statsråd Rigmor Aasrud [12:44:43]: For den rød-grønne regjeringa er det ikkje noe mål å privatisere virksomheten innenfor de områdene som er viktige for å ha en god velferdsproduksjon. Vår regjering samhandler også med private på veldig mange områder der det er hensiktsmessig, og det kommer vi til å fortsette med.

Jeg tror det er veldig mange grep – som jeg sa i mitt innlegg – som kan gjøres for å effektivisere og fornye offentlig sektor. Som representanten er inne på, har vi akku-

rat levert en rapport der vi viser fram over 700 nye fornyingstiltak. Jeg mener at det å bruke IKT, bl.a. som vi har gjort i staten, som vi har gjort i Skatteetaten, som vi nå gjør for å automatisere frikortarbeid, som vil frigjøre mange arbeidsplasser, og det at Lånkassen nå kan behandle søknader automatisert, er gode eksempler på effektiviserings-tiltak og fornyingstiltak som bidrar til at vi kan frigjøre ressurser til det som er det viktige i årene framover: det å produsere mer velferdsgoder til befolkningen.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Åge Starheim (FrP) [12:46:07]: Regjeringa har no lagt fram ei omfattande kommunereform, nemleg Samhandlingsreforma. Dette er ei reform som vil krevje stor kompetanse i alle kommunar om dei målsetjingane som ligg i reforma, skal verte innfridde. Eg vil seie det så sterkt at distriktskommunane manglar det meste av det som skal til for å få reforma til å fungere – både økonomiske og menneskelege ressursar.

Vi har registrert at statsråden og andre regjeringsmedlemmer har snakka om å etablere såkalla helsekommunar. Dette vil skape endå meir byråkrati enn det vi har i dag. Erfaring viser heilt tydeleg at det å få distriktskommunar til å samarbeide ikkje er noka enkel oppgåve. Då må det tvang til, og vi undrar oss over kva ein statsråd frå Senterpartiet vil bruke av tvangsmiddel for å få gjennomført Arbeidarpartiet si helsereform.

Som eg sa innleiingsvis, manglar distriktskommunane det meste, og i statsbudsjettet ligg det ikkje midlar som tilseier at kommunane kan ruste opp, verken når det gjeld bygningar eller menneskeleg kompetanse.

Skal ein ha håp om å få reforma til å fungere etter intensjonane, må reforma konkretiserast. Dette er ikkje ei reform som kan gå seg til undervegs. No er kommunane vel vande med at reformer utgatte frå Arbeidarpartiet stort sett har hatt den skjebnen at dei har måtta gå seg til etter kvart. Dette har vi registrert at statsråden var samd i då ho var medlem av fylkestinget i Sogn og Fjordane.

Framstegspartiet ser at reforma vil verte vedteken, og i tilnærma form som forslaget frå Regjeringa. Difor har Framstegspartiet i sitt alternative budsjett plussa vesentleg på Regjeringa sitt forslag med midlar til gjennomføring av denne reforma.

Statsråden er raskt ute og kritiserer Framstegspartiet når vi kuttar i landbruksbudsjettet, men at Regjeringa raserer eldreomsorga i kommunane, er heilt i orden. Der- som statsråden ikkje har fått med seg i media og via sine egne kontrollorgan at det vert kutta i dei aller fleste kommunar, og at det skjer før innføring av den dyraste reforma som nokon gong har kome frå staten, då anten vil ikkje statsråden innsjå den faktiske økonomiske situasjonen kommunane er inne i, eller ho fortrengrer det.

Det manglar ikkje berre økonomiske ressursar, det manglar også det aller viktigaste i alt omsorgarbeid, nemleg godt kvalifiserte og motiverte medarbeidarar. Dette gjeld ikkje berre i distriktskommunane, men også i dei store kommunane. Eksempelet eg vil trekkje fram, er Kongsberg og Hønefoss, som manglar i storleik

100 mill. kr for å få budsjetta sine til å gå i hop. For å setje dei 100 millionane i perspektiv er dette kutt på ca. 200 tilsette. Når då Regjeringa har skule og helse som hovudsatsingsområde, kvar skal dei då ta nedskjeringane?

Kongsberg og Hønefoss er forholdsvis store kommunar, og begge har vore arbeidartystyrte i fleire tiår. Dei kommunane eg er kjend med, er omtrent tiandeparten så store som dei kommunane eg nemnde, og dei har ei alderssamansetjing som krev store ressursar innanfor helse og omsorg. Dei aller fleste av desse må kutte mellom 20 og 25 tilsette. Om statsråden no prøvar seg på at eg står og bløffar frå denne talarstolen, er det berre å sjå utanom regjeringskontora, så vil verkelegheita gå opp for ein ganske fort.

Om ikkje den raud-grøne regjeringa øyremerkjer midlar til oppbygging av kompetanse i kommunane innanfor pleie- og omsorgssektoren, vil dette gå skikkeleg gale. Når ein i tillegg ser den pågåande nedbygginga av spesialisthelsetenesta som den raud-grøne regjeringa har stått for i fem budsjett, gjer ikkje dette situasjonen betre for sjuke, pleietrengande, rusavhengige og dei som slit med psykiske problem.

Hovudsatsinga i Regjeringa sitt store prosjekt, Samhandlingsreforma, er at kommunane skal drive med førebbyggjande arbeid for å avlaste spesialisthelsetenesta. Eg kan med styrke seie frå denne talarstolen at det er det ikkje midlar til i dette statsbudsjettet.

Det økonomiske etterslepet i kommunane er stort, delvis på grunn av auka kostnader og at kommunane har satsa tungt på kultur. Optimismen var stor, og parolen var: No har vi ei regjering som leverer, så no er det berre å bruke pengar. No ser vi at verkelegheita ikkje er som festtalene. Det må målretta tiltak til for å styrkje pleie- og omsorgssektoren.

Statsråd Audun Lysbakken [12:50:56]: Jeg er glad for å se at det er bred enighet i Stortinget om hva som er virkeligheten på integrerings- og inkluderingsområdet. Et flertall av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Norge deltar i arbeidslivet, de er økonomisk selvstendige, de snakker norsk, og de bidrar på samfunnets ulike arenaer.

Det går faktisk bra i Norge sammenlignet med andre land i Europa. Levekårene bedrer seg på en rekke områder med økt botid. Levekårsundersøkelsene viser at forskjellene mellom innvandrere og resten av befolkningen på viktige levekårsområder er mindre nå enn for ti år siden. Det betyr altså at vi ser gode resultater av det systematiske arbeidet med integrering. Om lag 65 pst. av deltakerne i introduksjonsprogram kommer i arbeid eller i utdanning, og det er nå flere som deltar i norskopplæringen, og flere som går opp til prøve. Det er bra, og jeg er glad for at det virker som det er et bredt flertall i Stortinget som ser, og er enig i, den virkelighetsbeskrivelsen.

Så har vi selvfølgelig også utfordringer. En periode med økende arbeidsløshet kommer til å vise hvor sterk innvandreres tilknytning til arbeidsmarkedet egentlig er. Innvandrere er fortsatt overrepresentert i husholdninger med vedvarende lavinntekt, noe som særlig rammer barn.

Vi må bl.a. av den grunn ha stor oppmerksomhet på innvandrerkvinnens deltakelse i lønnet arbeid. Det er viktig at vi klarer å opprettholde og forbedre kvaliteten i introduksjonsprogrammet og norskopplæringen for å få til dette.

Regjeringens integrerings- og inkluderingspolitikk bygger på tre ting: likeverd, solidaritet og rettferdighet. Regjeringen vil føre en aktiv inkluderingspolitikk overfor nyankomne innvandrere for å sikre raskest mulig overgang til arbeid og deltagelse i samfunnet. I 2010 foreslår Regjeringen derfor en styrking av handlingsplanen for integrering og inkludering, med særlig fokus på bosetting. Tiltakene må også ses i sammenheng med handlingsplanen mot fattigdom.

Så ser vi at ikke alle partiene støtter dette. Jeg la merke til at i representanten Amundsens innlegg var det ingen av de utfordringene jeg nå har skissert, som sto i fokus – ikke ett eneste konkret tiltak, men bare en ti minutters lang elendighetsbeskrivelse. Fremskrittspartiet er opptatt av å stille krav til innvandrere, og denne regjeringen stiller krav. Men det eiendommelige med budsjettforslagene Fremskrittspartiet har levert inn, er at de ikke er villige til å bevilge penger som gjør det mulig å stille krav. Nok gang ser vi at partiet foreslår å legge ned IMDi og Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene, KIM, samtidig som de foreslår kutt i bevilgningene til frivillige organisasjoner, integreringstilskudd og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Dette vil svekke integreringen dramatisk. Det vil gjøre det vanskeligere for myndighetene å stille krav og vanskeligere for innvandrerne å leve opp til de kravene vi stiller til dem.

I 2010 blir en av de aller viktigste oppgavene på dette området å sikre rask bosetting av flyktninger i landets kommuner. Et høyt antall asylsøkere foregående år og flere som innvilges opphold, fører til at det er mange flere som skal bosettes i kommunene. Situasjonen er særlig utfordrende når det gjelder enslige mindreårige flyktninger. Det er veldig viktig at gruppen unge mellom 15 og 25 år får gode tilbud, som gjør at de kan ha tro på framtiden i Norge. For å møte bosettingsbehovet trenger vi et taktskifte i kommunene, vi trenger å få bosatt flere. Dette arbeidet vil kreve ressurser ute i kommunene, men også i IMDi og i Bufdir og på tilsvarende satsingsområder i 2010. Samtidig er det viktig at vi også har fokus på at integreringsarbeid jo ikke skjer på kontorer – det skjer ute i samfunnet. Derfor er den rollen frivillige organisasjoner kan spille, veldig viktig.

For å møte bosettingsutfordringene foreslår Regjeringen flere tiltak:

- styrking av integreringstilskuddet til kommunene
- omlegging av tilskuddsordningen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til utbetaling over 3 år
- økning av bevilgningen til IMDi

I budsjettet ligger det også forslag om å styrke bemanningen i det kommunale barnevernet.

I tillegg til disse tiltakene kommer jeg til å vurdere hvordan bosettingskapasiteten i kommunene kan økes, og jeg vil komme med forslag til tiltak for å sikre rask bosetting. Jeg vil holde Stortinget orientert om dette arbeidet.

Vi som vil at det flerkulturelle samfunnet skal lykkes, må legge til rette for at inkludering og integrering kan skje, og der det skjer, er ute mellom mennesker. Språk, arbeid og bolig er nøklene, og dette er et rød-grønt budsjett for nettopp de tingene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:56:17]: En av endringene som ble gjort av Regjeringen etter valget på dette området, var at man delte opp de to saksfeltene innvandring og integrering. Fremskrittspartiet har vært rimelig alene om å peke på den åpenbare sammenhengen mellom innvandring og integrering. Det vil si: Skal man lykkes med integrering, er det avhengig av at man har en mengde mennesker som innvandrere, som står i forhold til det vi er i stand til å integrere. Dette er en åpenbar sammenheng, som jeg frykter at Regjeringen ikke ønsker å se i sammenheng i like stor grad. Mitt spørsmål til statsråden er – jeg vet at statsråden har en annen definisjon av hvorvidt man lykkes med integrering eller ikke: Mener statsråden at integreringspolitikken er fullstendig uavhengig av innvandringspolitikken, i den forstand at antallet innvandre- re som kommer til Norge, ikke har noen betydning for integreringspolitikken?

Statsråd Audun Lysbakken [12:57:26]: Selvfølgelig henger innvandringspolitikk og inkluderingspolitikk sammen, og derfor har Regjeringen en helhetlig tilnærming til det. En av de tingene som ligger til grunn for hva slags asyl- og innvandringspolitikk Regjeringen fører, er hva slags kapasitet vi har til å ta imot flere i det norske samfunnet.

Vi har vært opptatt av å gjøre den delingen for å få et annet fokus i debatten og for å sørge for å løfte også inkluderings- og integreringsarbeidet høyere på den politiske dagsordenen. Det er altså en ulykke hvis enhver debatt om framtiden og hverdagen for mennesker som har bodd i Norge lenge, skal bo i Norge lenge, isteden blir overtatt av en debatt om hvor mange som skal få lov til å komme hit. Da gjør vi ikke jobben vår når det gjelder dem som allerede bor i Norge, og vi gjør ikke jobben vår for å få til en best mulig inkluderingspolitikk. Derfor er det grepet Regjeringen har tatt, klokt og fornuftig. Så er det selvfølgelig sånn at Regjeringen har hatt en helhetlig tilnærming til dette som til andre områder der vi jobber på tvers av departementer.

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:58:31]: Etter mitt syn er det rimelig spesielt at man velger å dele departementsstruktur ut fra fokus i den offentlige debatt. Hvis man mener, som statsråden sier, at man faktisk ser en sammenheng mellom innvandringspolitikk på den ene siden og integreringspolitikk på den andre, er det jo veldig spesielt at man ikke samler dette i samme departement. Man kan nesten få inntrykk av at dette handler mer om at de to regjeringspartiene Arbeiderpartiet og SV i sin uenighet, som åpenbart hersker på dette feltet, velger en delt løsning for nettopp å unngå intern friksjon. Da er det ganske spesielt,

etter Fremskrittspartiets syn, at man har mer fokus på den offentlige debatten og interne uenigheter enn man har på faktisk å løse utfordringene på dette feltet. Vil statsråden i den oppfølgingen ... (presidenten klubber). Jeg stopper der.

Statsråd Audun Lysbakken [12:59:44]: Jeg tror jeg skjønner hvor representanten vil, selv om han aldri kom til spørsmålet, så jeg skal prøve å svare på det spørsmålet jeg tror hadde kommet.

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:59:50]: Det er bra.

Statsråd Audun Lysbakken [12:59:51]: Det er bare Fremskrittspartiet som kun ser på sammenhengen mellom inkludering og innvandring, og lar det være den dominerende sammenhengen. Jeg sier at jeg ser den sammenhengen, men Regjeringen ser også mange andre sammenhenger, f.eks. den avgjørende sammenhengen som er mellom inkluderingspolitikk og det vi gjør når det gjelder barn, og det vi gjør når det gjelder likestilling. For vi ser at en nøkkel til å komme videre når det gjelder inkluderingsarbeidet nå, er å få flere kvinner med innvandrerbakgrunn inn i arbeidslivet, det er å sørge for at vi lykkes bedre når det gjelder at barn med minoritetsbakgrunn lærer språket tidlig, kommer inn i barnehage og skole, og også i større grad fanges opp av barnevernet enn det barn med flerkulturell bakgrunn gjør i dag. Det er en rekke utfordringer som gjør det naturlig å se inkluderingsfeltet i sammenheng med de sakene som allerede ligger i Barne- og likestillingsdepartementet.

Trond Helleland (H) [13:00:49]: Statsråd Lysbakken har ikke hatt den store programklæringen ennå når det gjelder integreringsarbeidet, men han var i innlegget sitt inne på en del tiltak som virker.

Et av de tiltakene som også statsråden framhever, er viktigheten av å lære seg norsk for dem som blir i Norge, som får tillatelse til å bli, og som blir norske statsborgere. Derfor er Høyre litt overrasket over at prøveordningen med språkkartlegging av alle fireåringer nå er fjernet, og at det ser ut til at en isteden satser på prosjekter med redusert barnehagesats i enkelte bydeler som har høy grad av innvandrerbefolkning. Det som er problemet der, er jo at alle får denne reduserte satsen, inkludert til og med rådgivere i Høyres stortingsgruppe, som har fått billigere barnehage på grunn av dette prosjektet.

Er det ikke bedre å satse på en språkkartlegging, slik at en kan ta tak i hver enkelt som har behov, og styrke tiltakene rettet mot den enkelte, istedenfor å skyte med hagle?

Statsråd Audun Lysbakken [13:02:01]: Jeg er en sterk tilhenger av universelle velferdsordninger, og de vil også omfatte ansatte i Høyres stortingsgruppe. Så det vil jeg si jeg generelt at jeg ikke har noen innvendinger mot at de gjør.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet, er det slik at en prøveordning gjennomfører vi nettopp fordi det skal

være en prøveordning, og ikke fordi vi skal ha ordninger som varer i evigheten. Poenget med prøveordninger er å få til tiltak som så kan få varige konsekvenser. Det har vi jo nettopp gjort når det gjelder denne forsøksordningen med språkkartlegging, der vi i tre år har hatt forsøk med det kartleggingsverktøyet som kalles SPRÅK 4, og som nettopp har fått som konsekvens at utbredelsen av SPRÅK 4 nå er omfattende i landets kommuner. 66 pst. av kommunene hadde i 2008 tatt i bruk SPRÅK 4. Det betyr at vi oppfatter det slik at dette forsøksopplegget har vært vellykket og fått de konsekvensene det skulle ha, og at det derfor ikke er naturlig å videreføre det som forsøk.

Trond Helleland (H) [13:03:07]: Da oppfatter jeg det slik at når et tiltak blir vellykket, trekker staten seg ut og satser heller på nye tiltak. Jeg trodde kanskje det var et behov for å styrke dette arbeidet over hele landet.

Men over til et annet tema i tilknytning til integreringsarbeid. Det er jo nå skapt flertall i komiteen for en merknad om Norsk senter for flerkulturell verdiskaping, der en ber statsråden finne en løsning, slik at dette kan videreføres. Har statsråden funnet denne løsningen allerede, og i så fall når kan vi forvente å få den løsningen på bordet som gjør at dette viktige tiltaket, som har gitt mange nye arbeidsplasser og skapt mange spennende bedrifter, kan videreføres? Det er viktig at også våre nye landsmenn kan bli gründere og delta for fullt i næringslivet.

Statsråd Audun Lysbakken [13:04:08]: Hvis jeg bare helt kort kan få komme tilbake til språkkartlegging: Det har i mange år vært foretatt språkkartlegging av fireåringer på helsestasjonen, og vårt poeng er at bruken av SPRÅK 4 nå i stor grad er innarbeidet i de ordinære rammene for fireårskontrollen. Tiltaket er altså godt, og sprer seg.

Så spør representanten om denne merknaden knyttet til videreføring av midler til Norsk senter for flerkulturell verdiskaping. Jeg ser veldig positivt på det. Dette er jo en merknad som kommer fra det rød-grønne flertallet, som jeg oppfatter at det er bred tilslutning til, og som jeg ser positivt på og ser fram til å finne løsninger på. Jeg kan ikke nå komme med den endelige fasiten på hvordan vi skal gjøre det, men når Stortinget ber om det, skal jeg selvfølgelig følge det opp. Jeg synes at formålet er svært godt.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:05:09]: Jeg ønsker å stille statsråden et spørsmål knyttet til kravet om fireårs utdanning eller arbeid for familiejenforening som nå er på høring. Dette er noe som er innført når det gjelder familieetablering. Dette er tiltak som i stor grad rammer integreringsfasen.

Argumentet fra Regjeringen er at det bør innføres fordi man skal få ned antallet ubegrunnede asylsøkere til Norge. Men dette er tiltak som også rammer dem som faktisk har fått retten til opphold, og det kan ta opp til seks-syv år før man gjenforenes med sin familie.

Mener statsråden at dette er et godt tiltak for å bedre integreringen av innvandrere i Norge?

Statsråd Audun Lysbakken [13:06:05]: Dette er et av de spørsmålene som jo er varslet fra Regjeringens side, som ikke er en del av mitt konstitusjonelle ansvar, men Knut Storbergets, med hensyn til det som har med regler for innvandring å gjøre.

Det er et viktig spørsmål at vi skal se den type regler i sammenheng med integreringseffekten. Det har også Regjeringen gjort, men jeg er sikker på at representanten kan få svar på det spørsmålet hvis han stiller det til statsråd Storberget.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Eirik Sivertsen (A) [13:07:04]: I Norge bor det folk overalt – fra den ytterste øy til den innerste dal, fra Lindesnes i sør til Nordkapp i nord. Det er slik vi er vant til at det er, og det er slik vi ønsker at vi skal ha det i framtiden. Vi ønsker å gi folk en reell mulighet til å velge hvor de skal bo, og samtidig sikre likeverdige levekår for alle i landet. Grunnlaget for den velferdsstaten vi har skapt, er nettopp at vi har tatt i bruk de mulighetene som ligger i de ulike delene av landet.

Mange kommuner har store utfordringer med befolkningsutviklingen. Folk flytter fra de mindre kommunene og inn til regionale sentre, eller inn til de store byene. Denne utviklingen er ikke spesiell for Norge. Vi ser det samme i Europa – kanskje spesielt i Øst-Europa. Likevel er det grunn til å si at det finnes noen lyspunkter. De siste årene ser vi at antallet kommuner med vekst i folketallet har økt. Vi ser at vi har hatt en historisk vekst i folketallet i landet.

Det aller viktigste for dem som skal bosette seg et sted, er kanskje at det finnes en meningsfylt arbeidsplass å gå til, en arbeidsplass som passer med de kvalifikasjonene og den utdanningen man har. Når en stadig større del av befolkningen har høyere utdanning, skaper det også større utfordringer i de mindre folketette områdene av landet, hvor det tradisjonelt har vært drevet næringer med lavere krav til formell utdanning. Det bidrar til sentraliseringstendensen, og det bidrar til å opprettholde skjevfordelingen av inntekter i en sentrum-periferidimensjon.

For å motvirke dette fører Regjeringen en aktiv distrikts- og regionalpolitikk. Det å øke verdiskapingen og sysselsettingen gjennom å styrke lokale og regionale næringsmiljøer, legge til rette for entreprenørskap, sikre den fysiske infrastrukturen og redusere avstandsulempene er alle sammen viktige mål for å videreutvikle levedyktige samfunn og regioner.

Fylkeskommunene spiller en viktig rolle i dette arbeidet, gjennom å bidra med midler til etablererstipend, bedriftsrettede lån og tilskudd via Innovasjon Norge. Derfor er det viktig at vi også i framtiden opprettholder bevilgningene til disse formålene og ikke bygger ned satsingen på regional utvikling og nyskaping, slik Høyre og Fremskrittspartiet vil med sine forslag om kutt på området.

Lokale ressurser og utnytting av disse må være grunnlaget for utvikling av funksjonelle arbeidsmarkedsområder, hvor arbeidsplasser, bosted og tjenestetilbud skal ses i sammenheng. Utnytting av ressurser må gi lokale ring-

virksomheter. For å bidra til reduksjon av sentraliseringen vil utvikling av småbyer og mindre regionale sentre – med utgangspunkt i de lokale, komparative fortrinnene – være viktig. Større arbeidsmarked, med flere muligheter, vil bidra til at færre må flytte, og det vil bidra til at flere kan komme tilbake til en attraktiv arbeidsplass. Storbyområdene og større regionale sentre må også i framtiden ivareta funksjonen med å balansere befolkningsutviklingen mellom landsdelene.

I kommuner med lavt folketall og negativ befolkningsutvikling ser vi allerede press – og i framtiden vil vi nok også se ytterligere press – på både privat og offentlig tjenesteyting. Når skoler må legges ned fordi det er få elever i bygda, vil ikke det stimulere til at det blir flere elever i framtiden, men færre. Når drosjen forsvinner fordi man mister transporten av pasienter til sykehuset og inntekten blir for lav, blir det vanskeligere på små steder for dem som ikke disponerer bil, å ha et sosialt liv. For å snu denne negative spiralen er det viktig at fylkeskommunene kan bidra med regionale midler til etablering av ny virksomhet og komme i gang med ny verdiskaping.

Også i framtiden vil det bo folk i hele landet, i mange kommuner. Fylkeskommunene vil utføre viktige regionale oppgaver og vil til neste år også få tilført enda større oppgaver, både i forbindelse med Innovasjon Norge og i forbindelse med at man tar ansvaret for infrastrukturen gjennom veier. Da er det viktig at Stortinget gjør det mulig for fylkene å løse disse oppgavene. Etter min oppfatning er Regjeringens forslag til budsjett for neste år nettopp denne muligheten for fylkeskommunene.

Statsråd Knut Storberget [13:11:22]: Regjeringas forslag til budsjett når det gjelder innvandringsfeltet, er jo svært ekspansivt.

La meg si det slik: Når jeg hørte representanten Per-Willy Amundsen i sitt innlegg i stad snakke om de fundamentale rettighetene som vi som norske borgere har i forhold til yringsfrihet og også andre typer rettigheter – han svingte seg jo til store høyder – må det understrekes at det som ligger bak at man nå ønsker å styrke grensenære kontroller, saksbehandlingskapasitet i UDI betydelig, Utlendingsnemndas kapasitet og mottakenes både innhold og omfang, nettopp er ønsket om å hegne om en gruppe mennesker som beveger seg i et landskap internasjonalt som bare er mer og mer krevende, men som er omgitt av veldig tydelige og grunnleggende menneskerettigheter. Det handler først og fremst om retten til å kunne få lov til å søke om asyl og retten til å få vurdert dette på en seriøs måte. Dette er mennesker som står i en situasjon i livet som er den alvorligste situasjonen man kan tenke seg i ens eget liv og sin egen familie. Det skulle bare mangle om ikke menneskerettighetene og de grunnleggende internasjonale konvensjoner som gjelder på dette feltet, skulle løftes fram i en slik debatt. I så måte takker jeg Per-Willy Amundsen for å bringe inn det aspektet. Vi bør ha det med oss.

Regjeringas vinkling i dette budsjettet er nettopp at det å hegne om disse internasjonale menneskerettighetene fordrer at vi har en saksbehandling, og det fordrer at vi har en effektivisering av de vedtakene som fattes, som gjør

sitt til at de som har grunnlag for å bli i Norge, får lov til å bli i Norge, og at de behandles ikke som tall, men som mennesker, og at de som ikke har grunnlag for å være i Norge, også skal behandles som mennesker og ikke som tall, men må finne seg i å forlate Norge.

Jeg er svært opptatt av, etter få uker med ansvar for dette feltet, at vi er helt avhengig av å få opp saksbehandlingskapasiteten i UDI – selvfølgelig. Vi er helt avhengig av å intensivere de grensenære kontrollene. Derfor ligger det inne i budsjettet 150 mill. kr til politiet – til både lokale registreringsenheter, en nasjonal enhet som skal ta seg av rådgivning i forhold til id-fastsettelse. Vi er ikke minst helt avhengig av at man nå får opp volumet når det gjelder å kunne få mennesker til å reise tilbake til opprinnelseslandet når de ikke har grunnlag for å være her.

Det er ikke mange overraskelser som kommer meg i hu, i løpet av disse ukene. Det er kjente størrelser fra debatten ute, men også fra debatt i regjering. Men det er kanskje én ting som overrasker, og det er Fremskrittspartiets alternative budsjett. Når man virkelig går inn og analyserer det, hva blir konsekvensen, hva skjer i Norge hvis vi skulle ha gjennomført et slikt budsjett fra 1. januar? Jo, det ville i realiteten betydd at den store innsatsen som statsråd Lysbakken nå er i ferd med å sette i verk i forhold til bosetting, totalt sett ville blitt betydelig redusert, også for dem som har krav på bosetting. Det ville bety at vi ville få en saksbehandlingsrestanse i UDI som ville være – jeg holdt på å si – uten sidestykke hvis vi skulle halvere UDIs driftsbudsjett slik det er foreslått, og vi måtte gå til massive oppsigelser fra nyåret av.

Jeg må med all respekt å melde ta opp dette, for jeg syns at et seriøst opposisjonsparti må svare i Stortinget på hva som vil skje fra 1. januar hvis man faktisk gjør dette. Det ville jo bety at vi ikke ville få behandlet asylsøknader, uansett om det kommer 5 000, 10 000 eller 15 000. Vi ville fått store problemer med å få folk ut i bosetting, så vi ville få kork på mottakssiden. Og hva skjer der? Jo, i det alternative budsjettet halverer man nærmest tilskuddene til å drifte mottak, så vi ville ikke hatt mottaksplasser. Etter mine begreper ville det bety en økt tilstrømming av ubegrunnede asylsøkere til Norge, fordi man ser at vi har ingen saksbehandling rundt dette. Det ville også kunne bety at mange ville svirre rundt ute i samfunnet uten at man visste hvor de var. Og skal man også kutte på de kroner og øre som man får til daglig opphold, er jeg redd for at en slik politikk også ville medføre at få, men mange nok ville måtte ty til bl.a. kriminalitet for å kunne brødfø seg og sin familie. Så dette er en politikk som jeg syns vi absolutt også må advare mot i en slik budsjettdebatt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [13:16:34]: Fremskrittspartiet vil med sin politikk og sin alternative utlendingslov dramatisk redusere antallet asylsøkere. Det følger selvfølgelig også av det at utgiftene på dette området vil gå dramatisk ned.

Men så til spørsmålet. Statsråden ser med nye øyne, selvfølgelig – han kommer inn på et nytt felt, og har mu-

lighet til å se med nye øyne på en del forhold. Et av de forholdene som det kanskje er viktig å se på med nye øyne, er muligheten til å fremme omgjøringsanmodning, altså å få behandlet saken sin på nytt. Det er jo her den store tregheten ligger i systemet. Er statsråden villig til å se nærmere på det – innskrenke de mulighetene som ligger i dagens system?

Statsråd Knut Storberget [13:17:21]: Svaret på spørsmålet er ja.

Når det gjelder budsjettet til Fremskrittspartiet, er det åpenbart at det skal virke fra 1. januar. Man ville jo ikke få iverksatt ny utlendingslov i løpet av romjula, slik situasjonen er nå. Da må man ha helt ekstraordinære prosesser, og det er helt irrelevant å tenke seg at man kunne få til en annen type politikk. For meg er det helt ubegripelig hvordan man kan klare å få en bærekraftig utlendingsforvaltning hvis man skulle halvere UDIs budsjett. Jeg mener jo at det faktisk vil innebære, som jeg sa i hovedinnlegget, at vi vil få en massiv tilstrømming til Norge, fordi man ser at hele systemet nærmest hadde blitt lagt dødt i forhold til saksbehandling av nye søknader fra dem som kom til Norge. Det syns jeg Fremskrittspartiet skal ta på alvor.

Per-Willy Amundsen (FrP) [13:18:14]: Det er ikke spesielt vanskelig, når Fremskrittspartiet legger til grunn sin alternative utlendingslov, å få effekt på dette rimelig raskt. Da Stortinget i forrige periode behandlet utlendingsloven, laget Fremskrittspartiet på siden av den en helt egen lov. Den loven kan vi raskt få igjennom i Stortinget, og det hadde også vært mulig – helt klart – å gjøre betydelige innstramminger dersom Fremskrittspartiets politikk hadde ligget til grunn før en lovendring kom til anvendelse. Så her er det altså store muligheter til å gjøre mye på feltet raskt dersom man er villig til det.

Men en av de tingene som statsråden må være villig til å se på, er nettopp omgjøringsanmodninger, for det er her problemet ligger. Man opplever, når man får presentert det via media, at folk som venter i årevis for å få en endelig avgjørelse på sin søknad om asyl, for lenge siden er forelagt en endelig avgjørelse, men man bruker systemet, misbruker det, og trener saken. Vi fikk presentert et eksempel på en person som har vært i Norge siden 1997, og som 13 ganger har fremmet omgjøringsanmodning. Her må man ta et helt annet grep. Og jeg utfordrer statsråden igjen: Er man villig til å redusere mulighetene til å fremme omgjøringsanmodning?

Statsråd Knut Storberget [13:19:28]: Jeg svarte ja i stad. Jeg syns det er et veldig tydelig svar. Vi har til og med nedsatt et utvalg som nå ser på hele klagesaksbehandlingen i UNE. Så det er jo nettopp et av de forholdene vi ønsker å se på.

Men jeg må allikevel dvele litt ved den argumentasjonen som kommer fra Fremskrittspartiet i forhold til budsjett. Det er faktisk slik at ethvert ansvarlig politisk parti må budsjettere ut fra den virkeligheten man faktisk står overfor. Man velger nå å halvere saksbehandlingskapasiteten i UDI. Fremskrittspartiet reduserer bosettingstilskud-

det så dramatisk at sjøl de som ligger på vent for bosetting, og som har fått tillatelse, ikke ville kunne få hjelp til bosetting ute. Man må jo se at det vil skape et betydelig press inn mot hele asylordningen, som vil kunne skape både mer kriminalitet og en mer uhåndterlig sektor opp mot dem som kommer til Norge.

Trond Helleland (H) [13:20:36]: Statsråd Storberget var veldig fornøyd med at han hadde fått 150 mill. kr ekstra til politiet, som bl.a. skulle gå til grensekontroller – grensenære kontroller, som det heter. Det er flott. Samtidig har han som statsråd fått 1 500 mill. kr ekstra til UDI – ikke til saksbehandling, men til driftsutgifter – for å dekke opp for det økende antallet asylsøkere som er ventet neste år. UDI har gått ut og sagt at tilstrømmingen nå har flatet ut, og at det kommer litt færre enn 18 000, som var anslått en periode. Men allikevel: For neste års budsjett er det budsjettert med utgifter til 18 500 asylsøkere. Har statsråd Storberget inngått en «deal» med statsministeren om at dersom han får ned antallet asylsøkere, vil han få overført mer til politiet?

Statsråd Knut Storberget [13:21:37]: Den slags avtaler inngår vi ikke. Det er jo slik at man skal bruke de pengene man får, på en ansvarlig og ordentlig måte. Men jeg må jo si at det er interessant at vi har en betydelig nedgang i antall asylsøkere nå, i løpet av november og de ukene vi nå er inne i, og det følger vi veldig nøye. Regjeringa vil også følge det nøye opp mot hva slags budsjett som vil være aktuelt på dette feltet. Det vil være gjenstand for revidering til neste år, i så fall. Men jeg understreker – både ute i media og nå – at vi er nødt til å se ukene an og få et bredere tidsperspektiv før vi kan si noe om at antallet vil bli mindre til neste år. Jeg har sagt at vi heller ikke utelukker ytterligere tiltak for å begrense tilstrømmingen av ubegrunnede asylsøkere.

Trond Helleland (H) [13:22:41]: I sin replikkveksling med Fremskrittspartiet var statsråden veldig opptatt av at Fremskrittspartiet hadde kuttet i saksbehandlingskapasiteten i UDI. Regjeringen har jo økt med 50 mill. kr. Men 50 mill. kr er et relativt begrenset beløp i forhold til den halvannen milliarder som blir plussset på UDI. Ville det ikke vært en bedre anvendelse av skattebetalernes penger å styrke saksbehandlingskapasiteten ytterligere, slik at en kunne få ned også behandlingstiden? Én ting er hvor mange som kommer inn til landet og skal ha saken sin behandlet, en annen ting er hvor lang tid det tar å behandle den enkelte søknad. Statsråden har jo selv vært opptatt av å få ned saksbehandlingstiden. Hvorfor er det ikke lagt inn mer på å styrke saksbehandlingen, og da heller regnet med at en kunne fått kuttet noe på antall ankomster?

Statsråd Knut Storberget [13:23:38]: Aller først har jeg lyst til å gi Høyre honnør for ikke å gjøre det samme som Fremskrittspartiet gjør – det bringer iallfall anstendighet inn i denne debatten. Jeg mener også at Høyres opplegg i så måte heller ikke er et opplegg som ville bidra til en

økt tilstrømming av asylsøkere, hvilket Fremskrittspartiets faktisk ville bidra til.

Når det gjelder budsjettforslaget, må jeg si at én ting er å styrke saksbehandlersiden, og der kan vi diskutere hvor mye man trenger, der har vi hatt litt divergerende forslag. Men det er også viktig å gjøre de grep som nå gjøres bl.a. med hensyn til IKT i UDI og det som er benevnt som EF-FEKT, med mer elektronisk behandling av søknader, mulighet for å melde inn elektronisk, mulighet for å finne igjen saken i forskjellige organer, og ikke minst at vi får en god og seriøs gjennomgang av førstelinjeprosjektet, for å se om det er noe å spare på for å gjøre saksbehandlingen bedre, ved at f.eks. UDI alene er førstelinje, og ikke sammen med politiet.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:24:49]: Arbeidet med å beskytte barn har hatt høy prioritet i justisminister Knut Storbergets arbeid. Justisministeren har nå fått et nytt ansvarsområde, nemlig asylpolitikken. I dag har barn som har foreldre som blir utvist for brudd på utlendingsloven, svært dårlig juridisk vern. Her har Norge et mye strengere regelverk enn f.eks. vårt naboland Sverige. I Norge kan man bli utvist for brudd på utlendingsloven og få innreiseforbud i opptil fem år. Familien vil altså være splittet i disse årene. Verken Frankrike, Polen eller Sverige ville utvist med innreiseforbud. Dette finnes det flere eksempler på. Mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden vurdere å samordne regelverket på dette området med andre land i Europa som det er naturlig for oss å sammenligne oss med?

Statsråd Knut Storberget [13:25:47]: Svaret på det spørsmålet er ja. Vi jobber nå i disse dager med å se på om det er flere områder hvor vi bør harmonisere oss med de europeiske land og de nordiske land på dette området. Dette kan gå i begge retninger, i den forstand at man oppfatter det enten som liberalisering eller som innstramming. Jeg mener at det å ha harmoniserte regler på dette området er viktigere enn noen gang. Det er derfor jeg mener det er viktig at vi får en europeisk debatt om dette.

Når det gjelder spørsmålet om barn, så er det helt åpenbart at barn er særlig sårbare, uansett hva som er motivet for mor og far, og hva slags begrunnelse man har for å legge ut på reise. Dette er en av grunnene til at vi når vi nå iverksetter forskriften om familieetablering, har valgt å unnta barn når barn er referansepersoner, for fireårskravet.

Presidenten: Da er replikkordskiftet omme.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [13:27:04]: Norge er nok en gang kåret til verdens beste land å bo i av FN. Hvorfor? Jo, vi har bl.a. et velferdssamfunn som gir et godt sikkerhetsnett og velferdstjenester til innbyggerne våre. Vi har en spredt bosetting i hele landet med store byer, regionale sentre og noen veldig små kommuner. Disse kommunene har ulikt utgangspunkt når det gjelder å tilby velferdstjenester til innbyggerne sine. Det gir oss noen utfordringer i fremtiden når vi skal få nok faglærte til å jobbe

i barnevernet, på sykehjemmet og på teknisk avdeling i kommunene over hele landet.

Kommunene får med dette budsjettet disponere over rekordstore summer, hele 333 milliarder kr. Av dette er 226 milliarder frie midler, og de frie midlene utgjør da i underkant av 70 pst. Noen kommuner får likevel ikke budsjettene til å gå opp. Mye går til lønnsvekst og pensjoner, noe som er naturlig siden kommunesektoren i forrige stortingsperiode hadde en vekst i antall årsverk på mellom 30 000 og 35 000. Spørsmålet er: Kan de disponible midler brukes på en slik måte at vi får mer velferd ut av hver krone? Svaret er ja. Og kanskje det for kommunene, som har krav på seg til å lage ulike planer, også burde vært krav til planer for forebyggende arbeid?

Regjeringen legger i dette budsjettet inn 230 mill. kr til forebyggende helsearbeid, noe som er i oppstarten for Samhandlingsreformen. Det er veldig bra.

Kommunestyrene kan også lage planer for å forebygge vold i nære relasjoner og kriminalitetsforebyggende planer. Forebyggende arbeid kan være mye. Jeg tenker at i en kommune med rundt 6 000 innbyggere er det kanskje 15 personer som jobber med forebyggende arbeid – det kan være helsesøster, barnevernsansatte, rådgiveren på skolen, utekontakten, politiet, barnehageansatte og lærere. Men utfordringen er at disse må jobbe sammen for å få mest mulig effekt ut av ressursene vi legger i det, og få til et godt samarbeid mellom de ulike etatene i en kommune.

Regjeringen har lagt til rette for at kommuner skal etablere politiråd. Det skal være et koordineringsråd for kommunen, hvor rådmann, ordfører og lensmann skal tenke kriminalitetsforebyggende og med det bedre oppvekst- og levekår for alle kommunens innbyggere. Kommuner som er gode på dette tverretatlige samarbeidet, kan spare mye penger. Det er alltid bedre å forebygge enn å reparere, både økonomisk og menneskelig.

I Sverige har de tall som viser at forebygging nytter. I arbeidsmarkedstiltaket for rusavhengige – KrAmi – sier de at én krone inn i tiltaket er fire kroner spart. Svenskene har også regnet på at en dropout i skolen vil belaste statsbudsjettet med 12 mill. kr i etterkant. Dette er kunnskap vi må bli bedre til å bruke for å bedre vårt forebyggende arbeid på flere områder i samfunnet.

Jeg skal gi dere et eksempel fra Hedmark, Ringsaker kommune. De har et velfungerende politiråd som gjennom målrettet samarbeid har redusert ungdomskriminaliteten med 50 pst. Det er jo fantastisk! Det er mye spart i personlig lidelse hos eventuelle ofre og lovbrøyttere, og også økonomisk i forhold til oppfølging av ungdom som kommer på skråplanet. En motsetning til Ringsaker er det borgerlig styrte Oslo, som da det behandlet alkoholpolitisk handlingsplan, ikke tok inn over seg innvendinger fra Oslo-politiet i forhold til antall skjenkesteder og skjenketider. Det er her Fremskrittspartiet viser at de er selektive når det gjelder hvilken forskning de velger å følge. Det er vist en klar sammenheng mellom rus og vold. Så mye som 80 pst. av vold som skjer på byen, er relatert til rus.

Forskning må være med på å prege vår politikk i kom-

munene for å få trygge og gode oppvekstvilkår for barn som ikke skal være avhengig av foreldrenes ressurser, verken økonomisk eller ellers: barnehageplass til alle som trenger det, en skole med gode lokaler og dyktige og motiverte lærere og et barnevern som kan hjelpe til når ting ikke er bra nok.

Regjeringens budsjett legger til rette for nettopp dette, men det blir opp til kommunene å følge det opp.

Håkon Haugli (A) [13:31:33]: Du blir som du bor. Det er konklusjonen i en ny doktoravhandling. Åshild Lappegård Hauge viser at våre fysiske omgivelser er identitets- skapende og påvirker selvbildet vårt. For mennesker som sliter med rus eller har psykiske problemer, kan boforholdene gjøre en vanskelig situasjon enda verre – eller være en del av løsningen. I Dagens Næringsliv kunne vi forrige fredag lese om botilbudet Veiskillet som Kirkens Bymisjon har etablert som et botilbud til bostedsløse i Trondheim. Prosjektet er finansiert av Husbanken, drives av Bymisjonen og har en driftsavtale med Trondheim kommune. Folk er ikke like og verken vil eller kan bo likt. Mest utsatt er de som ikke har noe fast sted å bo. Regjeringen har prioritert arbeidet med å avskaffe bostedsløshet. Det er et viktig tiltak mot fattigdom.

Det er sannsynligvis i dag mer enn 6 000 bostedsløse i Norge, og dessverre ser det ut til at antallet øker. Vi vet at namsfogden i Oslo har fått nesten 4 000 utkastelsesbegjæringer i år, det er en økning på om lag 20 pst. fra 2008. På onsdag skrev Aftenposten om Bjørn som velger å sove ute fordi det offentlige tilbudet er for dårlig. På hospitet, som er alternativet til uteliggertilværelsen, er slåsskamper, prostitusjon og narkotikatraffikk utbredt. «Bor man ute, er man lettere herre over eget liv», forklarer Arild Knutsen, styreleder i Foreningen for en human narkotikapolitikk. Slik kan vi ikke ha det.

Oslo har en uforholdsmessig stor andel av dem som på grunn av rus eller andre problemer er bostedsløse. Hit flytter folk fra hele landet. Både Oslo og alle landets øvrige kommuner må være seg sitt ansvar bevisst. Det er viktig at staten, kommunene og de frivillige organisasjonene samarbeider om gode løsninger. Det handler om rusomsorg, helsetjenester og bolig. Et viktig virkemiddel for å sikre husstander med lav inntekt egnet bolig er bostøtten. I fjor vedtok Stortinget et forslag fra Regjeringen om endringer i bostøtten. I første halvår 2009 var det en økning i søkermassen på 8 pst. i forhold til samme periode i 2008. Det er ventet at det nye regelverket først vil få full effekt i 2012. Omleggingen og styrkingen av bostøtteordningen vil medføre at så mange som 50 000 flere husstander vil kunne få bostøtte, blant disse kan opptil 10 000 flere barnefamilier være sikret gjennom ordningen. Det er viktig. Bostøtten er et målrettet tiltak for dem som virkelig trenger det. Derfor er det gledelig – og jeg er veldig stolt over det – at mange flere vil kunne få bostøtte i årene framover.

Fremskrittspartiets merknader om bostøtte er forvirrende og skaper tvil om hva partiet egentlig mener om ordningen. I partiets generelle merknader omtaler partiet bostøtte som en av flere dyre, ressurskrevende og byrå-

kratiske ordninger som kan skape grobunn for korrupsjon, mens partiet senere hevder det har vært tverrpolitisk enighet om å styrke ordningen. Tallene taler imidlertid for seg selv: Fremskrittspartiet kutter 287 mill. kr i bostøtte i sitt alternative forslag til statsbudsjett. I samme sosiale ånd går Høyre og Fremskrittspartiet inn for å legge ned ordningen med husleietvistutvalg, som bidrar til å løse husleietviser raskt og utenfor det ordinære rettssystemet. De aller, aller fleste saker ender med forlik. Det er i alle parter interesse. Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus har i 2008 og i første halvår av 2009 opplevd en kraftig økning i antall av saker. Regjeringen har nå foreslått en utvidelse av ordningen til Bergen og Trondheim. Det er bra.

Boligpolitikken er en viktig del av velferdspolitikken. En god sosial boligpolitikk kan forebygge at mennesker kommer i et sosialt og økonomisk uføre. At alle skal bo trygt og godt, er et viktig mål for Arbeiderpartiet og Regjeringen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [13:35:57]: Kommunene har en viktig rolle i utføringen av velferdstjenestene. Om det er barnevern, barnehager, skole eller helse- og omsorgstjenester vi snakker om, har kommunene en nøkkelrolle. I forrige stortingsperiode ble kommunenes økonomi kraftig styrket. Men omfanget av oppgaver kommunene skal løse, har også økt i samme periode. Derfor er jeg glad for at kommunene styrkes økonomisk også neste år.

Velferdstjenestene våre må hele tiden fornyes og forsterkes. Kvalitetskommunesatsingen er ett eksempel på hvordan en kan forbedre kommunale tjenester. Det finnes også en rekke andre gode eksempler på hvordan det jobbes ute i Kommune-Norge for stadig å forbedre tjenestene. Men mange kommuner er små og mangler både kompetanse og muligheter til å yte tjenester innenfor sårbare områder som f.eks. barnevern, skole og helsesøstertjeneste. Det er svært bekymringsfullt. Kommunene har da også tatt konsekvensene av dette, og har innledet interkommunale samarbeid for at tjenestene skal bli gode også innenfor disse sårbare områdene.

I budsjettforslaget vi behandler i dag, er det interkommunale samarbeidet viet litt oppmerksomhet. For min del setter jeg stor pris på at Regjeringen nå skal vurdere samkommunen og om den skal lovfestes som en mulig interkommunal samarbeidsform. Jeg var med på å etablere det første samkommuneforsøket i 2003.

Forsøket har vist, mener jeg, at samkommune er en god måte å samarbeide på. Det er en samarbeidsmodell som er gjensidig forpliktende på en helt annen måte enn tradisjonelt interkommunalt samarbeid. I tillegg gir det mulighet for god politisk styring gjennom åpenhet og innsyn i samarbeidet. Det har vært savnet, f.eks. ved etablering av interkommunale selskaper.

En lovfesting av samkommunen gir større trygghet for de ansatte, og større trygghet for politikerne med hensyn

til å legge inn flere tjenester i samarbeidet, noe som har vært etterlyst.

I finansdebatten og ved flere andre anledninger har vi sagt at bruken av oljepenger skal ned. Vi skal tilbake til 4 pst.-banen igjen, og det så raskt som mulig. Det betyr ingen økonomisk krise i landet, for å si det slik, men vi vil få krevende runder der vi må prioritere det som er viktigst å bruke penger på. For Arbeiderpartiet blir det ikke skatteletter til de rikeste, men fortsatt satsing på arbeid og velferd. Kommunene skal derfor fortsatt styrkes.

Det er imidlertid ikke alltid mer penger som skal til for at velferdstjenestene skal bli bedre. Vi må hele tiden være opptatt av kvalitet og hvordan vi skal jobbe smartere for å få mest mulig velferd ut av hver krone, som også representanten Lydvo var inne på. Én måte å gjøre det på er å styrke det interkommunale samarbeidet. Jeg har tillit til at statsråden ser dette, og også ser at samkommunens framtid må avklares så raskt som mulig.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:39:20]: Jeg registrerer at Fremskrittspartiet i år har valgt å snakke om sin asyl- og innvandringspolitikk i et innlegg som det ikke er mulig å ta replikk på. Jeg føler derfor behov for å fokusere på dette nå.

Det er lang avstand mellom Fremskrittspartiet og alle andre partier når det kommer til asyl- og innvandringspolitikk, og det er mye som kan kommenteres. Fremskrittspartiet driver en fullstendig useriøs budsjettpolitikk på dette området. De argumenterer for kutt på feltet på grunnlag av at om deres politikk hadde vært gjeldende, ville det vært langt færre innvandrere i landet vårt. Men vi behandler budsjettet for 2010, og innvandrerne er her allerede, og de kommer ikke til å forsvinne rett over nyttår. Altså vil Fremskrittspartiets kutt, om deres budsjett hadde blitt vedtatt, fått svært reelle konsekvenser for veldig mange mennesker.

Fremskrittspartiet er det partiet som kutter med flere milliarder i integreringsarbeidet. De kutter i IMDi, de kutter i integreringstilskudd, de kutter i ordning med gratis kjernetid, de kutter i programmet Ny sjanse, som skal få innvandrere ut i arbeid, de kutter i opplæring i norsk og samfunnsfag, og legger ned kontaktutvalget mellom innvandrere og myndigheter, for å nevne noe. Fremskrittspartiet snakker ofte om at innvandrere må integreres i det norske samfunn. Det man aldri blir helt klok på, er: Hva er egentlig Fremskrittspartiets integreringspolitikk? Hvordan skal de få til bedre integrering, dvs. flere i arbeid, flere i skole, flere i barnehage, flere som snakker norsk, flere som deltar i fellesarenaer vi har i samfunnet? De foreslår ingenting, men kutter og legger ned de tiltakene som finnes.

Politikken deres henger heller ikke sammen. I en merknad viser de til at

«Fremskrittspartiet har en liberalistisk grunnholdning og ikke skiller mellom individer uansett religion, etnisk opprinnelse eller annet opphav».

Dette er forklaringen på at de ikke ønsker å bevilge penger til organisasjoner som driver med integrerings og inkluderingsarbeid, og hvorfor f.eks. Sametinget skal leg-

ges ned. Samtidig vil Fremskrittspartiet «at Norges mottak av mennesker fra land utenfor den vestlige kulturkrets begrenses kraftig».

Jeg har store problemer med å se hvordan dette henger sammen med ikke å skille mellom individer uansett religion og etnisk opprinnelse.

Fremskrittspartiet har også tatt til orde for at religiøs forfølgelse ikke skal være tilstrekkelig grunnlag for beskyttelse i Norge. Per Sandberg fra Fremskrittspartiet sa i sommer følgende:

«Forfølgelse på grunn av religion, seksuell legning og kvinner som ber om asyl fordi de forfølges som kvinner, vil ikke være gyldige hvis vi får bestemme.»

Samtidig sier Fremskrittspartiet at de i sin politikk vil følge internasjonale konvensjoner. Dette ser jeg ikke sammenhengen i i det hele tatt, og vil bare gjenta det jeg sa: Det er stor avstand mellom Fremskrittspartiet og alle de andre partiene på dette feltet.

Hadia Tajik (A) [13:42:55]: Jeg har tre budskap.

For det første: Et av de store svikene man kan begå mot et annet menneske, er å ikke møte det med forventninger eller å tro at det ikke har noe å bidra med. Derfor setter vi plikter foran rettigheter i integrerings- og inkluderingsdebatten. Alle forventes å ta ansvar for sitt eget liv, og alle må bidra i samfunnet, fordi alle kan bidra, og fordi alle trengs uavhengig av hvilken bakgrunn de har. Det er en del av den norske samfunnskontrakten.

For det andre: Folk har ulike forutsetninger for å delta. En ung gutt født på Ullern av srilankiske foreldre, og som studerer medisin, har andre verktøy å ta i bruk enn en somaliskfødt kvinne som er ny i Norge, og som har tre barn å forsørge alene. En god integrerings- og inkluderingspolitikk må ta høyde for de store individuelle forskjellene, fordi velferdssamfunnet er som en dugnad. Alle som har vært på dugnad, vet at der trenger man som regel verktøy. Når ulike folk behersker ulike ting, trenger man også ulike verktøy for å kunne delta og for å kunne gjøre sin plikt. Da må også vi som representanter for det offentlige Norge gjøre vår plikt. Vi må bidra med de verktøyene som trengs for å kunne lykkes, fordi det er gjensidighet i den norske samfunnskontrakten.

For det tredje: Skal man utstyre folk med verktøy for å lykkes, må man kunne identifisere hva hindringene er. Grovt sett mener jeg det er tre typer hindringer:

Det første handler om at man kan trenge mer kompetanse for å kunne delta. Derfor styrker vi tiltak som handler om akkurat dette. For eksempel prioriterer vi språkopplæring både gjennom introduksjonsprogrammet, rett og plikt til norskopplæring og gratis kjernetid i barnehage i enkelte områder med mange med innvandrerbakgrunn.

Det andre handler om at man kan møte diskriminering f.eks. ved at man ikke får jobber som man er kvalifisert til. Her har institusjoner som Integrerings- og mangfoldsdirektoratet en veldig viktig rolle fordi de er kunnskaps-senter for den type erfaringer. De tar også initiativ overfor og samarbeider med næringsliv og organisasjoner for å fjerne diskriminering og for å øke innvandreres deltakelse.

Det tredje handler om kultur, eller kulturelle tradisjo-

ner som utgjør hindre for kvinner og menn som ikke vil leve etter tradisjonelle kjønnsrollemønstre. Da er det viktig å støtte organisasjoner med troverdighet og kompetanse til å fortsette det viktige frivillige arbeidet på grasrota på en måte som offentlige myndigheter ofte ikke kan.

Jeg registrerer avslutningsvis at mens vi styrker disse verktøyene for deltakelse, foreslår Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett å kutte i samtlige. Fremskrittspartiet svekker den norske samfunnskontrakten.

Aksel Hagen (SV) [13:46:07]: Det er godt å høre at lederen av kommunal- og forvaltningskomiteen priser kommune- og fylkeskommuneinstitusjonen, for her inne i stortingssalen, og i korridorer og tunneler, er det lett å bli selvpoptatt og selvfascinerert.

Mange av dem som kommer til budsjettføringer, i hvert fall i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, etterlyser nesten unisont mer stat og mer detaljstyrende stat. Dermed kan vi fort glemme at det er kommuner og fylkeskommuner som er hovedelementene i velferdssamfunnet vårt og ikke minst folkestyret vårt.

På alle politikkområder er det avgjørende nødvendig med engasjement ute og nede på lokalnivå om det skal utvikles god politikk. Unnskyld – ikke «nede». La oss kvitte oss med denne pyramidefiguren eller den vertikale linjen der staten troner øverst, og heller plassere kommuner, fylkeskommuner og stat ved siden av hverandre på en vannrett linje, skulder ved skulder, sammen for å utvikle, gjennomføre og drifte god politikk. Vi, nasjonalt, skal selvsagt gjøre våre beslutninger, gjøre vår del av arbeidet, ikke minst økonomisk og juridisk. Men så skal kommuner og fylkeskommuner legge til sitt lokale og regionale skjønn og klokskap og gjennomføre det hele. Regjeringas gode og offensive barnehage-, skole- og opplæringspolitikk er et talende eksempel på hvor riktig og viktig det er at det kommunale og fylkeskommunale Norge trår til.

Barnehage, grunnskole, SFO, videregående opplæring, ja også høyere utdanning – alt dette blir bedre hvis bare lokalsamfunnet får komme inn i barnehagene og klasserommene, og motsatt: at barnehage og skole får komme ut i samfunnet.

Særlig er dette viktig hvis vi vil lykkes bedre med hensyn til sosial utjamning, inkludering, å redusere frakobling/fracfall og å få en mer praksisnær utdanning. Da må samfunnet/fellesskapet bry seg og trå til. Alle tjener på dette, ikke minst lokalt og regionalt nærings- og samfunnsnivå. Dette er et viktig element i SVs ambisjoner både på barnehage- og opplæringsområdet. Der Fremskrittspartiet vil ha penger følger eleven-opplegg, der høyrepartiene vil ha fritt skolevalg, vil SV og den rød-grønne regjeringa dyrke fram barnehagen og skolen som samfunnsinstitusjoner som de som bor i lokalsamfunnet, bruker og bryr seg om.

Det skal et helt lokalsamfunn til for å utdanne og danne et menneske. Mange barnehager, skoler og SFO-er fungerer i tråd med dette prinsippet allerede i dag. Det er bra, og vi legger merke til at ikke minst lokalt nærings- og samfunnsnivå selv setter pris på det. God skoleutvikling og god samfunnsutvikling henger nøye i hop.

Lise Christoffersen (A) [13:49:10]: Det går et hovedskille i innvandrings- og inkluderingspolitikken mellom Fremskrittspartiet og de andre politiske partiene. Når Amundsen snakker om skattebetalernes penger og Hagesæter om dem som sitter nederst ved bordet og folk flest, inngår ikke innvandrerne i de begrepene.

I det første innlegget mitt la jeg vekt på rød-grønn inkluderingspolitikk. Det positive ved et mangfoldig Norge må tydeligere fram i den offentlige debatten. En god inkluderingspolitikk handler ikke bare om gode levekår for mennesker som flykter og flytter mellom land og verdensdeler, det handler om oss alle sammen. Vi eldes. Vi trenger mennesker i arbeidsfør og reproduktiv alder. Vi trenger barn og unge som kan sikre en bærekraftig velferd i generasjoner framover. Et internasjonalisert næringsliv trenger mennesker med språk- og kulturkompetanse fra andre deler av verden. Vinnerne i en globalisert verden er de som utnytter styrken i det flerkulturelle. Det gjelder bedrifter, byer, land.

Fremskrittspartiet ønsker å sette Norge på taperlaget, de ser ingen fordeler i mangfoldet. I Fremskrittspartiets program står det at Norges mottak av mennesker fra land utenfor den vestlige kulturkrets skal begrenses kraftig, og det gjelder både flyktninger, asylsøkere og dem som gis opphold av humanitære årsaker.

Noen av verdens 20 millioner flyktninger kommer hit. De skal ha en anstendig behandling etter internasjonale kjøreregler, men det vil ikke Fremskrittspartiet og kutter med hard hånd 3 ½ milliarder kr i inkludering og ½ milliard kr i apparatet som utfører tjenestene. I stedet skal folk hjelpes der de bor, sier Fremskrittspartiet. Men de gjør ikke det heller, for de kutter i bistand og bistandsadministrasjon. Konsekvensene blir et Norge med større forskjeller.

Penger til god inkludering er investering i framtidig verdiskaping. 87 pst. av den norske nasjonalformuen er verdien av arbeid, men Fremskrittspartiet vil droppe verdiskapingspotensialet i 10 pst. av befolkningen. Land som har gått den løypa før oss, vet hva det kan føre til av sosial uro, kriminalitet og redusert livskvalitet for alle. Det norske samfunn har ikke råd til å sløse på den måten som Fremskrittspartiet legger opp til.

I tillegg er det noen ukrenkelige verdier som gjelder. Norge skal følge de internasjonale menneskerettighetene. Det betyr at vi skal ta imot dem som har krav på beskyttelse. Og så skal vi her i Norge heller ikke ha sosiale forskjeller som følger etniske skillelinjer. Det er den etiske koden som må legges til grunn i inkluderingspolitikken vår. Fremskrittspartiets politikk fyller dessverre ikke slike minstekrav.

Marianne Aasen (A) [13:52:09]: Nå blir det en liten pause i innvandrings- og integreringsdebatten, for jeg har tenkt å snakke om noe annet som kommunene har ansvaret for.

Kommunene er velferdsprodusenter, men de er vel så viktige kunnskapsprodusenter. I klartekst: Det er kommunene som eier og driver norske skoler. Det har etter min mening vært liten fokusering på kommunene som skoleeiere.

I dag kommer vi til å vedta det økonomiske opplegget for kommunesektoren, slik at den er i stand til å løse oppgavene vi pålegger den. En av dem er å drive grunnskolen. Ofte diskuteres kommuneøkonomi i forbindelse med skolen, men etter min mening blir det også i norske kommunestyre for lite debatt om innhold, som er veldig viktig. Denne debatten kan ikke fortrenge det ansvaret som påligger kommunene når det gjelder å legge til rette for innhold. Vi vet nemlig at det er veldig store forskjeller mellom kommunene med hensyn til hva slags skole som tilbys elevene. Dessverre er det ikke mulig å se forskjell på resultatene av nasjonale prøver når man kobler det opp mot økonomi. Om vi pøser masse penger inn i kommunesektoren, er det ikke sikkert at vi får bedre resultater ut i den andre enden.

Vi må stille krav – uavhengig av økonomiske ressurser – til Skole-Norge, til kommunene som drivere av skolen, for det vi klarer å se sammenhenger mellom, er hvordan kommunene organiserer skolene sine, og resultatene.

Noe av det vi kan se, er at der det mangler skolefaglige miljøer som kan være ressurser for skolelederne, er det svakere skoleresultater. Derfor er jeg generelt kritisk til en tonivåmodell i Kommune-Norge hvor dette ikke er kompensert for. Dessuten må små kommuner ta ansvaret for at de er svake når det gjelder akkurat det. Dette kan løses på andre måter enn at Stortinget pålegger kommunesammenføring, men det må tas på alvor. Man kan ikke bruke det som en sovepute, at man bare skal ha penger for å kompensere for det. Den løsningen vil ikke gi de resultatene vi ønsker, nemlig en bedre skole og bedre skoleresultater. Disse vurderingene må gjøres på lokalt plan, selv om det er vi som nasjonale politikere som skal legge føringene.

Vi har som mål – det er det mange her i salen som har sagt – at vi skal ha verdens beste skole, og vi skal ha høye ambisjoner. Men politikerne i alle norske kommuner må ta disse utfordringene mer på alvor og være seg sin rolle som skoleeiere bevisst, slik at alle norske elever, helt uavhengig av hvor de bor – om de bor i en stor kommune eller i en liten – tilbys en skole som er organisert på en slik måte at de får den beste muligheten til å utvikle sin kunnskap og møte voksenlivet.

Håkon Haugli (A) [13:55:21]: Iblant må vi løfte blikket. I går minnet fredsprisvinner Barack Obama oss på at fred er mer enn fravær av krig. Han sa også:

«Dette forsto de som skrev FNs menneskeretts-erklæring etter krigen. I kjølvannet av ødeleggelsen innså de at fred bare er et hult løfte hvis vi ikke beskytter menneskerettighetene.»

For mennesker i store deler av verden er det ingen selvfølge at man kan være den man er, eller si det man mener. Det er over 40 millioner flyktninger i verden. Mange av disse risikerer fengsel, tortur og kanskje dødsstraff på bakgrunn av hvem de er, eller hva de mener.

Norge har et ansvar for mennesker i nød. Det er dette som er bakgrunnen for den diskusjonen vi har i dag, om penger. Mennesker som er tvunget til å forlate sitt land, og som har behov for beskyttelse, skal få beskyttelse i Norge. Som representanten Lise Christoffersen minnet oss

på: Vi har alle et ansvar for å føre debatten på en måte som ikke krenker enkeltpersoner eller skaper grobunn for mistenkeliggjøring og fremmedfrykt. De fleste innvandre-re som kommer til Norge, er mennesker som har rett til å komme hit, og som vi har behov for i helsevesenet, på fiskeforedlingsfabrikken eller i bygg- og anleggsbransjen. Og mange av de flyktningene som kommer til Norge, får opphold, fordi de risikerer forfølgelse i sine hjemland.

Skal personer som trenger beskyttelse, få det, er det viktig at de som ikke fyller vilkårene, drar hjem. Forrige helg gjennomførte politiet en vellykket uttransportering av 30 irakere uten lovlig opphold i Norge. Alle disse hadde enten fått endelig avslag på søknad om opphold, eller de var vedtatt utvist som en følge av å ha begått lovbrudd i Norge.

Som justisministeren har redegjort for, legger Regjeringen stor vekt på at asylprosessen skal være rask og effektiv, og på å styrke returarbeidet. Begge deler er viktig. Det er et viktig signal at personer som har utreiseplikt, uttransporteres dersom de ikke reiser frivillig.

Vårt utgangspunkt er et helt annet enn Fremskrittspartiets, noe representanten Per-Willy Amundsens innlegg illustrerte på en tydelig måte. Arbeiderpartiet mener det er en selvfølge at Norge etterlever sine internasjonale forpliktelser, og at vi tar ansvar. Vi ser på et flerkulturelt samfunn som grunnleggende positivt, ikke som et problem.

Trond Helleland (H) [13:58:03]: Jeg vil helt til slutt bare komme med en stemmeforklaring.

Høyre har fremmet et forslag – forslag nr. 29 – som både representanten Christoffersen og statsråd Lysbakken har gitt gode forhåpninger om vil bli realisert. Så jeg ønsker at forslag nr. 29 blir omgjort til et oversendelsesforslag.

Venstre har fremmet tre forslag som er omdelt i salen. Høyre vil stemme imot forslagene nr. 31 og nr. 32 og for forslag nr. 33.

Så har representanten Holmås fremmet et forslag, som vi for så vidt støtter, men fordi vi vil stemme imot rammene, får vi likevel ikke lov til å stemme for det.

Presidenten: Representanten Trond Helleland har da gjort det forslaget han refererte til, om til et oversendelsesforslag.

Heikki Holmås (SV) [13:59:10]: Høyresiden gjør gjerne krav på at det er de som ser enkeltmenneskene, mens det er venstresiden som helt mister enkeltmenneskene av syne.

I debatten her i dag har Per-Willy Amundsen nok en gang bevist at Fremskrittspartiet er det eneste partiet som ikke ser enkeltmennesker, men bare ser tall på et papir. De ser tall når de snakker om flyktninger og asylsøkere – de ser ikke enkeltmenneskene. Jeg synes alltid det er spennende å ta diskusjonen om hvilke grunnleggende verdier vi skal basere det norske samfunnet på. Og jeg vet at Per-Willy Amundsen og jeg vil være uenig i en god del. Han vil i større grad stå for egoisme der jeg vil stå for solidaritet. Han vil i større grad stå for marked der jeg vil stå

for fellesskap. Vi vil komme til å ha den verdikampen. Det er det som gjør oss forskjellige, det er det som gjør oss til representanter for henholdsvis høyre- og venstresiden, men vanligvis pleier det å være et par ting vi er enige om. I oppramsinger fra Fremskrittspartiet er ikke alltid likestilling. Det er det hos meg, likestilling, demokrati, ytringsfrihet og menneskerettigheter er noe av det som ligger som fundamentale verdier i samfunnet. Den europeiske menneskerettskonvensjon ligger som et fundament for vår behandling av flyktninger. Den sier nemlig at vi ikke skal sende folk tilbake til det landet de kommer fra, hvis de risikerer å dø eller å få umenneskelig behandling.

For Per-Willy Amundsen og Fremskrittspartiet spiller dette åpenbart ikke noen rolle, for så lenge tallet på asylsøkere er så stort, ser vi ikke enkeltmenneskene, da er vi bare opptatt av å stramme inn. Det synes jeg er veldig greit atter en gang å få avklart, men jeg synes jo det er ganske trist. Jeg synes det er ganske ille at vi har en asyldebatt her i landet der den ene siden ikke er i stand til å se at vi har behov for å opprettholde de grunnleggende menneskerettighetene.

Den andre biten i dette spørsmålet handler om sammenhenger. Han utfordret jo justisministeren og barne-, likestillings- og inkluderingsministeren på akkurat det – ser man ikke sammenhengen mellom disse to tingene? Jo, men ser ikke Per-Willy Amundsen sammenhengen mellom situasjonen i verden og antall mennesker som søker om asyl? Ser ikke Per-Willy Amundsen at i en situasjon der det er krig på Balkan, vil det også komme flere asylsøkere til Norge? Mener han det ikke eksisterer noen sammenheng? Skal ikke Norge ta slike hensyn i hele tatt? Det er over 40 millioner flyktninger i verden, og noen ytterst få av dem kommer til Norge og søker om beskyttelse.

Til slutt vil jeg stille et spørsmål til Per-Willy Amundsen. Han utfordret ministeren på, og sa veldig klart fra i sitt innlegg om, at innstrammingene ikke virker. Nei vel – interessant. Betyr det at Per-Willy Amundsen kunne tenke seg å fremme et forslag om å oppheve de innstrammingene som ble foreslått, og som han mener ikke virker?

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [14:02:24]: Svaret på spørsmålet fra representanten Holmås er selvfølgelig nei. Problemet er at man ikke har dimensjonert de små tiltakene man har gjort i forhold til de enorme utfordringene man står overfor. Derfor har ikke asylpolitikken fungert.

Fremskrittspartiet blir utfordret på budsjettet, særlig fra statsråden, og man prøver å fremstille det som at dette er en usannsynlig politikk som vil føre til økt tilstrømming av asylsøkere. Det er selvfølgelig feil.

Det er altså ikke noe mer revolusjonerende i de tallene som Fremskrittspartiet legger til grunn i sitt alternative statsbudsjett, enn det Regjeringen selv la til grunn i sitt budsjett for 2008, opprinnelig, før asylstrømmen tok fullstendig av. Det er faktisk et normalbudsjett, etter alle begreper, slik vi har opplevd tilstrømming til Norge tidligere, med noen få unntak. Mer revolusjonerende er det ikke.

Derfor sier også Fremskrittspartiet at når vår politikk får fungere fullstendig og vår utlendingslov får fungere gjennom hele systemet, vil faktisk budsjettet bli enda mer redusert – vi snakker om 2011 og 2012. Dette er altså ikke mer oppsiktsvekkende enn 2008-tall. Det er fordi Fremskrittspartiet fører en helt annen politikk. Men det er heller ikke mer oppsiktsvekkende enn den politikken som føres i vårt gode naboland Danmark. De har en helt annen asyltilstrømming enn det Norge opplever, fordi man over lengre tid har hatt en annen tilnærming når det gjelder humanitært grunnlag, i forhold til familieinnvandringsregler, som har gjort at man har holdt igjen, mens Norge har hatt en ekstremt stor økning.

Det er altså ikke slik som enkelte prøver å fremstille det, at dette handler om å nekte reelle flyktninger. Jeg konstaterer at det fremdeles er sånn at det store flertall av de som kommer til Norge og søker asyl, ikke oppfyller vilkårene i Flyktningkonvensjonen. Det er et faktum. Å prøve å fremstille dette som om man prøver å nekte reelle flyktninger, er selvfølgelig ikke riktig.

Fremskrittspartiet står bak Flyktningkonvensjonen, og det har vi faktisk fortsatt tenkt å gjøre, men det er et betydelig handlingsrom for enhver regjering og et hvert storting å manøvrere i innenfor de konvensjonene Norge er forpliktet av. Danmark er tilknyttet nøyaktig de samme konvensjonene som Norge, men de praktiserer altså en helt annen flyktningpolitikk. Mer voodoo enn det er det altså ikke.

Statsråd Knut Storberget [14:05:32]: Når det gjelder Fremskrittspartiets politikk på dette området, skiller den seg ikke bare fra politikken til alle de andre partiene i Stortinget, men den skiller seg fra Fremskrittspartiets politikk på en del andre områder, hvor man ikke bruker denne typen budsjettering.

Å legge til grunn i justissektoren som sådan at alle tiltak som Fremskrittspartiet har foreslått, både på lov og forskrift, for å redusere kriminalitet, ville gitt mindre kriminalitet, og så komme og foreslå mindre penger til politiet fordi det ikke er så mye behov for politiet, ikke så mye behov for fengselsplasser, fordi politikken ville gitt mindre kriminalitet, det gjør man ikke i justissektoren. Men på dette området tillater man seg å gjøre det. Det er jo det representanten Per-Willy Amundsen ikke svarer på. Man går faktisk så langt at man halverer driften til UDI, og kutter såpass mye på Audun Lysbakkens budsjett når det gjelder integrering og bosetting, at man faktisk kommer under det antallet som faktisk skal bosettes. Det mener jeg ikke er seriøs budsjettering. Det synes jeg ikke dette feltet fortjener, fordi hvis vi skal klare å redusere asylankomsten til Norge, er et av våre aller viktigste virkemidler at vi får behandlet søknadene.

Hvis det går et rykte i utlandet, og et velbegrunnet sådant, om at her kutter vi så mye at vi ikke klarer å behandle alle søknadene, er jeg redd for at det er en stor in-vitt til ubegrunnede asylsøkere. Det er derfor jeg mener, med godt belegg, at Fremskrittspartiets forslag til budsjett vil gi flere ubegrunnede asylsøkere. Det at folk ikke får plass på mottak, ikke får egen bolig, ikke tar del i integre-

ring, vil også gi økt kriminalitet. Det er også noe man må ta ansvar for når man skal lage regnskap for denne typen politikk. I så måte er ikke dette «et normalbudsjett», som man nærmest beskriver det som, ut fra at man et år hadde et «normalt» antall som kom til Norge. Dette svinger jo. Vi vet jo antallet, og vi vet noenlunde nivået, hvor vi ligger nå, og hva vi har behov for til neste år. Så får vi justere om det blir noen endringer. Fremskrittspartiets forslag er ikke et normalbudsjett, det er et «unormalbudsjett».

Presidenten: Presidenten legger til grunn at statsråd Storberget snakket om *statsråd* Audun Lysbakkens budsjett. Jeg tror det er *statsråden* som har et budsjett og ikke Audun Lysbakken.

Representanten Per-Willy Amundsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per-Willy Amundsen (FrP) [14:08:23]: Jeg synes ikke statsråden skal slippe unna med den type virkelighetsbeskrivelse han begir seg inn på.

Jeg gjentar: Med en helt annen politikk og en mye strengere politikk vil langt færre søke å misbruke asylinstituttet, som faktisk er det svært mange gjør under dagens liberale regime, som føres av den rød-grønne regjeringen.

Med langt flere uttransporteringer hadde vi også redusert antallet som sitter og opptar plasser på norske asylmottak. Det sitter i dag over 3 000 mennesker og opptar plasser på norske asylmottak, mennesker vi kunne ha returnert og dermed også frigjort plasser. Dette handler om hva slags politikk man implementerer.

Grunnen til at vi står i denne situasjonen i dag og har store utfordringer på dette feltet, er nettopp politikk. Fordi den rød-grønne regjeringen har liberalisert norsk asylpolitikk, opplever vi en historisk tilstrømming. Vi slår alle rekorder, og er blant de landene i verden som tar imot flest asylsøkere sett i forhold til innbyggertallet.

Presidenten: Representanten Heikki Holmås har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Heikki Holmås (SV) [14:09:40]: Vi kan ikke la Per-Willy Amundsen få siste ordet i en så viktig debatt som dette. Derfor føler jeg behov for å si følgende: Per-Willy Amundsen sier at han følger Flyktningkonvensjonen, og så antyder han at alle de som ikke får opphold under Flyktningkonvensjonen, misbruker asylinstituttet på grunn av at den rød-grønne regjeringen fører en naivistisk – naiv noen ganger, eller liberalistisk, liberal, kall det hva du vil – asylpolitikk i andre sammenhenger.

Det er slik at det er flere konvensjoner enn én som regulerer hva slags mennesker vi skal beskytte. Jeg antar at Per-Willy Amundsen vet – han kan jo nikke hvis han vil – at menneskerettighetene og Den europeiske menneskerettighetskonvensjon fungerer som det som gir opphold på humanitært grunnlag av beskyttelsesgrunner i veldig stor grad. Det kan også være andre konvensjoner, men det er den som i all hovedsak regulerer dette. De menneskene

som får opphold etter denne konvensjonen, har like mye rett til beskyttelse som de som får det etter Flyktningkonvensjonen. Det er ikke slik at folk som får opphold, misbruker asylinstituttet. Leser du avslagene, ser du at det er veldig mange av de menneskene som ikke er grunnløse asylsøkere, men de når ikke opp. De har et beskyttelsesbehov, men ikke så stort at de går over den grensen som gir opphold i landet.

Statsråd Audun Lysbakken [14:10:59]: Med fare for å sørge for at representanten Amundsen likevel får siste ordet, hadde jeg behov for å legge til et par ting.

Det er ganske spesielt at vi får denne gjentakelsen av at Fremskrittspartiets budsjettering er realistisk, når vi ser på hva de faktisk foreslår på bosettingssiden. Et kutt på 1,2 milliarder kr i integreringstilskuddet kommer på toppen av en nedleggelse av IMDi, som altså er det direktoratet som har ansvaret for å utøve politikken. Det som blir sagt her om at får man ned tilstrømmingen av antall søknader, så går dette opp, er direkte feil, fordi det dette er snakk om, er søknader som allerede er innvilget – flyktninger som allerede er i Norge, og som skal bosettes. Fremskrittspartiets kutt på 1,2 milliarder kr er mer enn integreringstilskuddet for nye bosatte i 2010. Det betyr i praksis at Fremskrittspartiet forutsetter at ingen nye skal bosettes i 2010. Det må bety at en regner med at flyktninger som allerede har fått opphold i Norge, kommer til å ombestemme seg og reise frivillig hjem i 2010. Jeg finner det relativt urealistisk, og hvis det er forutsetningen, er det i sannhet useriøs budsjettering som er bedrevet av Fremskrittspartiet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1172)

Sak n r. 2 [14:12:28]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Kommunal- og regionaldepartementet (Innst. 78 S (2009–2010), jf. Prop. 43 S (2009–2010))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1183)

Sak n r. 3 [14:12:45]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. 80 S (2009–2010), jf. Prop. 42 S (2009–2010), kap. 651, 652, 690, 3651, 3653 og 3690)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1184)

Sak nr. 4 [14:13:02]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i lov om Statens Pensjonskasse, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere (tidsbegrenset unntak fra avkortingsregler) (Innst. 79 L (2009–2010), jf. Prop. 34 L (2009–2010))

Hilde Magnusson Lydvo (A) [14:13:35] (ordfører for saken): Svineinfluensaen har også kommet til Norge, og mange har blitt syke. Komiteen legger i dag enstemmig fram en lovendring i lov om Statens Pensjonskasse, lov om pensjonsordning for helsearbeidere. Svineinfluensaen vil kunne føre til at vi i en begrenset periode vil ha behov for ekstra personell i helsesektoren. Pensjonert helsepersonell vil måtte bidra når vi har manko på helsepersonell.

Komiteen ønsker ikke at disse skal få avkorting i pensjonen sin når de bidrar med sin kompetanse i denne spesielle situasjonen. Dette er et tidsbegrenset unntak fra avkortingsreglene, og vil gjelde til 1. juli 2010.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 1185)

Sak nr. 5 [14:14:22]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. 77 S (2009–2010), jf. Prop. 49 S (2009–2010))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1185)

Sak nr. 6 [14:14:39]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lov om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem (Innst. 54 L (2009–2010), jf. Prop. 9 L (2009–2010) og Ot.prp. nr. 109 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter innlegg fra statsråden innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [14:15:27] (ordfører for saken): Prop. 9 L er et lovforslag som en samlet komité står bak. Det er likevel kommet inn noen merknader fra opposisjonen som jeg regner med at de enkelte partier vil utdype, om de føler for det.

Lovforslaget har til hensikt å legge til rette for at en yrkesgruppe som ikke er arbeidstakere etter arbeidsmiljøloven, skal få en pensjonsordning. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har vurdert flere løsninger, og de har kommet fram til at det mest hensiktsmessige er å lage en ny lov for å kunne gi oppdragstakere tilfredsstillende pensjonsrettigheter.

Lovforslaget gjelder de statlige beredskaps- og familiehjemmene. Deres oppgave er å ta imot barn som har behov for plassering på grunnlag av vedtak etter barnevernsloven kapittel 4. Beredskapshjem skal ha særskilt kompetanse på å ivareta barns særlige behov som følge av at de blir akutt plassert, mens familiehjem skal ha særskilt kompetanse på å ivareta barn med behov for oppfølging utover det ordinære på grunn av særlige utfordringer. Etter oppdragstakers avtale med staten forpliktes hjemmene til å være tilgjengelige for å motta barn på kort varsel.

Jeg vil understreke at statlige fosterhjem har en annen rolle enn kommunale fosterhjem. De kommunale fosterhjemmene skal i utgangspunktet ikke ta hånd om barn med så store utfordringer som dem som de statlige fosterhjemmene tar imot, og de har andre ansettelsesforhold enn de statlige fosterhjemmene.

Det overordnede hensynet må hele tiden være at de statlige beredskaps- og familiehjemmene organiseres og drives til barnets beste. Dette er familier som skal ta seg av barn i en vanskelig og sårbar fase i livet. Det er derfor nødvendig at det legges til rette for gode ordninger for dem som tar på seg en slik viktig samfunnsoppgave.

Komiteen vil understreke at den ser en klar sammenheng mellom barnets beste og stabile sosiale ordninger for oppdragstakere, herunder en god pensjonsordning.

I disse sakene vil oppdragstaker i oppdragskontrakten ikke ha mulighet til å ta annet arbeid ved siden av oppdraget. Dette er et viktig moment for å gi oppdragstakerne en pensjonsordning, ettersom de hindres i å ha annet arbeid.

Komiteen ser at en pensjonsordning også kan være et virkemiddel for å rekruttere nye oppdragstakere.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil framheve at vi mener lovforslaget som foreligger, på en god måte ivaretar beredskaps- og familiehjemmenes uavhengighet som oppdragstakere.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:18:21]: Det er store utfordringer knyttet til rekruttering av familier til beredskaps- og familiehjem. Det er nødvendig at det tilbys gode ordninger for familier som påtar seg den viktige samfunnsmessige oppgaven å bistå barn og unge i kritiske og vanskelige livssituasjoner.

Statlig regional barnevernsmyndighet har ansvaret for rekruttering og formidling av fosterhjem, og for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiled-

ning. Pr. 31. januar 2009 var det 115 barn og unge med vedtak om plassering i fosterhjem som ventet på et fosterhjem, og ytterligere 619 barn og unge var meldt til fosterhjemstjenestene som aktuelle for fosterhjemsplassing.

Ved valg av fosterhjem skal det legges avgjørende vekt på hensynet til hva som er best for det enkelte barn, og i den sammenheng skal det vurderes om plassering hos biologisk familie er mulig.

Det er viktig å ha et bredt utvalg av fosterfamilier for å få til en god og varig plassering. Derfor er det viktig at rekruttering av fosterhjem blir bedre, bl.a. gjennom økt informasjon og en bedring av rammevilkårene til fosterhjemmene. Derfor støtter også Kristelig Folkeparti Regjeringens forslag.

Regjeringen har inngått en samarbeidsavtale med KS, tidligere Kommunenes Sentralforbund, om utvikling av barnevernsområdet. Avtalen skal bidra til mer helhetlig arbeid for å nå målet om at utsatte barn og unge skal få hjelp til rett tid. De kommunale tjenestene for utsatte barn og unge skal styrkes med bedre kapasitet, samarbeid og kompetanse. Mitt budskap er at i den sammenhengen er det viktige at også rammevilkårene for kommunale fosterhjem blir forbedret. Men vi støtter, som sagt, Regjeringens forslag i denne saken.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet i sak nr. 6. (Votering, se side 1187)

Sak nr. 7 [14:20:56]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover (Innst. 55 L (2009–2010), jf. Prop. 10 L (2009–2010) og Ot.prp. nr. 101 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter innlegg fra statsråden innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [14:22:12] (ordfører for saken): Prop. 10 L er en oppfølging av forslaget til lovendring i Ot.prp. nr. 101 for 2008–2009 fra forrige valgperiode. Ot.prp. nr. 101 ble ikke ferdigbehandlet da. Forslaget kommer derfor tilbake til Stortinget med noen tilleggsendringer på ulike områder i lov om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover.

Lovforslaget omhandler flere ulike forhold i lov om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover. Blant annet ser lovforslaget på om likestilling av enkers og enkemenns

pensjon er i samsvar med EØS-avtalen. Det gjelder deler av statsråders pensjonsordning, pensjonsordning for apotekvirksomhet og pensjonsordning for sykepleiere – for å nevne noen.

Komiteen står samlet bak flere av lovforslagene fra Regjeringen. Et flertall i komiteen står bak alle lovforslagene, med unntak av Fremskrittspartiet, som ønsker å stemme mot noen. Det regner jeg med at Fremskrittspartiet vil redegjøre for, og jeg regner med at Kristelig Folkeparti vil redegjøre for det forslaget de innleverte i går.

Åge Starheim (FrP) [14:23:31]: Denne saka dreier seg om endringar i lov av 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover.

Vi i Framstegspartiet stiller oss heilt uforståande til enkelte av dei føreslåtte endringane og den tenkinga departementet har lagt til grunn for desse.

Det er heilt uforståeleg for oss i Framstegspartiet at det vert gjort endringar som gir det resultat at opptente rettar etter lov om Statens Pensjonskasse vert fjerna med tilbakeverkande kraft.

Pensjonssystemet er eit forhold mellom to partar. Pensjon er eit langtidshold. Tillitsforholdet mellom desse partane er uhyre viktig. Kva slags tillit kan arbeidstakarane/pensjonistane ha til eit system dersom den eine parten einsidig meiner å ha rett til å endre på vilkåra etter at ein pensjon er opptent heilt eller delvis?

Statsminister Stoltenberg har uttalt at det bør verte betre samsvar mellom det ein betalar, og det ein får igjen som pensjon. Kvifor gjer statsministeren og resten av Regjeringa det stikk motsette, noko som denne saka viser?

Menn som vart medlemmer av Statens Pensjonskasse før 1. oktober 1976, har opptent rett til etterlatnepensjon med særrettar og burde kunne forvente at den enkja dei eventuelt etterlèt seg, vil nyte godt av opptente rettar. Særordninga gjeld menn som vart medlemmer av Statens Pensjonsfond før 1976. Alle desse har i dag minst 33 års opptening dersom dei framleis står i jobb i offentleg verksemd. For desse vil det etter Framstegspartiet sitt syn vere heilt urimeleg å ta frå mannen, som altså har hatt denne retten i minst 33 år, moglegheita til at denne retten kan nyttast, og som desse har stolt på skulle bestå.

Framstegspartiet meiner også at opptente rettar til uføre- og etterlatnepensjon og avgrensingar basert på sjukdom ikkje kan fjernast med tilbakeverkande kraft.

Framstegspartiet stiller seg heller ikkje bak forslaget om å fjerne med tilbakeverkande kraft opptente rettar knytte til likebehandling av enkjer og enkjemenn.

Framstegspartiet kan heller ikkje støtte å fjerne opptente rettar knytte til pensjonsordninga for sjukepleiarar. Etter Framstegspartiet sitt syn kan ein ikkje fjerne rettar for desse med tilbakeverkande kraft.

Basert på at Framstegspartiet alltid har beskytta opptente rettar og gått mot lovendringar med tilbakeverkande kraft, vil Framstegspartiet røyste mot Regjeringa sine endringsforslag der opptente rettar etter lov om Statens Pensjonskasse vert fjerna med tilbakeverkande kraft.

Eit viktig spørsmål melder seg: Kan staten ved ny lovgeving springe frå sine pensjonslovnadar som det allereie

er betalt for, og dermed late vere å betale rekninga når ho kjem, og samtidig halde oppe tilliten til pensjonssystemet? Framstegspartiet sitt svar er nei.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:27:11]: Etter at komiteen avga innstilling, er jeg blitt oppmerksom på at denne saken har flere sider og er mer komplisert enn den kanskje først så ut til.

Det er nødvendig å gå litt tilbake i tid – se på forhistorien og se på enke- og etterlattepensjonen med historiske briller. Alle partier på Stortinget har en lang forhistorie her. På slutten av 1980-tallet og begynnelsen av 1990-tallet var dette et stadig tilbakevendende tema i Stortinget. Til og med Riksrevisjonen hadde merknader flere år i Dokument nr. 1 om at regelverket ikke ble rett praktisert. Etter mye om og men, meldinger og proposisjoner, anmerkninger fra Riksrevisjonen, dommer i Trygderetten og den såkalte Bjøranneset-saken, med dom i lagmannsretten, ble lovverket endret i flere runder i Stortinget, og enkene fikk de rettighetene de hele tiden egentlig skulle ha hatt i forhold til samordning og egen opptjent pensjon. Det ble også gitt etterbetaling. Flertallet i Stortinget satte en grense ved dem som var blitt enker etter menn som var medlemmer av pensjonskassen før 1. oktober 1976. Endringene Stortinget gjorde på 1980- og 1990-tallet, skapte ro rundt enkepensjonene, og rettighetene ble fastslått.

Det vi nå er i ferd med å gjøre, er å endre på disse rettighetene. Det gjøres fordi EØS-avtalen pålegger oss å la mennene omfattes av ordningen hvis ikke kvinner også fratas rettighetene. Jeg synes ikke det er problematisk at utvidelsen for menn begrenses til å gjelde fra 1994. Det kan også godtas at kvinner og menn som i framtiden gifter seg med menn og kvinner som ble medlemmer før 1. oktober 1976, ikke skal bli omfattet av ordningen. Det som er vanskelig å forsvare, er å frata kvinner som er under 55 år, den retten de i dag har hvis de blir enker.

Da stortingsflertallet i 1992 satte grensen ved 1. oktober 1976, var det med full viten om at kvinners yrkesdeltakelse hadde økt og ville øke mer i framtiden. Ja, de store kostnadene man så for seg i framtiden, var en av grunnene for ikke å la flere omfattes av den daværende lovendring, men begrense det til den gruppen som det var blitt begått feil mot. I proposisjonen siteres noe fra Justisdepartementets lovavdelings uttalelse:

«Vi er derfor under en viss tvil tilbøyelig til å anta at en opphevelse eller endring av særordningen for kvinner som er under 55 år når endringen trer i kraft, vil gå klar av Grunnloven § 97. Setter man grensen ved 50 år, reduseres tvilen.»

Denne uttalelsen tyder på at Lovavdelingen ikke har vært sikker i sin sak, og jo eldre kvinnene er ved lovfastsettelsen, jo mer usikre er de på grunnlovsvernet.

Jeg har noen spørsmål til statsråden: Er usikkerheten så stor som denne uttalelsen gir uttrykk for? Og sett i historiens lys: Er de grenselinjer som nå settes, slik at vi ikke risikerer at det vil komme nye og lange runder i rettsapparatet?

Arbeidsgiverorganisasjonene problematiserer kostnadene lovendringene medfører for andre enn staten. Hvilke

kostnader vil lovendringene medføre for andre pensjonsordninger? Må man også for alle ordningene som omfattes av overføringsavtalen, gjøre de endringene som nå vedtas? Hva blir kostnaden for staten og andre pensjonsordninger, bl.a. kommunenes pensjonskasse, dersom grensen for etterlattepensjonen ikke settes ved personer som er under 55 år, men i stedet utvides til å gjelde også for menn som var medlem av Pensjonskassen før 1. oktober 1976?

Dette er spørsmål som jeg har stilt, og som jeg håper jeg kan få gode svar på.

Jeg vil til slutt ta opp det forslaget fra Kristelig Folkeparti som er omdelt i salen, og jeg vil anbefale mitt parti å stemme for dette forslaget og imot forslaget fra Regjeringen knyttet til dette punkt.

Presidenten: Representanten Geir Jørgen Bekkevold har tatt opp det forslaget han refererte til.

Heikki Holmås (SV) [14:32:14]: Dette er en sak som ligger over fra forrige storting, og som har fått nytt nummer og ny gjennomgang.

Det er ingen tvil om at saken har tatt en veldig positiv vending, ved at vi sørger for å likestille menn og kvinner – og det å likestille menn og kvinner er jo en bra ting, det er i hvert fall jeg tilhenger av – og det er en positiv utvikling. Det gir en del rettigheter for menn til å opp tjene de samme rettigheter som enker – eller som enke-menn som det enker har som enker. Jeg synes denne utvidelsen er bra. Det er ingen tvil om at det er helt rimelig og helt greit å avgrense det tidsrommet som man opparbeider seg disse rettighetene på, til etter at EØS-avtalen trådte i kraft. Så kan vi selvfølgelig alltid diskutere om vi som storting burde ha tenkt på dette tidligere og sørget for at menn hadde de samme rettighetene. Det har vi altså ikke gjort, og da sørger vi nå for å få det på plass i denne loven.

Den andre siden av saken er det som gjelder innskrenkninger av i større eller mindre grad allerede opparbeidede rettigheter. Jeg er enig med Kristelig Folkeparti når de sier at de synes det er uproblematisk at kvinner som i dag ikke er gift med menn, ikke skal opparbeide seg disse rettighetene. Så er det for oss som stortingsrepresentanter viktig å ha drøftet og tenkt igjennom alle forhold som ligger rundt det å innskrenke for dem som er under 55 år, og som på det tidspunktet gjerne i utgangspunktet ville vært temmelig unge da denne lovendringen trådte i kraft i 1976. Det er klart at det er en vanskelig avveining, for det handler om å sørge for å balansere forholdet mellom kvinner og menn, slik at man får like rettigheter. Men etter en helhetsvurdering og etter de rundene som er gått, både i regjering og i det brede flertallet her i salen, er stortingskomiteen kommet fram til at det er en innskrenkning som vi mener det er riktig å foreta for å sørge for at lovverket i Norge er i tråd med det Den europeiske menneskerettighetsdomstol krever.

Så skal vi alltid legge oss på minne når denne type saker kommer opp, at det er viktig nettopp å ta denne type grunnleggende drøftelser i Stortinget – både i komité og i stortingsssal – i spørsmål som angår Grunnloven § 97.

Statsråd Rigmor Aasrud [14:35:14]: Jeg ble stilt noen direkte spørsmål, som jeg skal prøve å svare på.

Jeg synes representanten Heikki Holmås redegjorde godt for sakens dilemmaer. Det er ingen tvil om at når en skal gjøre endringer i Grunnloven, er grunnlovsvernet i Norge sterkt, og det er viktig at man gjør riktige avveininger.

Jeg kan forsikre representanten Bekkevold om at vi har gjort grundige vurderinger. Vi har en 19 siders utredning fra Lovavdelingen i Justisdepartementet, som vurderer sakens forskjellige sider, og vi mener denne saken er innenfor det som det er mulig å gjøre med hensyn til Grunnlovens bestemmelser. Det er jo slik at når man gjør disse vurderingene, er det bestandig en viss usikkerhet knyttet til det. Og det endelige utfallet vil eventuelt måtte avgjøres i retten. Men vi mener at de vurderingene som ligger til grunn, og de vurderingene vi har fått fra Lovavdelingen, tilsier at dette er innenfor det handlingsrommet vi har.

Så til de spørsmålene som ble reist om overslagsvirkosomheter, som jeg fikk spørsmål om, og hva det vil bety i forhold til andre avtaler. Det er slik at dette er et lovverk; det er en lov som skal endres. Når det gjelder andre tariffområder, er dette i hovedsak knyttet til de tariffavtalene som foreligger, så det vil da være avhengig av de forhandlingene som gjøres mellom partene, dersom man gjør tilsvarende endringer i forhold til de pensjonsavtalene som ligger der. Det finnes en tariffavtale som dekker KS-området. Andre ordninger er ikke avtalefestet gjennom tariffavtaler, men staten har dette avtalt gjennom lov om offentlig tjenestepensjon.

Det er blitt gjort noen overslag, og det er ganske vanskelig for oss å gjøre de overslagene, for vi har ikke oversikt i våre registre om sivilstatus på de medlemmene som er i Statens Pensjonskasse – heller ikke i andre pensjonskasser, så det må bli grove overslag.

Det man har gjort når det gjelder kommunalt område, tilsier et overslag på om lag 235 mill. kr, gitt det forslaget som ligger i lovproposisjonen med avgrensningen til 55 år.

Det har også vært gjort beregninger i forhold til at man ikke gjør endringer, men lar menn få samme rettigheter som det kvinner har. Da vil kostnadene for staten være om lag ti ganger så store som det man anslår i dag, altså opp mot 2 milliarder kr. Det er grunn til å tro at noe av samme forholdet vil gjelde for kommunal sektor. Da er vi altså oppe i kostnader på over 4 milliarder kr.

Så til det forslaget om endringer som Kristelig Folkeparti har fremmet i dag. Slik jeg forstår det forslaget, må man da likestille menn og kvinner på 50 år. Det vil medføre at mange menn vil få nye rettigheter, og kostnaden for det vil netto på årsbasis være rundt 40 mill. kroner. Kapitalisert i det som er forventet levealder, ligger kostnadene da på mellom 500 mill. kr og 600 mill. kr. Det er betydelige summer, og jeg vil i hvert fall ikke anbefale stortingsrepresentanter å stemme for et sånt forslag. Der bruker vi veldig mye penger på en gruppe mennesker som i alle fall ikke hadde noen forventninger om å få en sånn økning i sine pensjoner.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [14:39:17]: Etter Framstegspartiet sitt syn dreier denne saka seg om både moral og avtale. Framstegspartiet vil hevde at det er umoralsk å gjøre som Regjeringa har gjort. Når statsråden også innrømmer at det har vore sterk tvil, det har vore mange rundar fram og tilbake, så er det ei vanleg oppfatning blant folk flest at er det stor tvil, så skal tvilen komme – eg heldt på å seie – tiltalte til gode. Vi i Framstegspartiet meiner også at dette er i strid med Grunnlova. Er ikkje statsråden redd for at det her vil komme eit ras med rettssaker som det kan vere stor fare for at staten vil tape? Vil ikkje statsråden då tenkje seg om ein gong til før ein gjennomfører det?

Statsråd Rigmor Aasrud [14:40:21]: Som jeg sa i mitt hovedinnlegg, har det vært en viss tvil når det gjelder endringer som er knyttet til Grunnloven § 97. Det tror jeg det bestandig er, men vi har altså gått en grundig runde med Justisdepartementet, som er helt vanlig når departementet utreder den type saker. Ut fra de vurderingene og den bistand vi har fått fra Lovavdelingen i Justisdepartementet, mener vi dette er innenfor det handlingsrommet vi har i forhold til Grunnloven § 97. Men jeg vil understreke, som jeg sa i mitt hovedinnlegg, at det bestandig er en viss usikkerhet knyttet til den type saker, og det vil man ikke få avklart før saken eventuelt har vært i en rettssak.

Michael Tetzschner (H) [14:41:06]: Til disse stadi-ge henvisningene til at loven nærmest skal reddes av domstolsapparatet: Jeg mener at Stortinget som lovgivende instans i vår forfatning må gi lover med en større margin til usikkerhet når det gjelder sentrale grunnlovsbestemmelser.

Jeg følte meg litt uroet ved statsrådens ordvalg, kanskje særlig i svaret på den foregående replikken. Jeg har derfor lyst til å høre om statsråden kan bekrefte at hun etter beste skjønn og overbevisning står inne for at dette er en lovgivning som skjærer klar av tilbakevirkningsforbudet i Grunnloven § 97.

Statsråd Rigmor Aasrud [14:42:00]: Regjeringen har gjort grundige vurderinger av saken. Vi mener vi er innenfor det handlingsrommet som Grunnloven § 97 gir oss. Når jeg likevel har uttrykt en viss usikkerhet knyttet til det, er det fordi jeg mener at den type usikkerhet gjelder de aller fleste saker som berører Grunnloven. Men ut fra grundige vurderinger mener vi at vi er innenfor det skjønnnet som vi kan ha, og mener at 55 år er en grei grense å sette ut fra det vi mener. Vi har fått god hjelp fra Lovavdelingen i Justisdepartementet, men vi har selvsagt også foretatt egne vurderinger av dette, og Regjeringens oppfatning er at vi er innenfor det som er mulig.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:42:46]: Jeg vil også ta tak i det som har med § 97 å gjøre og bare gjenta det som Lovavdelingen selv sier. De sier:

«Vi er derfor under en viss tvil tilbøyelig til å anta at en opphevelse eller endring av særordningen for kvin-

ner som er under 55 år når endringen trer i kraft, vil gå klar av Grunnloven § 97.»

Og så sier de også:

«Setter man grensen ved 50 år, reduseres tvilen.»

Her er det en usikkerhet. Ser ikke statsråden for seg at det nå kan komme en serie med rettssaker knyttet til denne saken?

Statsråd Rigmor Aasrud [14:43:33]: Det vil jeg ikke spekulere i. Når Regjeringen har lagt fram saken, med de vurderingene som er gjort, mener vi det er, som jeg har gjentatt flere ganger, innenfor det handlingsrommet vi har i forhold til loven. Men det er klart at vi kan ikke på forhånd garantere at det kommer rettssaker eller ikke. Det vil bare tiden videre vise. Men vi mener på bakgrunn av den grundige vurderingen som er gjort av oss og av Lovavdelingen i Justisdepartementet, at dette er innenfor de forsvarlige rammene hvor vi mener at en sånn sak kan legges fram.

Presidenten: Replikordskiftet er da avsluttet.

Gjermund Hagesæter (FrP) [14:44:36]: Eg kan vel ikkje seie at eg blei roleg med tanke på Grunnloven § 97 i denne saka. Ein pleier alltid å ha ei haldning til kva som er lovleg og ikkje lovleg. Dersom ein f.eks. har den minste tvil om ein har promille eller ikkje, lèt ein vere å køyre bil. Dersom det er den minste tvil om noko er lovleg eller ulovleg, lèt ein vere å utføre den handlinga. Det bør gjelde for alle, både enkeltpersonar og bedrifter i Noreg.

Men når det gjeld Regjeringa, kan ein balansere på grensa av kva som er lovleg eller ikkje i forhold til Grunnloven. Det synest Framstegspartiet er uheldig. Eg skal ikkje gå inn på alle desse punkta på nytt. Representanten Starheim har på ein grundig og god måte gått gjennom kva Framstegspartiet meiner når det gjeld desse innstrammingane som det her er snakk om.

Det som eg har lyst til å gjere merksam på, er at samtidig som nesten alle grupper får forverra pensjonsvilkår, altså dårlegare pensjon, er det ei gruppe som skal få betra pensjonsvilkåra. Dei skal få dobla pensjonsnivået, og dei skal også få redusert oppteningstida, frå 30 til 20 år. Det gjeld «ledsagere» i utanrikstenesta. Det er ganske uforståeleg, i alle fall for Framstegspartiet, korleis det kan ha seg at samtidig som nesten alle grupper får dårlegare vilkår, skal ein betre vilkåra så dramatisk for denne gruppa – altså ei dobling av pensjonen og redusert oppteningstid, frå 30 til 20 år. Det tyder på at statsminister Jens Stoltenberg og utanriksminister Jonas Gahr Støre ønskjer å gi eit gode til sine vener i utanrikstenesta, og det kjem ikkje klart fram kva som eigenleg er grunngevinga for det.

Framstegspartiet vil i alle fall stemme imot dette. Vi synest det er uklokt, vi synest det er uheldig, og vi har lita forståing for dette forslaget.

Til slutt vil eg også seie at vi vil be om ei punktvis avstemming, slik at Framstegspartiet får anledning til å stemme for det vi er for, og imot det vi er imot.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7. (Votering, se side 1188)

Sak nr. 8 [14:47:32]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i utlendingsloven (Innst. 76 L (2009–2010), jf. Prop. 30 L (2009–2010))

Lise Christoffersen (A) [14:47:57] (ordfører for saken): Da Stortinget i januar 2009 vedtok nytt kap. 13 i utlendingsloven, betydde det samtidig iverksetting av direktivet om EØS-borgeres og EFTA-borgeres og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium. I proposisjonen vi behandler i dag, foreslås noen endringer i kap. 13, først og fremst lovtekniske, men også noen materielle.

EØS-borgere og familiemedlemmer har oppholdsrett i Norge. Andre lands borgere må ha oppholdstillatelse. Når det skal søkes om familiegjenforening etter lovens kap. 6 med personer med oppholdstillatelse, har utlendingsmyndighetene som ledd i saksbehandlingen rett til å innhente opplysninger om referansepersonen har mottatt sosialhjelp. Nå foreslås det at samme rett skal gjelde for personer med oppholdsrett etter kap. 13. En enstemmig komité gir sin tilslutning til forslaget.

Det samme gjelder forslaget om at tidligere vedtatte regler om rask iverksetting av vedtak om bortvisning og utvisning for utlendinger uten oppholdstillatelse utvides til også å gjelde utlendinger uten oppholdsrett. Komiteen legger til grunn at rettssikkerheten i begge situasjoner skal ivaretas gjennom konkrete vurderinger av den enkelte sak.

Videre inneholder den nye utlendingsloven bestemmelser om straff i form av bøter eller fengsel for brudd på en rekke bestemmelser i den nye loven. Disse foreslås også å gjelde for EØS- og EFTA-borgere. Komiteen er enig i det. Samtidig er det på denne listen føyd til noen av de andre bestemmelsene i kap. 13. Det gjelder brudd på registreringsplikten etter § 107, krav om søknad om oppholdskort etter § 118 og forsøk på brudd eller brudd på innreiseforbudet etter § 124. Sistnevnte var også falt ut ved en feil i det opprinnelige forslaget til lovendringer i proposisjonen, men er korrigert og tatt inn i riktig versjon i komiteens innstilling.

Som følge av arbeidet med ny forskrift til kap. 13 foreslås det at det gis adgang til å tilbakekalle registreringsbevis, oppholdskort, varig oppholdsbevis og varig oppholdskort når det foreligger bort- eller utvisningsgrunn, eller når oppholdsretten er tilegnet med uriktige opplysninger eller fortielser. En enstemmig komité støtter også de forslagene.

Det er også foreslått en frist på sju dager for å reise bortvisningssak for EØS-borgere uten oppholdsrett, men at utvisning likevel kan skje etter fristen hvis det foreligger forhold som gir grunnlag for utvisning. En enstemmig komité slutter seg også til dette.

Komiteen ser det som positivt at det gjennomføres en enkel nettbasert registreringsordning, og slutter seg for øvrig enstemmig til de forslagene som er fremmet i proposisjonen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 1190)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Stortinget skal da votere i sakene nr. 1–8 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det framsatt 34 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 3–14, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
 - forslagene nr. 15–25, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 26, fra Trond Helleland på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 27–30, fra Trond Helleland på vegne av Høyre
 - forslagene nr. 31–33, fra Trine Skei Grande på vegne av Venstre
 - forslag nr. 34, fra Heikki Holmås på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- Forslagene nr. 1–30 er inntatt i innstillingen på sidene 69 og 70, mens forslagene nr. 31–34 er omdelt på representantenes plasser i salen.

Forslag nr. 29, fra Høyre, er under debatten gjort om til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å videreføre støtten til Senter for flerkulturell verdiskaping.»

Presidenten foreslår at dette forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering – og anser det som bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 31, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å utsette opphevingen av husleiereguleringsloven til 1. juli 2010.»

Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 92 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.00.29)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 32, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en sak om hvordan 265 kommuner som i dag ikke har en boligsosial handlingsplan skal settes i stand til å utarbeide en slik plan og hvordan de skal få kompetanse til å gjennomføre tiltakene.»

Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 68 mot 31 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.00.58)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 33, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om snarlig å legge fram en sak for Stortinget om Personvernkommisjonens innstilling.»

Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 51 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.01.26)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 27, 28 og 30, fra Høyre.

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake med en sak som legger til rette for videreføring og utvidelse av forsøk med kommunal oppgavedifferensiering.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å igangsette et arbeid med å etablere egne kompetansemottak som skal bidra til mer kompetanse innenfor relevante fagområder innen asylfeltet.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake med forslag om gratis barnehagetilbud der både mor og far deltar i introduksjonsordningen og/eller er i arbeid eller utdanning.»

Venstre har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 81 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.01.55)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 26, fra Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere reglene for dagpenger slik at utlendinger som mottar dagpenger,

ikke mister dem dersom de begynner med norskopp-
læring.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 75 mot 22 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.23)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 15–25, fra Fremskrittspartiet,

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen se på situasjonen til kommuner uten fastlandsforbindelse når nye kostnadsnøkler for utgiftsutjevning blir lagt frem for 2011.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget med forslag om at lærlingtilskuddet økes betydelig. Saken legges frem senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2010.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å innføre fritt kommunalt skattøre, under forutsetning av at det innføres en direkte statlig behovsstyrt finansiering av grunnleggende velferdstjenester.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag for å oppheve lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen revidere «Reglement for økonomisk hjelp til personer i statlige mottak» slik at ytelser ikke kan bli gitt før asylsøkeren har bidratt til å gjøre sin ID kjent for myndighetene.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak for Stortinget om nedleggelse av Utlendingsnemnda, der ansvaret for klagebehandlingen overføres til Justisdepartementet.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedlegge IMDi og overføre oppgavene til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge ned Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (KIM) fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Samefolkets fond og tilbakeføre pengene uavkortet til givene.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedlegge Kompetansesenteret for urfolks rettigheter.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Romanifondet og tilbakeføre pengene uavkortet til givene.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 74 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.49)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 3 og 8, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å tilbakeføre deler av selskappskatten til kommunene.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å få på plass flere returavtaler, slik at grunnløse asylsøkere kan sendes tilbake.»

Venstre har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 57 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.20)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–7 og 9–14, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen skrinlegge regionsreformen og legge frem en sak der fylkenes oppgaver fordeles mellom stat og kommune. Saken legges frem til behandling for Stortinget i løpet av 2010.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget til politisk behandling resultatet av varslet utredning om sider ved innvandringspolitikken som kan være relevant i utforming av den fremtidige velferdsmodellen.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedlegge Husleietvistutvalget.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å reversere innføringen av det utvidede flyktningbegrepet, samt å reversere forskriftsendringen og endringene i utlendingsloven som gir oppholdstillatelse lettere dersom retur ikke er gjennomført tre år etter saksopprettelse.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å iverksette egnede informasjonstiltak overfor asylsøkere det er grunn til å tro at vil reise til Norge, i de landene hvor de fleste grunnløse asylsøkerne kommer fra, eventuelt benytter seg av som transitland.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å vurdere om, og i så fall hvordan, returavtaler kan inngå i bistandsavtaler med aktuelle land.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å etablere en instruksjonsmyndighet for Regjeringen overfor UNE i prinsippsspørsmål, tilsvarende ordningen som eksisterer overfor UDI.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å gjennomgå prosedyrene for hvordan straffbare forhold som fremkommer gjennom saksbehandlingen og asylintervju i UDI og UNE, blir videreformidlet og fulgt opp overfor statsadvokaten.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2010 videreføre prosjektet med språkkartlegging på helsestasjonene av 4-åringer i 12 kommuner og se på muligheter til å få ordningen til å omfatte alle 4-åringer i hele landet.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å dreie støtten over kap. 821 post 71 fra innvandrersorganisasjoner basert på opprinnelsesland, til frivillige organisasjoner som jobber med integreringsarbeid i lokalmiljøene. Departementet må iverksette kontroll med bevilgede midler.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 58 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.49)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som innebærer likebehandling av kommunene i tiltaksso-

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at private skoler får mulighet til å søke om midler fra rentekompen-
sasjonsordningen for skolebygg på like vilkår som den offentlige skolen.»

Venstre har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 51 mot 47 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.04.20)

Presidenten: Det skal så votes over innstillingens forslag til vedtak, og vi starter med rammeområde 1.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 1 (Statsforvaltning)

I

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
20	1	Statsministerens kontor		
		Driftsutgifter	85 300 000	
21	1	Statsrådet		
		Driftsutgifter	154 700 000	
24	1	Regjeringsadvokaten		
		Driftsutgifter	47 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 000 000	
611	1	Pensjoner av statskassen		
		Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	21 600 000	
612	1	Tilskudd til Statens Pensjonskasse		
		Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 048 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000	
613	1	Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
		Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	754 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	8 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	31 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	92 000 000	
616		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	131 000 000	
1500		Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet		
	1	Driftsutgifter	171 569 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	64 605 000	
	22	Forskning, <i>kan overføres</i>	17 795 000	
1503		Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte		
	70	Tilskudd	126 707 000	
1510		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	1 208 018 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	154 800 000	
1520		Departementenes Servicesenter		
	1	Driftsutgifter	350 397 000	
	22	Fellesutgifter regjeringskvartalet	81 818 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	43 871 000	
1530		Tilskudd til de politiske partier		
	1	Driftsutgifter	1 350 000	
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	227 209 000	
	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	29 582 000	
	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	64 612 000	
	75	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdomsorganisasjoner	18 367 000	
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	6 862 000	
1570		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter	30 989 000	
1571		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter	1 683 000	
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	84 000 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> ...	773 000 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
1581		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter	22 429 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 908 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1582		Utvikling av Fornebuområdet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	500 000	
	30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-3 393 100 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 279 847 000	
		3 Avskrivninger	618 000 000	
		4 Renter av statens kapital	53 500 000	
		5 Til investeringsformål	916 545 000	
		6 Til reguleringsfondet	-23 248 000	-548 456 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	96 000 000	
	32	Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>	41 000 000	
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	908 800 000	
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>	787 523 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
2470		Statens Pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-447 090 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	371 326 000	
		3 Avskrivninger	69 674 000	
		4 Renter av statens kapital	14 649 000	
		5 Til investeringsformål	18 069 000	26 628 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	285 943 000	
		Totale utgifter		14 805 509 000
Inntekter				
3024		Regjeringsadvokaten		
	1	Erstatning for utgifter i rettsaker	7 400 000	
	3	Oppdrag	500 000	
3614		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse		
	1	Gebyrinntekter, lån	18 000 000	
3615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter	136 000 000	
3616		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	98 000 000	
4510		Fylkesmannsembetene		
	1	Inntekter ved oppdrag	154 760 000	
4520		Departementenes Servicesenter		
	2	Ymse inntekter	19 974 000	
	3	Brukerbetaling for tilleggsytelser fra departementene	65 860 000	

7	Parkeringsinntekter	1 813 000	
4581	Eiendommer til kongelige formål		
1	Ymse inntekter	135 000	
5445	Statsbygg		
39	Avsetning til investeringsformål	916 545 000	
5446	Salg av eiendom, Fornebu		
40	Salgsinntekter, Fornebu	23 600 000	
5470	Statens Pensjonskasse		
30	Avsetning til investeringsformål	18 069 000	
5607	Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse		
80	Renter	734 000 000	
	Totale inntekter		2 194 656 000

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2010 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

III

Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjektet PERFORM

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2010 kan gjennomføre PERFORM-prosjektet i Statens Pensjonskasse, herunder forplikte staten innenfor en samlet kostnadsramme på 888 mill. kroner.

IV

Fullmakt til regulering av inngående balanse i boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet som en overgangsordning ved omlegging til føring av opptjente renter basert på kalenderåret for statlige utlån, kan regulere inngående balanse i kapitalregnskapet for utlån gjennom boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse pr. 1. januar 2010 mot konto for forskyvning i balansen, tilsvarende totale utlån til kundene basert på endrede føringsprinsipper.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under

kap. 1510 post 21
kap. 1520 post 1

mot tilsvarende merinntekter under

kap. 4510 post 1
kap. 4520 postene 2 og 3

VI

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

VII

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan:

- overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 175 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.
- overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarende inntekter fra salg av eiendommer,

samt medregne ubrukte inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

VIII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan omdisponere:
under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 30–45.
under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til post 45.
under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30–49.

IX

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan pådra staten forpliktel-

ser utover budsjettåret for å gjennomføre de byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor huseleieordningen, kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet og kap. 2445 Statsbygg i Prop. 1 S (2009–2010), innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

X

Fullmakter i forbindelse med kurantprosjektordningen
Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan:

under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Igangsetting av kurantprosjekter, sette i gang byggeprosjekter uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietaker har nødvendige husleiemidler innenfor gjeldende budsjettammer.

under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Igangsetting av kurantprosjekter og post 34 Videreføring av kurantprosjekter, pådra staten forpliktelser utover budsjettåret innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser i forbindelse med gjennomføringen av byggeprosjektene.

XI

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan:

- godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepris, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.
- godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom forvaltet av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
- godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.
- overdra statlige spesialscoleieendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften overtas av kommunen eller fylkeskommunen.

«Kap. 581

	Bolig- og bomiljøtiltak	
61	Husleietilskudd	21 500 000 kroner
75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	896 100 000 kroner»

- foreta bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 100 mill. kroner.
 - korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke realiseres.
 - avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedstakst.
5. Kongen i 2010 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

XII

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2010 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for Regjeringen.

Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil stemme imot innstillingen.

Voteringsstavlene viste 49 stemmer for og 49 stemmer imot komiteens innstilling.
(Voteringsutskrift kl. 15.04.59)

Thomas Breen (A) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Per Rune Henriksen (A) (fra salen): President. Jeg stemte også feil.

Presidenten: Da tar vi en ny votering.

Votering:

Komiteens innstilling til Rammeområde 1 ble bifalt med 51 mot 47 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.05.48)

Presidenten: Vi går så til rammeområde 6 romertall I til og med romertall XI samt de endringer som ligger i forslag nr. 34, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget inneholder en omdisponering under kap. 581 og lyder:

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 6
(Innvandring, regional utvikling og bolig)

I

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	725 815 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, <i>kan nyttes under post 60</i>	2 756 867 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	89 813 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling og migrasjon, <i>kan overføres</i>	6 784 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, Effekt-programmet, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger	235 220 000	
	70	Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak	591 100 000	
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	50 104 000	
	73	Gjenbosetting av flyktninger, støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 821 post 60</i>	6 140 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	12 800 000	
491		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter	229 592 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 512 000	
500		Kommunal- og regionaldepartementet		
	1	Driftsutgifter	142 800 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	11 500 000	
502		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	12 400 000	
551		Regional utvikling og nyskaping		
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 488 800 000	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	674 400 000	
	71	Nordområdetiltak, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling		
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	11 400 000	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	428 500 000	
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	26 000 000	
580		Bostøtte		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 592 200 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	5 100 000	
	61	Husleietilskudd	20 000 000	
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, <i>kan overføres</i> ...	43 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	897 600 000	
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet, <i>kan overføres</i>	9 900 000	
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	79 300 000	
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg		
	60	Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	485 300 000	
	61	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	69 100 000	
585		Husleietvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	15 100 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 211 100 000	
	64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	901 250 000	
587		Statens bygningstekniske etat		
	1	Driftsutgifter	54 100 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	17 000 000	
820		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	170 649 000	
821		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold, <i>kan overføres</i>	33 067 000	
	50	Norges Forskningsråd	6 000 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	4 226 450 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak	86 193 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 560 000	
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	47 488 000	
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	2 152 000	
	73	Tilskudd	1 480 000	
822		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, <i>kan overføres</i>	16 180 000	
	22	Norskprøver for voksne innvandrere	14 450 000	
	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 679 686 000	
823		Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene		
	1	Driftsutgifter	6 060 000	
1533		Sametinget		
	50	Sametinget	215 136 000	
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	
1534		Tilskudd til samiske formål		
	72	Samisk språk, informasjon mv.	10 845 000	
	74	Dokumentasjon, formidling mv.	1 400 000	
1535		Gáldu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter		
	1	Driftsutgifter	3 049 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1536	1	Internasjonalt fag- og formidlingscenter for reindrift Driftsutgifter	3 435 000	
1540	60	Nasjonale minoriteter Tiltak for rom, <i>kan overføres</i>	5 470 000	
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	5 665 000	
	71	Avkastning av Romanifolkets/taternes kulturfond	3 700 000	
2412	1	Husbanken Driftsutgifter	308 550 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 400 000	
	71	Tap på utlånsvirksomhet	25 000 000	
	72	Rentestøtte	18 000 000	
2426	70	SIVA SF Tilskudd, <i>kan overføres</i>	37 700 000	
		Totale utgifter		22 028 012 000
Inntekter				
3490	1	Utlendingsdirektoratet Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter	50 104 000	
	2	Gebyr for nødvisum	134 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	12 500 000	
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	1 942 374 000	
	6	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, ODA-godkjente utgifter	6 140 000	
3585	1	Husleietvistutvalget Gebyrer	630 000	
3587	4	Statens bygningstekniske etat Gebyrer, sentral godkjenning foretak	28 700 000	
3821	1	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	74 000 000	
3822	1	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	175 731 000	
4533	51	Sametinget Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	
4540	71	Nasjonale minoriteter Avkastning av Romanifolkets fond	3 700 000	
5312	1	Husbanken Gebyrer m.m.	19 400 000	
5316	70	Kommunalbanken AS Garantiprovisjon	500 000	

5326	SIVA SF		
70	Låne- og garantiprovisjoner		5 800 000
5613	Renter fra SIVA SF		
80	Renter		30 300 000
5615	Husbanken		
80	Renter		3 856 700 000
	Totale inntekter		6 211 363 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

III

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2010. Deres behov for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i statsbudsjettet for 2010, samtykker Stortinget i at Justis- og politidepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer

for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger eller post 70 Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2010 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte

bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551	61	Regional utvikling og nyskaping	
		Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	333,9 mill. kroner
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet	23,1 mill. kroner
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd	72,0 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	1 715,3 mill. kroner

VI

Investeringsramme skole- og svømmeanlegg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2010 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kroner over kap. 582, post 60 Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg.

VII

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2010 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst. av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

VIII

Regulering av inngående balanse i Husbanken

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepar-

tementet som en overgangsordning ved omlegging til føring av opptjente renter basert på kalenderåret for statlige utlån, kan regulere inngående balanse i kapitalregnskapet for utlån gjennom Husbanken pr. 1. januar 2010 mot konto for forskyvning i balansen, tilsvarende totale utlån til kundene basert på endrede føringsprinsipper.

IX

Avvikling av Husbankens grunnfond og risikofond

Stortinget samtykker i at Husbankens grunnfond og risikofond, slik de fremkommer i kapitalregnskapet pr. 31. desember 2009, kan avvikles og reguleres mot konto for forskyvning i balansen pr. 1. januar 2010.

X

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 820 post 1	kap. 3820 post 1
kap. 823 post 1	kap. 3823 post 1

XI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1535 post 1	kap. 4535 post 2
kap. 1536 post 1	kap. 4536 post 2

Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til Rammeområde 6, med de endringene som ligger i det refererte forslag, nr. 34, ble bifalt med 51 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.42)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2009 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, for høyes med fra kr 49 405 759 til kr 49 460 759	55 000 000
575		Ressurskrevende tjenester	
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 3 285 000 000 til kr 3 998 000 000	713 000 000
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg	
	60	Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres, nedsettes</i> med fra kr 697 500 000 til kr 647 500 000	50 000 000
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres, nedsettes</i> med fra kr 85 500 000 til kr 30 000 000	55 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2412	90	Den norske stats husbank Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 11 165 000 000 til kr 12 583 000 000	1 418 000 000
		Inntekter	
5616	85	Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS Aksjeutbytte, for høyes med fra kr 35 000 000 til kr 43 750 000	8 750 000

II

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «*kan overføres*» tilføyes bevilgningen under kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak, post 21 Kunnskapsutvikling og -formidling i statsbudsjettet for 2009.

Votering i sak nr.3

Komiteen hadde innstilt:

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

I statsbudsjettet for 2009 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
651	21	Busetjing av flyktningar og tiltak for innvandrara Særskilde driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfald, <i>kan overførast</i> , blir auka med fra kr 19 000 000 til kr 19 500 000	500 000
	60	Integreringstilskot, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 3 348 361 000 til kr 3 307 489 000	40 872 000
	71	Tilskot til innvandrorganisasjonar og anna frivillig verksemd, blir redusert med frå kr 50 725 000 til kr 50 225 000	500 000
653	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrara Tilskot til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrara, blir redusert med frå kr 1 527 460 000 til kr 1 512 340 000	15 120 000
	70	Norskprøver for vaksne innvandrara, blir redusert med frå kr 14 000 000 til kr 11 027 000	2 973 000
690	21	Utlendingsdirektoratet Særskilde driftsutgifter, statlege mottak, blir auka med frå kr 2 338 568 000 til kr 2 565 812 000	227 244 000
	60	Vertskommunetilskudd, blir auka med frå kr 158 369 000 til kr 175 456 000	17 087 000
	75	Reiseutgifter for flyktningar til og frå utlandet, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 12 300 000 til kr 5 283 000	7 017 000
Inntekter			
3651	1	Busetjing av flyktningar og tiltak for innvandrara Integreringstilskot for overføringsflyktningar, ODA-godkjende utgifter, blir auka med frå kr 71 170 000 til kr 71 767 000	597 000
3653	1	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrara Norskopplæring i mottak, ODA-godkjende utgifter, blir auka med frå kr 136 683 000 til kr 142 884 000	6 201 000
3690	3	Utlendingsdirektoratet Reiseutgifter for flyktningar til og frå utlandet, ODA-godkjende utgifter, blir auka med frå kr 12 100 000 til kr 12 250 000	150 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
4		Statlege mottak, ODA-godkjende utgifter, blir auka med	274 654 000
		frå kr 1 600 100 000 til kr 1 874 754 000	

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om endringer i lov om Statens Pensjonskasse, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere (tidsbegrenset unntak fra avkortingsregler)

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse skal § 26 nytt sjettede ledd lyde:

Løpende alderspensjon faller likevel ikke bort eller reduseres etter tredje ledd ved beordret tjeneste i forbindelse med influensa A (H1N1), jf. lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1-3 bokstav a til c. Frivillig tjeneste i offentlig helsetjeneste som er nødvendig for å møte et ekstraordinært personellbehov i forbindelse med influensa A (H1N1), likestilles med beordret tjeneste.

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal § 7 nr. 1 nytt femte og sjette punktum lyde:

Løpende alderspensjon faller likevel ikke bort eller reduseres ved beordret tjeneste i forbindelse med influensa A (H1N1), jf. lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1-3 bokstav a til c. Frivillig tjeneste i offentlig helsetjeneste som er nødvendig for å møte et ekstraordinært personellbehov i forbindelse med influensa A (H1N1), likestilles med beordret tjeneste.

III

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere skal § 11 tredje ledd nytt andre og tredje punktum lyde:

Dette gjelder likevel ikke ved beordret tjeneste i forbindelse med influensa A (H1N1), jf. lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1-3 bokstav a til c. Frivillig tjeneste i offentlig helsetjeneste som er nødvendig for å møte et ekstraordinært personellbehov i forbindelse med influensa A (H1N1), likestilles med beordret tjeneste.

IV

Ikraftsetting og opphevelse

Loven her trer i kraft straks, med virkning fra og med 1. oktober 2009. Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse § 26 nytt sjettede ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 nytt femte og sjette punktum og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 11 tredje ledd nytt andre og tredje punktum opphører å gjelde 1. juli 2010.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2009 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, for høyes med .. fra kr 57 222 000 til kr 58 217 000	995 000
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT:	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, for høyes med .. fra kr 42 899 000 til kr 45 969 000	3 070 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1522		Departementenes servicesenter:	
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet, nedsettes med fra kr 82 112 000 til kr 79 112 000	3 000 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 8 293 000 000 til kr 7 998 000 000	295 000 000
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 70 000 000 til kr 85 000 000	15 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 92 000 000 til kr 89 000 000	3 000 000
1544		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse:	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 2 200 000 000 til kr 5 700 000 000	3 500 000 000
2470		Statens Pensjonskasse:	
	24	Driftsresultat	13 888 000
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	420 811 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	354 756 000
		3 Avskrivninger	40 775 000
		4 Renter av statens kapital	8 333 000
		5 Til investeringsformål	10 059 000
		6 Til reguleringsfond	7 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 327 442 000 til kr 320 442 000	7 000 000
1550		Konkurransetilsynet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 85 123 000 til kr 83 123 000	2 000 000
1560		Spesielle IKT-tiltak:	
	22	Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 15 463 000 til kr 13 398 000	2 065 000
1580		Byggeprosjekt utenfor husleieordningen:	
	31	Igangsetting av byggeprosjekt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 80 000 000 til kr 75 000 000	5 000 000
	33	Videreføring av byggeprosjekt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 099 200 000 til kr 1 024 200 000	75 000 000
1583		Utvikling av Pilestredet Park:	
	30	Investeringer, Pilestredet Park, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 786 000 til kr 1 286 000	500 000
2445		Statsbygg	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 403 500 000 til kr 221 500 000	182 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 595 287 000 til kr 545 287 000	50 000 000
	34	Videreføring av kurantprosjekt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 610 200 000 til kr 400 200 000	210 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
4546	1	Yrkesskadeforsikring: Premieinntekter, forhøyes med fra kr 135 000 000 til kr 139 000 000	4 000 000
4547	1	Gruppelivsforsikring: Premieinntekter, forhøyes med fra kr 98 000 000 til kr 100 000 000	2 000 000
5446	1	Salg av eiendom, Fornebu: Leieinntekter, Fornebu, bevilges med	500 000
	40	Salgsinntekter, Fornebu, forhøyes med fra kr 23 600 000 til kr 40 800 000	17 200 000
5470	30	Statens Pensjonskasse: Avsetning til investeringsformål, nedsettes med fra kr 17 059 000 til kr 10 059 000	7 000 000
5607	80	Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse: Renter, nedsettes med fra kr 906 000 000 til kr 837 000 000	69 000 000

II

Kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at kostnadsrammen for:

1. Høgskolen i Oslo, patologibygget i Pilestredet Park, settes til 705 mill. kroner.
2. Høgskolen i Bergen settes til 2 240 mill. kroner.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem

§ 1 Hvem loven gjelder for

Loven gjelder for oppdragstaker i beredskaps- eller familiehjem som har inngått oppdragskontrakt med staten som oppdragsgiver.

Loven gjelder bare for oppdragstaker som mottar godtgjørelse som utgjør 35 prosent eller mer av godtgjørelse for et heltidsoppdrag.

§ 2 Pensjonsordning

Med mindre annet er bestemt med hjemmel i loven her, har oppdragstakeren samme rettigheter og plikter som et medlem i Statens Pensjonskasse, og oppdragsgiver har samme rettigheter og plikter som arbeidsgiver i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hvilke bestemmelser etter lov om Statens Pensjonskasse som ikke skal gjelde for oppdragsgiver og oppdragstaker.

§ 3 Vilkår for pensjon. Annet arbeid

Skal oppdragstakeren ha rett til medlemskap i pensjonsordningen, må oppdragstakeren i kontrakt forplikte seg til ikke å utføre annet arbeid i oppdragsperioden.

Annet arbeid kan likevel avtales skriftlig med oppdragsgiveren dersom det ikke er til hinder for at oppdraget kan ivaretas på en god måte. En oppdragstaker som utfører annet arbeid som tilsvarer 20 prosent eller mer av en heltidsstilling, mister uansett retten til pensjonsordning etter loven her.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om vilkår for pensjon og hva som skal anses som arbeid etter denne bestemmelsen.

§ 4 Pensjonsgrunnlag

Oppdragstakers pensjonsgrunnlag er den faste godtgjørelse for det oppdragsforholdet som gir rett til medlemskap i pensjonsordningen.

Departementet kan i forskrift fastsette hvilke andre tillegg som skal inngå i pensjonsgrunnlaget.

§ 5 Aldersgrense

Aldersgrensen for oppdragstakere etter loven her er lik den alminnelige aldersgrensen som til enhver tid følger av lov av 21. desember 1956 nr. 1 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. Denne loven gjelder så langt den passer.

§ 6 Tidligpensjon

Med mindre annet er bestemt med hjemmel i loven her, har oppdragstaker rett til tidligpensjon tilsvarende avtalefestet pensjon i det statlige tariffområdet.

Departementet kan i forskrift fastsette egne vilkår om tidligpensjon for oppdragstakere etter loven her.

§ 7 Administrasjon

Pensjonsordningen skal administreres av Statens Pensjonskasse.

Departementet kan i forskrift fastsette regler for administrasjon av ordningen og regler om innsyn i kontraktene til hver enkelt oppdragstaker.

§ 8 *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Under debatten har representanten Geir Jørgen Bekkevold satt fram et forslag på vegne av Kristelig Folkeparti. Forslaget er omdelt på representantenes plasser i salen og lyder:

«I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§34 første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1960, og den avdøde ble medlem av Pensjonskassen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010.

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1960, og den avdøde ble medlem av pensjonsordningen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010.

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 19 b første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1960, og den avdøde ble medlem av pensjonsordningen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 91 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.09.37)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om endringer i lov om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 2 andre ledd første punktum skal lyde:

Kassens styre består av administrerende direktør og to andre medlemmer som med personlige varamenn oppnevnes av Kongen.

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Pensjonskassen gir årlig en beretning om virksomheten i siste *regnskapsår*. *Pensjonskassen* skal til departementet gi særskilte beretninger om de forsikringstekniske oppgjør.

§ 20 første ledd bokstav g skal lyde:

g. har vært medlem av annen pensjonsordning som Pensjonskassen har avtale med og overføring av pensjonsrettigheter, eller i utenlandsk pensjonsordning hvor tiden etter internasjonal overenskomst skal regnes med,

§ 20 første ledd ny bokstav h skal lyde:

h. er ilagt karantene før overgang til ny stilling.

§ 27 tredje ledd første punktum skal lyde:

Rett til uførepensjon inntreer ikke når medlemmet selv forsettlig er skyld i at han er blitt udyktig til å utføre sin tjeneste, eller når udyktigheten inntreer innen to år etter tilsetningen og skyldes en sykdom eller svakelighet som medlemmet led av *eller hadde symptomer på* da han ble tilsatt, og som det må antas at han da kjente til.

§ 32 tredje ledd første punktum skal lyde:

Rett til enke- eller enkemannspensjon inntreer ikke når medlemmet dør innen ett år etter at det fikk tilsetning med rett til medlemskap i Pensjonskassen eller etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av *eller hadde symptomer på* ved tilsetningen eller vigselen, og som en av ektefellene må antas å ha kjent til.

§ 34 første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når *gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1955, og den avdøde ble medlem av Pensjonskassen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010.*

§ 34 tredje ledd andre punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke for pensjon til enke *etter mannlig medlem omfattet av første ledd andre punktum. Det gjelder heller ikke for annen gjenlevende ektefelle etter*

første ledd andre punktum for tjenestetid opptjent etter 31. desember 1993.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 10 tredje ledd skal lyde:

Rett til uførepensjon inntretr ikke når medlemmet selv forsettlig er skyld i at han blir udyktig til å utføre sin tjeneste, eller når udyktigheten inntretr innen to år etter tilsettingen og skyldes en sykdom eller svakelighet som han led av *eller hadde symptomer på* da han ble tilsatt og som det antas at han da kjente til.

§ 15 tredje ledd første punktum skal lyde:

Rett til enke- eller enkemannspensjon inntretr ikke når medlemmet dør innen ett år etter at det fikk tilsetting med rett til medlemskap i pensjonsordningen eller etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av *eller hadde symptomer på* ved tilsettingen eller vigselen, og som en av ektefellene må antas å ha kjent til.

§ 17 første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder *når gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1955, og den avdøde ble medlem av pensjonsordningen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010.*

§ 17 tredje ledd andre punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke for pensjon til enke etter *mannlig medlem omfattet av første ledd andre punktum. Det gjelder heller ikke for annen gjenlevende ektefelle etter første ledd andre punktum for tjenestetid opptjent etter 31. desember 1993.*

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

III

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 19 b første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder *når gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1955, og den avdøde ble medlem av pensjonsordningen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010.*

§ 20 første ledd første og andre punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

Enke- og enkemannspensjon fastsatt etter reglene i § 19 b skal reduseres i henhold til reglene i bokstav a og b nedenfor. Dette gjelder likevel ikke for pensjon til enke etter mannlig medlem omfattet av § 19 b første ledd andre punktum. Det gjelder heller ikke for annen gjenlevende ektefelle etter § 19 b første ledd andre punktum for tjenestetid opptjent etter 31. desember 1993.

IV

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endring:

§ 23 nr. 2 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Ved samordning av *enke- eller enkemannspensjon* fra tjenestepensjonsordning hvor det ikke skal foretas reduksjon på grunn av *gjenlevendes* egen ervervsinntekt, skal den tilleggspensjon fra folketrygden som enken *eller enkemannen* har opptjent i sin helhet betraktes som en fridel og holdes utenfor samordningen.

V

I lov 14. desember 1951 nr. 11 om pensjonsordning for statsråder gjøres følgende endringer:

§ 2 andre ledd nytt annet punktum skal lyde:

Videre regnes tiden vedkommende er ilagt karantene før overgang til ny stilling som pensjonsgivende.

§ 4 første ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Netto enke- og enkemannspensjon beregnes som 9 prosent av pensjonsgrunnlaget og aktuell prosentsats sett i forhold til full prosentsats. Netto barnepensjon beregnes som 15 prosent av pensjonsgrunnlaget og aktuell prosentsats sett i forhold til full prosentsats.

VI

I lov 15. januar 1999 nr. 1 om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten gjøres følgende endring:

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Pensjonens størrelse settes til 30 prosent av grunnbeløpet i folketrygden multiplisert med tallet fem. Full pensjon ytes ledsager som har fulgt med tjenestemann til utlandet som nevnt i første ledd, i til sammen minst 20 år. Der- som opptjeningstiden er kortere enn 20 år, blir pensjonen å avkorte forholdsmessig.

VII

Lov 21. juni 1895 nr. 2 om den norske Enkekasse oppheves.

VIII

I lov 3. mai 1957 om pensjonering av fastlønt befall som etter søknad gis avskjed med redusert lønn og tjenesteplikt gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

For øvrig gjelder reglene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse for befalingsmenn som går inn under denne lov.

IX

Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

X

Overgangsregler

1. Enker som mottar enkepensjon etter lov om Statens Pensjonskasse § 34 før lovens ikrafttredelse, uten re-

duksjon etter §§ 35 og 36, har fortsatt rett til slik ytelse også etter lovens ikrafttredelse. Andre gjenlevende ektefeller enn enker som nevnt i første punktum, hvor avdøde hadde medlemskap før 1. oktober 1976, og dødsfallet skjedde mellom 1. januar 1994 og lovens ikrafttredelse, har rett til pensjon etter lov om Statens Pensjonskasse § 34, uten reduksjon etter §§ 35 og 36 for tjenestetid opptjent etter 31. desember 1993.

2. Enker som mottar enkepensjon etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 17 før lovens ikrafttredelse, uten reduksjon etter §§ 18 og 19, har fortsatt rett til slik ytelse også etter lovens ikrafttredelse. Andre gjenlevende ektefeller enn enker som nevnt i første punktum, hvor avdøde hadde medlemskap før 1. oktober 1976, og dødsfallet skjedde mellom 1. januar 1994 og lovens ikrafttredelse, har rett til pensjon etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 17, uten reduksjon etter §§ 18 og 19 for tjenestetid opptjent etter 31. desember 1993.
3. Enker som mottar enkepensjon etter lov om pensjonsordning for sykepleiere § 19 b før lovens ikrafttredelse, uten reduksjon etter § 20, har fortsatt rett til slik ytelse også etter lovens ikrafttredelse. Andre gjenlevende ektefeller enn enker som nevnt i første punktum, hvor avdøde hadde medlemskap før 1. oktober 1976, og dødsfallet skjedde mellom 1. januar 1994 og lovens ikrafttredelse, har rett til pensjon etter lov om pensjonsordning for sykepleiere § 19 b, uten reduksjon etter § 20 for tjenestetid opptjent etter 31. desember 1993.
4. Endringen i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 23 nr. 2 fjerde ledd første punktum gjelder for dødsfall etter 1. januar 1994 fra tidspunktet pensjonen startet.
5. Endringen i lov 15. januar 1999 nr. 1 om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten gjelder også dem som er pensjonister, men bare for fremtidig utbetaling.

Presidenten: Det voteres først over §§ 27, 32 og 34 under I, samt II, III og VI.

Fremskrittspartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 74 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift 15.10.28)

Presidenten: Det voteres så over resten av I samt IV, V, VII, VIII, IX og X.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov
om endringer i utlendingsloven

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 15 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Det skal også påses at det ikke foreligger annet grunnlag for bortvisning, jf. §§ 17 og 121.

§ 73 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Vernet mot utsendelse er heller ikke til hinder for at det treffes vedtak om utvisning etter §§ 122 eller 123 når grunnleggende nasjonale interesser tilsier det.

Gjeldende tredje punktum blir fjerde punktum.

§ 81 første ledd første punktum skal lyde:

I saker etter §§ 28 og 73, samt i saker om bortvisning, *utvisning, tilbakekall av gitt tillatelse eller tilbakekall av oppholdsdokument, jf. § 120 annet ledd*, skal utlendingsmyndighetene sørge for at utlendingen får mulighet til å fremlegge sine synspunkter på et språk utlendingen kan kommunisere forsvarlig på.

§ 82 første punktum skal lyde:

I saker om bortvisning, *utvisning, tilbakekall av gitt tillatelse eller tilbakekall av oppholdsdokumenter, jf. § 120*, og når en utlending påberoper seg å være flyktning, skal politiet gi veiledning om at utlendingen har rett til fullmektig, jf. forvaltningsloven § 12, og rettshjelp, jf. § 92, samt rett til å sette seg i kontakt med sitt lands representasjon, en representant for FNs høykommissær for flyktninger og en norsk flyktningorganisasjon.

§ 84 annet ledd første punktum skal lyde:

Offentlige myndigheter skal etter anmodning gi utlendingsmyndighetene opplysninger om referansepersonen i en sak om oppholdstillatelse etter kapittel 6 *eller om oppholdsrett etter kapittel 13* i loven her har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven det siste året for opplysningene avgis.

§ 90 første ledd skal lyde:

Vedtaket om bortvisning *eller utvisning* av en utlending som ikke har oppholdstillatelse *eller oppholdsrett etter*

kapittel 13, eller en nordisk borger som ikke har hatt opphold i riket i mer enn tre måneder, kan iverksettes straks.

§ 92 første ledd første punktum skal lyde:

I saker om bortvisning, utvisning, tilbakekall av tillatelse eller tilbakekall av oppholdsdokument, jf. § 120 har utlendingen rett til fritt rettsråd uten behovsprøving.

§ 108 første ledd og annet ledd bokstav a skal lyde:

Med bot straffes den som forsettlig eller uaktsomt unnlater å oppfylle plikten etter § 117 første ledd eller § 118 første ledd.

Med bot eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler straffes den som:

a) forsettlig eller uaktsomt overtrer de bestemmelsene som er angitt i det følgende, eller forbud, påbud eller vilkår gitt i medhold av disse bestemmelsene:

§ 7 første ledd

§ 8 første ledd

§ 9 første og fjerde ledd

§ 14 første og annet ledd

§ 16 første og tredje ledd

§ 19 første og annet ledd

§ 20 tredje ledd

§ 21 første ledd

§ 27 første ledd, jf. fjerde ledd

§ 55 første og annet ledd

§ 71 annet ledd

§ 83 første og annet ledd

§ 90 sjette ledd

§ 93 første ledd annet punktum

§ 105 første ledd

§ 124 første ledd

§ 108 første, annet, tredje, fjerde, femte og sjette ledd blir nytt annet, tredje, fjerde, femte, sjette og syvende ledd

§ 108 syvende ledd blir nytt åttende ledd og skal lyde:

Forsøk på overtredelse av innreiseforbudet i § 71 annet ledd og § 124 første ledd er straffbart.

§ 108 åttende og niende ledd blir nytt niende og tiende ledd.

Overskriften til kapittel 13 skal lyde:

Kapittel 13. Særlige regler for utlendinger som omfattes av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS-avtalen) og Konvensjon om opprettelse av Det europeiske Frihandelsforbund (EFTA-konvensjonen)

I § 120 skal overskriften lyde:

Tilbakekall av oppholdsdokumenter mv.

§ 120 nytt tredje til syvende ledd skal lyde:

Registreringsbevis og oppholdskort kan tilbakekalles når registreringen av andre grunner anses ugyldig. For beslutningen om tilbakekall etter dette leddet gjelder forvaltningsloven § 35 så langt det passer.

Oppholdsdokumenter som nevnt i annet ledd, skal tilbakekalles når oppholdsretten bortfaller som nevnt i §§ 115 første ledd fjerde punktum og 116 første ledd femte punktum.

Oppholdskort skal tilbakekalles hvis en utlending som ikke er EØS-borger, får oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3, 4, 6 eller 7. Dette gjelder ikke når utlendingen er familiemedlem til en EØS-borger.

Oppholdskort kan nektes utstedt etter bestemmelsene i §§ 118 og 119 dersom referansepersonen, jf. § 39, på forespørsel ikke samtykker i at søkeren gis opphold, eller dersom det er sannsynlig at ekteskapet er inngått mot en av partenes vilje eller med det hovedformål å skaffe søkeren lovlig opphold i riket.

Bestemmelsene i § 85 gjelder tilsvarende for saker etter dette kapitlet.

Tredje og fjerde ledd blir nytt åttende og niende ledd.

§ 121 annet til fjerde ledd skal lyde:

Sak om bortvisning etter første ledd bokstav a og c må reises ved innreise eller senest innen sju dager. Dersom sak om bortvisning ikke er reist innen sju dager, kan en utlending som ikke har oppholdsrett etter dette kapitlet, bortvises etter vedtak fra Utlendingsdirektoratet etter reglene i første ledd bokstav c.

Sak som skal avgjøres av Utlendingsdirektoratet, forberedes av politiet.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser i forskrift, herunder om at bortvisning etter første ledd kan treffes av politiet.

I § 122 skal overskriften lyde:

Utvisning av hensyn til offentlig orden eller sikkerhet.

§ 124 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Sak som skal avgjøres av Utlendingsdirektoratet, forberedes av politiet.

II

Loven trer i kraft når Kongen bestemmer.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 9 [15:11:52]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.